

వనిత

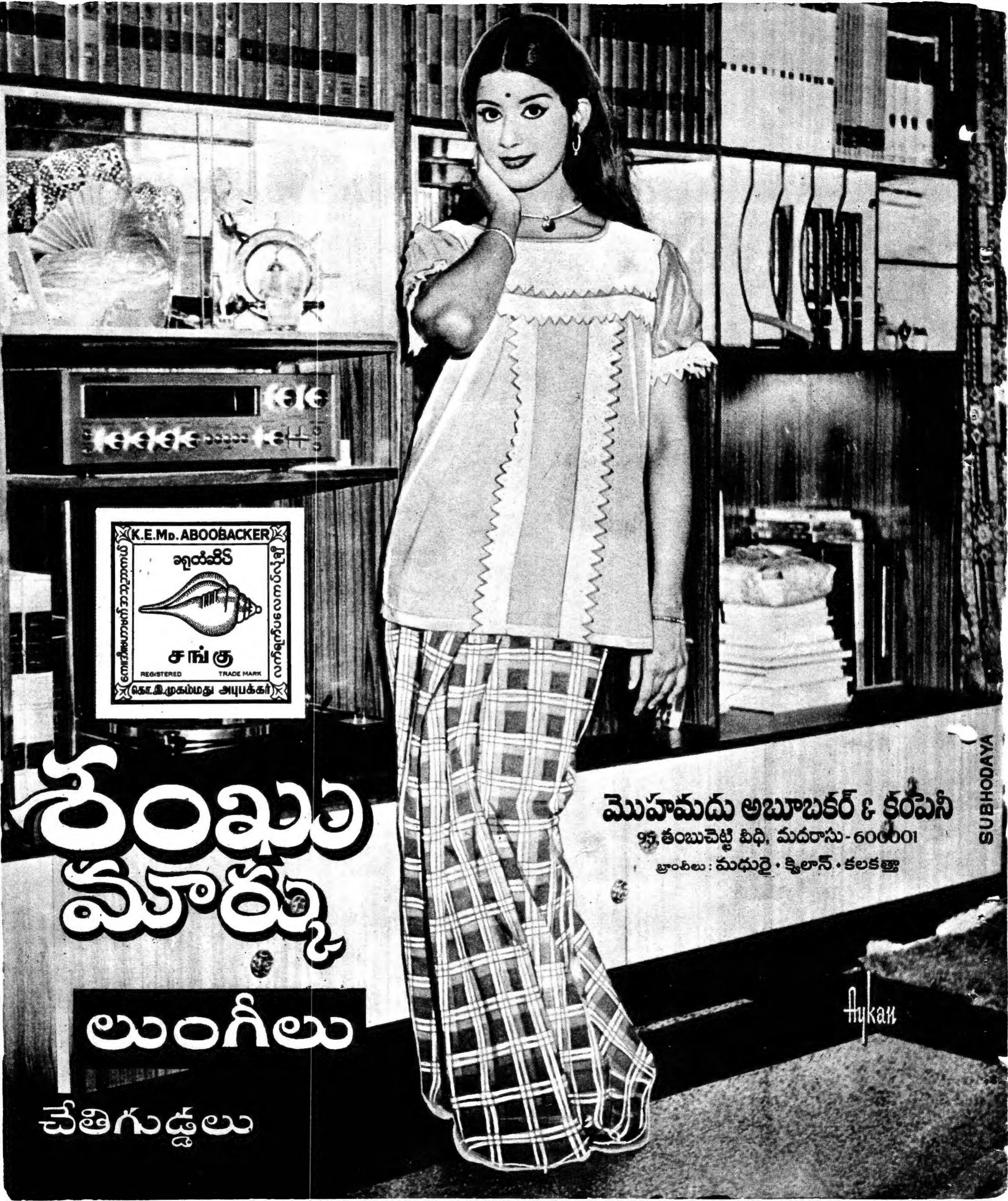
1-12-75

డిసెంబరు ఒకటి : 1975

వెల : ఒక రూపాయి

శంకు
మొదటి

లుంగీలు

చేతిగుడ్డలు

మొహమదు అబూబకర్ & కంపెనీ
99, తంబుచెట్టి పిథి, మదరాసు - 600001
బ్రాంచిలు: మధురై • క్విలాన్ • కలకత్తా

SUBHODAYA

Thukan

అంతర్జాతీయ

మహిళా సంవత్సరంలో
మహిళల కౌశలకుంటున్న

వర్మ
(A)

కథ
శ్రీమతి సమీర్ రాజన్

నిర్మాణం-దర్శకత్వం

LION యు.విశ్వేశ్వరరావు B.సంగ

శ్రీ వివిం

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి: 1 సంచిక: 11

డిసెంబరు ఒకటి: 1975

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

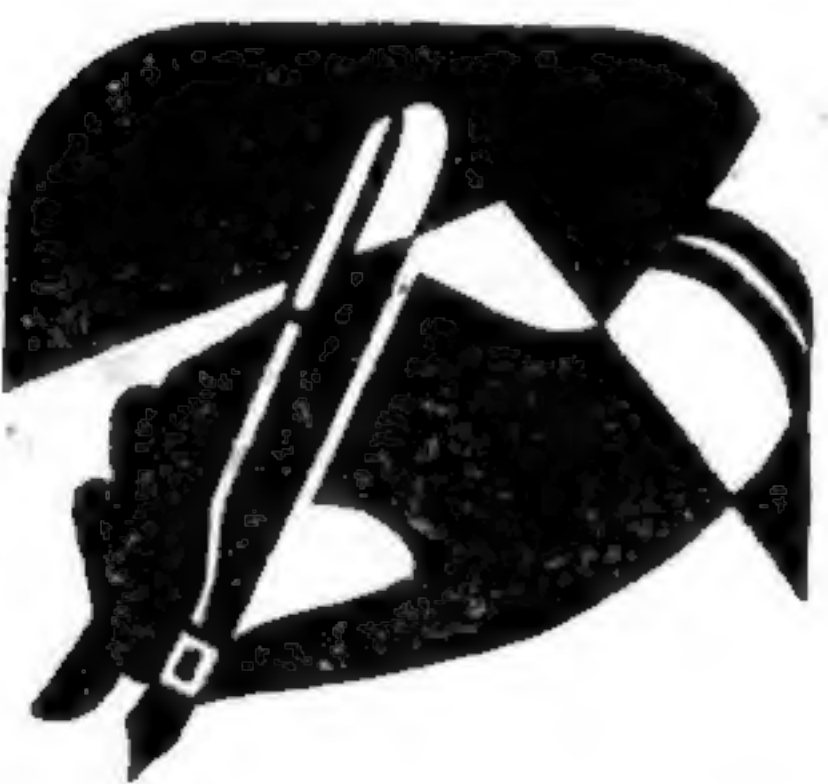
సం||ర చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

సింహళం: 0.97 సెంట్స్

మలేషియా: 65 సెంట్స్

ప్రచురణ:

చందమామ పబ్లికేషన్స్ - మద్రాసు 600026

అందరూ ధరలు తగ్గుతున్నాయంటున్నారు. కాని, మద్రాసులోని కూరగాయల ధరలు ఈ మధ్య-చరికాలం అయినాసరే, విపరీతంగా మండి పోతున్నాయి: వంకాయలు, చిక్కుడుకాయలు, కాకరకాయలు మొదలైనవి ఒక కిలో వెల 2-50 నుంచి 3 రూపాయలవరకూ వున్నాయి! ఒక పొట్ల కాయ 80 పైసలు, రూపాయి చెబుతున్నారు. టమాటాలు 2-50; రెండోరకం 2 రూపాయిలు! వీటన్నిటినీ మించిపోయింది - ఉల్లిపాయల ధర: ఉల్లిపాయలు కిలో 4 రూపాయలు! ఇంతవరకూ ఏ సంవత్సరమూ కూడా, ధరలు ఇంతగా పెరగ లేదు. వీటి ధరలే ఇలా వుంటే, మధ్య తరగతి కుటుంబాల వారు ఏం తింటారు? ఎలా ఆరోగ్యంగా వుంటారు? [ఈ లేఖ నవంబరు 10 వ తేదీన వ్రాసినది.]

—జి. కృష్ణవేణి, మద్రాసు 17

ఆ మధ్య నేను మావూరి దుకాణంలో కిలో కంది పప్పు కొన్నాను. (ధర సరేసరి) ఇంటికి వెళ్ళి చూడగా, దాన్నిండా రాళ్ళు! తిరిగి తీసుకోమంటే దుకాణ దారుడు “రాళ్ళు నేను కలిపానా? సరుకు అలాగే వచ్చింది” అన్నాడు. ఆ సమయానికి అక్కడ వున్న ఒకాయన, ఆ సరుకును ‘పుడ్ డిపార్ట్ మెంట్’కు పంపి, రిపోర్ట్ చెయ్యమన్నారు.

‘ఒక మంచి కోసం’ (పేజీ 38) కథ రచయిత్రి శ్రీమతి విమలారామం నెహ్రూజీ ఒకటి ‘వనిత’లో ‘సంతృప్తి’ కథ ద్వారా ‘వనిత’ పఠితులకు పరిచితులే. ప్రస్తుతం న్యూఢిల్లీలో ఉంటున్నారు. ‘70 నుంచి కథా రచన ప్రారంభించారు. మొదటి కథ ‘డీలర్స్ మామయ్య’. ఆ తర్వాత ‘తీరిన కోరిక,’ ‘వెలుగు’ ‘కాలం మారింది,’ ‘నేను చెప్పిన నిజం,’ ‘తృప్తి,’ ‘మంచిని పెంచి చూడు’ మొదలైన కథలు రాశారు. ‘భయపెట్టే దేవతలు’ అన్న కథకు బహుమతి లభించింది. ‘రాగధార,’ ‘కిరణ్మయి’ నవలలు ప్రచురించారు.

“మనం చెప్పే నాలుగు మాటలకు మనుషులు మారతారేమిటి?” అన్న ఉదాసీన భావం లేకుండా, పాఠకుల్లో తెలివైనవాళ్ళు, మంచి మార్పును ఆశించేవాళ్ళూ కూడా ఉంటారని రచయితలు కానీ రచయిత్రులు కానీ నమ్మడం, వాళ్ళను ఆలోచింపజేసే రచనలు చేయడం అవసరం” అంటారు శ్రీమతి విమలారామం. “నేటి సమస్యల్ని తీసుకుని ఒక రచయిత్రి కథ కాని వ్యాసం కాని

రాస్తే, కేవలం-సమస్యను విపులీకరించడంకన్నా, దానికి పరిష్కారమార్గం కూడా సూచిస్తే - వందలాది పఠితల్లో-కొందరయినా ఆ రచనను గురించి ఆలోచించకపోతారా? వీలైతే వారిలో ఒక్కరైనా ఆ రచనలోని మంచిని ఆచరణలో పెట్టలేక పోతారా? ఆ తర్వాత ఆ వ్యక్తిని చూసి ఇతరులు అనుసరించే అవకాశం ఉండకపోతుండా అన్న ప్రశ్నలు దృష్టిలో పెట్టుకుని ఒక మంచి రచన చేస్తే-ఆ రచయిత్రికి ఎంతయినా సంతృప్తి ఉంటుంది” అంటారు విమలారామం.

నాకేం అర్థం కాలేదు. ఇలా జరిగితే, దానికి ఏం చెయ్యాలి? ఎవర్ని సంప్రతించాలి? ఎవరైనా సలహా ఇస్తే సంతోషిస్తాను.

—వేదవతి, విశాఖపట్నం

‘వనిత’ పాఠకుల ఉద్దేశాలకు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం గమనించదగ్గది. ఎక్కువమంది పాఠకులు ‘పక్ష పరిణామ’ శీర్షికను వ్యతిరేకించడంతో - ‘వనిత’లో ఆ శీర్షిక మాయం కావడం గమనార్హం: ‘వనిత’ నిర్వాహకులకు నా కృతజ్ఞతలు, అభినందనలు.

—వి. ఎమ్. వి. లక్ష్మి, విజయనగరం

నవంబర్ 1 వ తేదీ ‘వనిత’లో డాక్టర్ పద్మావినీ గారి “మనోవ్యాధికి మందుంది!” యధార్థగాథ చదువుతుంటే నా కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి! అభిరామి భర్తలాంటి అసమర్థులు ఈ రోజుల్లో కూడా మనకి తటస్థపడుతూనే ఉన్నారు. సాటి స్త్రీ అని కూడా చూడకుండా అభిరామిని అత్తగారు బాదించింది! అందుకే స్త్రీకి స్త్రీయే శత్రువు అన్నారు. షాక్ తగిలిన అభిరామిని తిరిగి మామూలు వ్యక్తిని చేసినా, దానివల్ల మరింత నష్టమే కలిగింది గానీ ప్రయోజనం లేకపోయింది! ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఈ యధార్థగాథను ప్రచురించిన మీకు నా ధన్యవాదాలు.

—జి. రేఖాదేవి, వరంగల్

వచ్చే సంచికలో

ముఖచిత్రం:

మిస్ ఇండియా '75

మీనాక్షి కుర్పాద్

కథలు:

గ్రహబలం

వాసిరెడ్డి సీతాదేవి

అనుబంధాలు

అనిమాదాస (వంగ కథ)

వర్ణచిత్రంతో వ్యాసం:

‘వేలాంగణి అమ్మ’

ముఖచిత్రం:

సర్వకన్య

ఫిరోమినా సల్తానా

వర్ణచిత్రం :
నత్యకుమార్

ఇక్కల్లో కుక్కల్ని పెంచుతాము; పిల్లల్ని పెంచుతాము; ఉదతల్ని కుందేళ్ళనీ పెంచుతాము. కాని పాముల్ని పెంచుతామా? విషంగల జంతువుల్ని. క్రూరమృగాల్ని ఇక్కల్లో ఎవరైనా పెంచుతారా?.... అని అడిగితే—

‘నేను పెంచుతున్నాను’ అని సమాధానం ఇస్తుంది మద్రాసు డైలా మేరీస్ కళాశాలలో బి. యస్.సి చదువుతున్న ఫిరోమినా సల్తానా. “అందరూ నిరపాయకరమైన జంతువుల్ని పెంచుతారు. నేను - అందరి దృష్టిలోనూ అపాయకరమైన (?) జంతువును పెంచుతున్నాను. గమ్మత్తేమిటంటే - అందరూ అనుకుంటున్నట్టుగా అది అపాయకరమైనదేం కాదు - నిరపాయకరమైనదే. అన్ని పాములూ ‘విష సర్పాలు’ అనిపించుకోవు కాబట్టి - విషంలేని సర్పాల్నే నేను పెంచుతున్నాను.” అంటుందామె.

ఒకసారి ఇండియన్ యూత్ అసోసియేషన్ తో కలిపి ప్రయోగాల కోసం, పరిశీలనల కోసం ఫిరోమినా ‘గిర్’ అడవులకు వెళ్ళింది. పదిరోజులపాటు అక్కడ వున్నది. అప్పుడే ఆమెకు పాముల పట్ల ‘ప్రేమ’ ఉదయించింది. దాంతో పాముల గురించి చాలామందిలో పాతుకుపోయి ఉన్న అపార్థాలనూ, అపోహలనూ తొలగిస్తే బావుండునని కూడా అనిపించింది ఆమెకు.

అంచేత గిర్ అడవుల నుంచి రాగానే ఆమె పాముల ‘మంచి’ తనాన్ని రుజువు చెయ్యడానికి పూనుకున్నది. చాలామంది దృష్టిలో విష సర్పాలుగా కనిపించేవి ఎలాంటి అపాయకకరమైనవి కలిగించలేని సాధువులని ఆమె ప్రదర్శనల ద్వారా నిరూపించసాగింది. అలా

ఆమెకు ‘సర్వకన్య’ అనే ప్రశస్తి కూడా లభించింది. ఈ ప్రశస్తితో బాటు ఆమెకు పాముల మంచితనాన్ని నిరూపించే ప్రదర్శనలు ఇవ్వమనడానికి ఆహ్వానం వచ్చింది. అలా ఆమె మద్రాసులోని ఎన్నో విద్యా సంస్థలలో పాముల మంచితనాన్ని ప్రదర్శించింది. ‘పాములు అపాయం కలిగిస్తాయనుకోవడం పొరపాటు. మనకు ఉపయోగకరమైన పాములు కూడా ఉన్నాయి. మనదేశంలో ఏటా ఉత్పత్తి అయ్యే అహార దాన్యాలలో 20 శాతం దాకా ఎలుకలూ, పంది కొక్కులూ, తక్కిన చిల్లర మల్లర జంతువులూ కబళిస్తున్నాయి. ఈ జంతువులనన్నిటినీ పాములు తింటాయి. అలా మనకు పాములు మేలే చేస్తున్నాయి. పాము తోలుతో చెప్పాలూ, చేతి నంచులూ చేస్తూ ఉంటారు. ఇలాంటి వాటివల్ల విదేశ మారక ద్రవ్యం ఎంతో లభిస్తున్నది” అంటుంది ఫిరోమినా.

“అదీకాక ఏ పాము కనబడినా కొట్టి చంపేస్తూ ఉంటారు. విష సర్పాలను చంపడం ఒక ఎత్తు. ఏ కీడూ చెయ్యని వాటిని చంపడం ఎందుకు? కనుక పాముల మీద పగనుకాక సానుభూతిని పెంచడానికి కృషి చెయ్యడమే నా ఆశయం. ఈ సానుభూతి చిన్నప్పటి నుంచీ ఉంటే బావుంటుంది కదా! అంచేతే నేను విద్యా సంస్థలలో ప్రచారం చేస్తున్నాను” అంటుంది ఫిరోమినా.

చదువులో కూడా ఆమె ‘జంతుశాస్త్రం’ ప్రధాన విషయంగా తీసుకుని చదువుతున్నది. మరి, అదే పాముల్ని పెంచడానికి ప్రేరేపించిందో — పాముల పెంపకమే జంతుశాస్త్రం తీసుకోదానికి ప్రేరేపించిందో గాని, అది విశేషమే!

భారతదేశంలో ఏకైక సర్ప వ్యసం

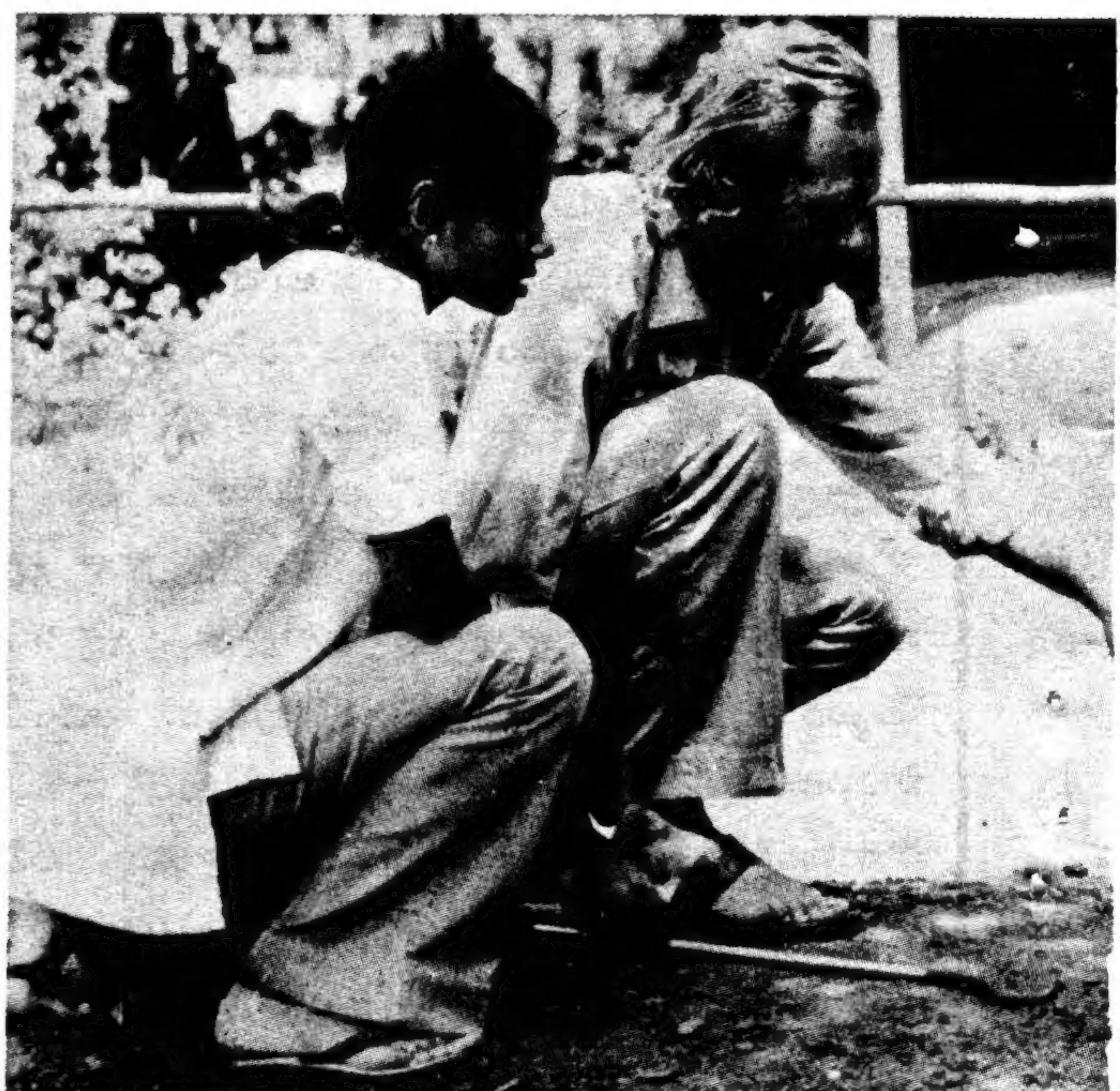
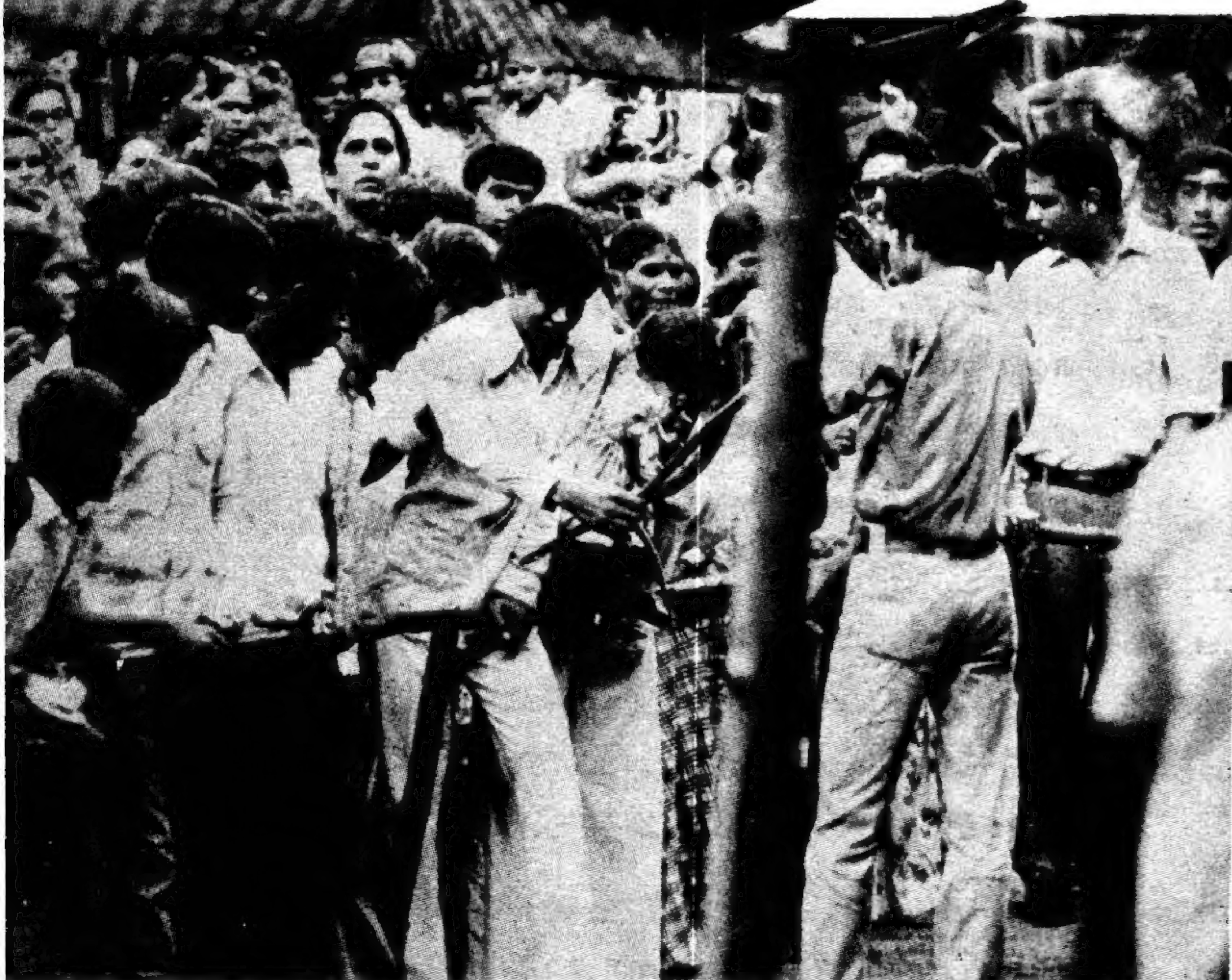

అమెరికాలో ఓ కుర్రాడు ఒకరోజు స్కూలునుంచి ఇంటికి తిరిగివస్తూంటే దాల్లో ఒక పెద్ద పాము కనిపించింది. దాన్ని వెంటనే చంపి, భద్రంగా ఇంటికి తీసుకువచ్చి ఒక గజా జాడీలో భద్రపరిచాడు. అది చూసి వాళ్ళ అక్క ఆ కుర్రాడి మీద కేకలు వేయలేదు. “బ్రతికి ఉండగానే-పట్టుకుని తీసుకురాలేక పోయావురా” అన్నది. దాంతో ఆ కుర్రాడికి ఎక్కడలేని ఉత్సాహం వచ్చింది. స్వతహాగా పాముల మీద తనకున్న ఉత్సాహానికి మంచి ప్రోత్సాహం లభించింది కదా అని అనుకుని-అప్పట్నుంచీ-పాముల మీద శ్రద్ధ చూపసాగాడు. వాటిని వీలున్నప్పుడల్లా పట్టుకోవడం, జాగ్రత్త చేయడం ఆరంభించాడు.

ఆ కుర్రాడే ఇవాళ భారతదేశంలో ప్రప్రథమంగా, మద్రాసులో నెలకొల్పబడిన ‘స్నేక్ పార్క్ ఆండ్ రెక్టర్ రీసెర్చ్ సెంటర్’ కు డైరెక్టర్. అతని పేరు - రోములన్ విచేకర్.

విచేకర్ తన ఎనిమిదవ ఏట - ఇండియా వచ్చాడు - తల్లితోపాటు. ఆ తర్వాత అమ్మ ఇండియాలోనే స్థిరపడడానికి నిశ్చయించుకోడంతో కొద్దై కెనాల్లో తన హైస్కూలు చదువు ముగించుకుని-అమెరికా వెళ్ళాడు అక్కడ జంతు శాస్త్రం చదువుకుందామని. తను అనుకుంటున్న దోరణిలో అక్కడ చదువు సాగక పోయేసరికి - విసుగొచ్చి చదువు మానేశాడు. ఐతే పాములపట్ల అతనికి ఉన్న పరిశోధనా దోరణిలో ఏ మార్పు రాలేదు. ‘మియామీ స్నేక్ పార్క్ ఆండ్ సర్పెంటరీయం’ డైరెక్టరు విలియం హాన్స్ వద్ద రెండేళ్ళు శుశ్రూష చేసి రకరకాల పాముల విశేషాలను, పాములలో ఉన్న వివిధ దోరణులను తెలుసుకున్నాడు. అప్పటికే విచేకర్ దాదాపు నాలుగువందల పాములను నేకరించాడు.

భారతదేశానికి తిరిగివచ్చి, ఈ దేశంలో తనే స్వయంగా ‘సర్ప పరిశోధనా కేంద్రం’ స్థాపించాలని బొంబాయి వెళ్ళి - మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని

అనుమతి కోరాడు. ఆ ప్రభుత్వం అంగీకరించ లేదు. అయినా పట్టువదలక తమిళనాడు ప్రభు త్యాన్ని సంప్రదించాడు. తమిళనాడు ప్రభుత్వం అంగీకరించడంతో మద్రాసులో 'సర్పవనం' ప్రారంభించాడు. మొదట 1970లో - మద్రాసుకు - 30 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న 'నేలయూర్' గ్రామంలో ఇది స్థాపించబడింది. ఆ తర్వాత ప్రభుత్వం ఉచితంగా ఒక ఎకరం స్థలం కేటాయించడం, 'వరల్డ్ వైల్డ్ లైఫ్ ఫండ్' నుంచి కొంత ధన సహాయం లభ్యం కావడంతో 1971 నవంబర్లో సర్పవనం-గిండి-అడయూర్ రోడ్డు లోని 'రాజ్ భవన్ ఎస్టేట్'లో ఉన్న 'గిండి చిల్డ్రన్స్ పార్క్'లో - కొత్త రూపాన్ని సంతరించుకుంది.

ఇవాళ ఈ సర్పవనం మద్రాసుకు ప్రధాన మైన ఆకర్షణలలో ఒకటి. నెలకు సుమారు పన్నెండు వేల మంది యాత్రికులు ఇక్కడికి వస్తూ ఉంటారు. కేవలం వినోదం కోసం వచ్చిన వాళ్ళు-రకరకాల పాములను గురించి, వాటి స్వభావాల గురించి తెలుసుకుంటే - అంతవరకూ వాళ్ళకు తెలియని ఎన్నో విశేషాలు తెలుస్తాయి. 'ఇంతకాలం పాముల గురించి మనం కొంత అజ్ఞానంలో ఉన్నట్టున్నామే' అన్న భావం వాళ్ళకు తప్పక కలుగుతుంది.

"ప్రజలకు ఆ భావం స్ఫురింపజేయడం కూడా నా లక్ష్యాలలో ఒకటి" అంటారు విచేకర్.

భారతదేశంలో పౌరసత్వం తీసుకుని ఇక్కడే స్థిరపడిన ఈ యువకుడు గత సంవత్సరమే - జూలై అన్న భారతీయ యువతిని వివాహం చేసు కున్నాడు. ఆమెకూ - పాముల పరిశోధనలో ఆసక్తి ఉంది. ఈ దంపతులు, (వీరి భార్యచిత్రం ఈ వ్యాసంలోని పేజీలలో చూడవచ్చును) నిర్వహణాధికారి పి. బి. శేఖర్ సహకారంతో మరో పదిమంది పనివారల తోడ్పాటుతో ఈ సర్పవనం అభివృద్ధికి తీవ్రంగా కృషి చేస్తున్నారు.

పాముల గురించి విచేకర్ చెప్పే విషయాలు చాలామందికి ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తాయి.

ప్రపంచం మొత్తం మీద 2,500 రకాల పాములు ఉన్నాయని విచేకర్ అంచనా. వీటి పరిశీలనార్థం ఆయన జపాన్ దేశం, కొన్ని యూరప్ దేశాలనూ పర్యటించారు. మనదేశంలో దాదాపు అన్ని రాష్ట్రాలకూ వెళ్ళి - పాముల పరిశీలన జరి పారు. మనదేశంలో దాదాపు రెండువందల రకాల పాములు ఉన్నాయంటారు విచేకర్.

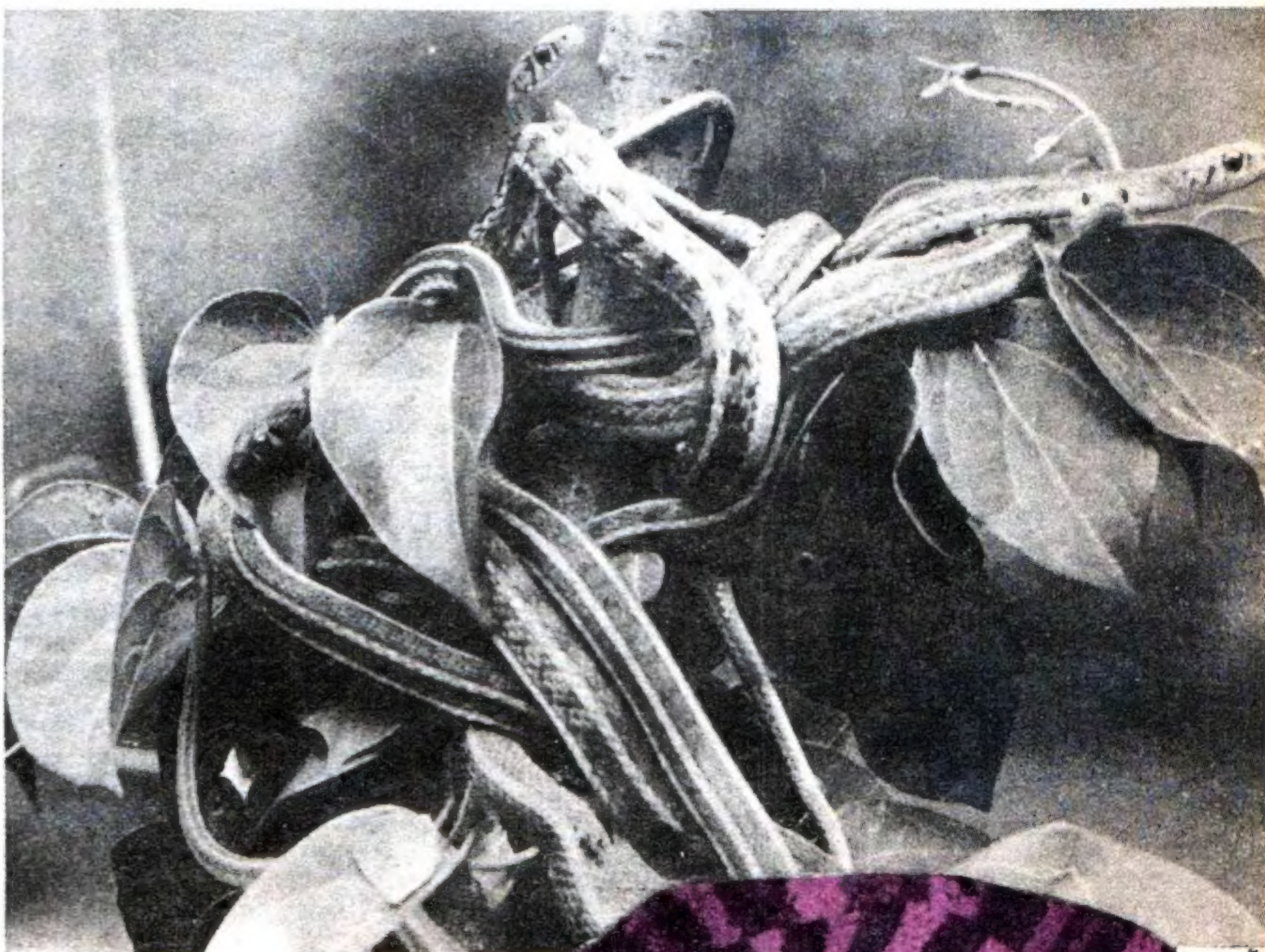
'ఆస్ట్రేలియన్ టైగర్' అన్న పాము అన్ని పాములకంటే ఎక్కువ విష ప్రభావంగల పాము అనీ, 'సౌత్ అమెరికా'లో ఉండే 'ఎనాకోండా' పాము - ప్రపంచంలో ఉన్న అన్ని పాముల కంటే పొడవైనదనీ ఆయన అన్నారు. ఆ పాము పొడవు 30 అడుగులట :

"పాములన్నీ చాలా ప్రమాదకరమైనవని ఎక్కువగా అభిప్రాయపడుతుంటారు. అది నిజం కాదు. నూటికి తొంభై పాములు విషం లేనివే.

ఇండియాలో నాలుగు రకాల పాములు మాత్రం ఎక్కువగా విషపూరితమైనవి. అవి నాగుపాము, రనెల్ తుట్టిపాము, సామాన్య కట్టపాము, పూర్వా (రంపపు పళ్ళలాంటి పొలుసు గల) పాము. ఇవిగాక మరి నాలుగైదు రకాల పాములు కాస్త ప్రమాదకరమైనవి. అంతగా ప్రమాదం కలిగించని విషపూరితమైన పాములు ఇంకా ఓ ముప్పై వరకూ ఉంటాయి. పాములు తమకు తాముగా ఎటు వంటి హాని చేయవు. వాటికి భయం ఎక్కువ. తమకెవరైనా హాని కలుగజేస్తారని భయం కలిగినప్పుడే అవి కాటువేస్తాయి కానీ-వాటి జోలికి పోనప్పుడు మాత్రం అవి ఎవరినీ ఏమీ చెయ్యవు" అంటారు విచేకర్.

"సాధారణంగా కొన్ని విషం లేని పాములు కాటు వేస్తే, రక్తం వస్తుంది. అంతమాత్రం చేత భయపడిపోనవసరం లేదు. అందువల్ల ఏ ప్రమాదమూ రాదు. అటువంటి పాము కాట్లు రెక్కవేసుకుంటే, కనీసం నాలుగువేలసార్లయినా నేను పాము కాట్లకు గురై ఉంటాను." అన్నారు విచేకర్.

"పాములు సాధారణంగా పొలాల్లోనూ, పొదల్లోనూ, దట్టమైన ఆడవుల్లోనూ ఉంటాయి.

గ్రామాలలో నివసించేవాళ్ళు. రాత్రిళ్ళు-ముఖ్యంగా వర్షాలు కురిసిన తర్వాత బయటికి వెళ్ళేటప్పుడు ఒక దీపం, పొడుగాటి కర్ర తీసుకుని వెళ్ళడం మంచిది. ముఖ్యంగా నడుస్తున్న కాలి బాటను గమనిస్తూ వెళ్ళడం మంచిది. ఆసియాలో 75 శాతం పాము కాట్లు పాదం మీద, కాళ్ళ మీద పడుతుంటాయి. పాములకు వినికిడి జ్ఞానం లేదు. అవి భూమి మీద ఏర్పడే శబ్ద ప్రకంపనాల మీద ఆధారపడతాయి. మనం కర్రతో నేలను కొడుతూ, చప్పుడు చేస్తూ నడుస్తూ వుంటే-తమకేదో హాని జరగబోతుందని అవి పారిపోతాయి. ఏ చప్పుడూ లేకుండా అకస్మాత్తుగా మనం వాటి దగ్గర పడే సరికి-అవి భయంతో కాటు వేయక మానవు. బూట్లు, పొడుగాటి పాంట్లు తొడుక్కుని నడవడం వల్ల కూడా విషం బాగా ఎక్కి ప్రమాదం ఉండదు.

చాలా మంది పాము కరవగానే-ఆ భయం తోనే సగం చచ్చిపోతారు. పాములన్నీ ప్రమాదకరమైనవి కావని అటువంటి వాళ్ళు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. పాము కరిచిన వ్యక్తిని భయపడవద్దనీ-ముందు స్థిమితపరచి, అతనిమీద దుప్పటి కప్పి, కాళ్ళను శరీరం కంటే ఎత్తుగా వుంచే ఏర్పాటు చేయాలి. పాము కరిచిన చోటును బాగా పరిశీలించి-విషం శరీరంలోకి వ్యాపించకుండా ఆ ప్రాంతంలో ఎముక చుట్టూ బలంగా దేంతోనైనా కట్టు కట్టాలి. ఉదాహరణకు చేతి మీద కరిస్తే మోచేతి మీద, పాదం లేదా కాలు మీద కరిస్తే తొడచుట్టూ గట్టిగా కట్టు కట్టిన తర్వాత-పాము కరిచిన వ్యక్తిని వీలైనంత తొందరగా ఆస్పత్రికి తీసుకు వెళ్ళాలి. కరిచిన ప్రాంతాన్ని కదల్చడం కానీ, కోయడం కానీ చేయకూడదు. అందువల్ల విషం శరీరంలోకి తొందరగా వ్యాపించే ప్రమాదం ఉన్నది. ఆస్పత్రిలో 'అంటి వెనమ్ సీరమ్' ఇచ్చేవరకు ఆ కట్టును విప్పకుండా అలాగే వుంచాలి.

ఈ 'అంటి వెనమ్ సీరమ్' ను బొంబాయిలో ఉన్న 'హాఫ్కిన్ ఇన్స్టిట్యూట్' అన్న సంస్థ ఉత్పత్తి చేస్తున్నది. ఇది అన్ని ప్రాంతాలలోనూ ఉండడం చాలా అవసరం. ఆత్యంత విషపూరితమైన పాము కాట్లకు ఇది అమోఘంగా పని చేస్తుంది." అన్నారు విచేకర్.

"పాముల గురించి మనదేశంలో రకరకాల విషయాలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. కొన్ని వినడానికి వింతగా విచిత్రంగా కూడా ఉంటాయి. నిజానికి పాములకు పాలించే ఎంతమాత్రం ఇష్టం ఉండదు. (ఎక్కడో అడవుల్లోను, పొదల్లోనూ ఉండే పాములకు-పాలు జీవనాధారం ఎలా అవుతుంది?) కానీ చాలామంది అనవసరంగా పుట్టలలో పాలు పోస్తుంటారు.

"వైద్యం మానేగానే-ప్రస్తుతం గానకచేరిలు చేస్తున్నాను!"

"నల్ల-మమమల్లి చంపడానికి ఏదైతేనే?"

పాములు పగబడతాయి అంటారు. అదీ వాస్తవం కాదు. పామును ఎవరైనా చంపేస్తే ఆ ప్రాంతంగుండా మరో పాము ఏదైనా వెళ్తున్నప్పుడు-అక్కడున్న సర్పమదం పామును ఆకర్షిస్తుంది. అందువల్ల అది ఆ ప్రాంతానికి వస్తే, అది 'పగబట్టిన పాము'గా వాడుకలోకి వచ్చింది. సాధారణంగా పాములు - పది నుంచి ఇరవై సంవత్సరాల వరకూ బ్రతుకుతాయి. అవి ఏ ఆహారం లేకుండా ఒక సంవత్సర కాలం కూడా బ్రతకగలవు. కొన్ని పాముల పడగ మీద 'మణి' ఉంటుందనేది నిజం కాదు. అదే నిజమైతే పాములు పట్టుకొనే 'ఇరుల' అనే తెగకు చెందినవారు - చాలామంది ఈపాటికి లక్షడికారులై ఉండేవారు" అన్నారు విచేకర్.

మంత్రాల వల్ల పాము కాటు నయం కావడం, కరిచిన పామే మళ్ళీ వచ్చి-తన విషాన్ని తీసుకోవడం (పిల్మిస్టాన్ వారి 'నాగిన్' చిత్రంలో ప్రేక్షకులను ఆకర్షించిన విశేషాంశం)-ఇవన్నీ నమ్మదగ్గ విషయాలు కావంటారు విచేకర్.

"చాలా రకాల పాములు విషపూరితమైనవి కావు. అటువంటి పాముకాట్లకు ఏ చికిత్సా జరగక పోయినా ప్రాణానికి ప్రమాదం లేదు. అటువంటి పామేదైనా కరిచినప్పుడు - మంత్రం ప్రభావంవల్ల పాము కాటుకు గుణం కనిపించిందని అనుకుంటారు. ప్రమాదకరమైన విషసర్పం కరిచినప్పుడు ఏ మంత్రమూ పనిచేయదు. ఈ విషయంలో నేను ఎవరితోనైనా సవాలుకు సిద్ధమే. నిజంగా మంత్రాలు, మూలికలవల్ల విషానికి విరుగుడు అవుతుందంటే వాళ్ళు బహిరంగంగానే చికిత్సా కేంద్రాలు నెలకొల్పడమో-ఆ చికిత్సా విధానాలు అందరికీ తెలిపడమో చేయవచ్చు గదా!" అన్నారు విచేకర్.

పలురకాల పాములున్న ఈ సర్ప వనంలో-కొన్ని విదేశీయ విష సర్పాలు కూడా ఉన్నాయి.

ప్రతి శనివారం సాయంకాలం నాలుగు నుంచి ఐదు మధ్య - అందరూ చూస్తూండగా విష సర్పం నుంచి విషం వేరు చేయడం ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమం. ఆ సమయంలో సర్పవనం క్రిక్కిరిసి నట్లుగా ఉంటుంది.

"ఈ సర్పవనం ప్రాముఖ్యత ఇప్పుడిప్పుడే దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలకూ తెలుస్తూ ఉన్నది. మహారాష్ట్రతోసహా, మైసూరు, పంజాబ్, గుజరాత్ రాష్ట్రాలు - అయా ప్రాంతాలలో సర్పవనాలు స్థాపించే విషయంలో నన్ను సంప్రదిస్తున్నారు." అన్నారు విచేకర్.

పాముల పరిశోధన చాలా ఆసక్తిదాయకమైన విషయమనీ, ఇప్పుడిప్పుడే కొందరు-ఈ రంగంలో కృషి చేయడానికి ముందుకు వస్తున్నారనీ ఆయన అన్నారు. తమిళనాడులో పాలయంకోటైలో ఉన్న ప్రొఫెసర్ రాజేంద్రన్, కలకత్తాలో దీపక్ మిత్ర మొదలైనవారు ఈ సర్ప పరిశోధనలో కొంత కృషి చేసినట్లుగా ఆయన చెప్పారు.

"ప్రత్యేకించి మీరు పాముల పరిశోధనపట్ల శ్రద్ధ చూపడానికి కారణమేమిటి? ముందు ముందు ఇంకేవిదంగా ఈ రంగంలో కృషి చేయాలనుకుంటున్నారు?" అన్న ప్రశ్నకు సమాధాన మిస్తూ విచేకర్ ఇలా అన్నారు:

"నేను మొదట వినోదంగా మొదలుపెట్టాను. ఆ తర్వాత పాములపట్ల ప్రజల్లో ఉన్న రకరకాల అభిప్రాయాలు, భయాలూ చూసిన తర్వాత - వీటి అసలు సంగతేమిటో ప్రపంచానికి తెలియజేప్పడం అవసరమనిపించింది. అంతే కాదు, వీటిని పరిరక్షించడం కూడా అవసరమే. పాముల విషం వైద్య పరిశోధనలకు కూడా చాలా ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది.

పాముల నేకరణ, వాటి గుణగణాలను అందరికీ విశదపరచడం, వీటి పరిరక్షణకు కృషి చేయడం - ఇవే నా కార్యక్రమాలు. ఎవరైనా పాములను గురించి తెలుసుకోవాలన్నా, వాటి గురించి పరిశోధన జరపాలనుకున్నా, అటువంటి వారికి సహకరించడమే నా ద్యేయం. ఈ విషయంగా నా పేరున మద్రాసు స్నేక్ పార్క్ ట్రస్ట్, గిండ్రి, మద్రాసు - 800022 అన్న చిరునామాకు ఎవరైనా సరే ఉత్తరాలు రాయవచ్చును.

ముఖ్యంగా అందరికీ నేను చెప్పేది ఒక్కటే. పాములను చూసి మీరు భయపడకండి! ఎంతటి విష సర్పమైనా సరే దానికదే ఎటువంటి హాని చేయదు. ముందుగా అది మిమ్మల్ని చూసే భయపడుతుంది."

వార్తల్లో వనిత:

చౌవుబతుకులనున్న

‘బుతకదానికి హక్కు ఉన్నట్టే మరణించడానికి కూడా హక్కుండాలా వద్దా’ అన్నది ఇటీవల ఆమెరికాలోని ఒక ఇంట చెలరేగిన ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్నకు ఆస్కారం కలిగించిన ఆమె 21 సంవత్సరాల కారెన్ ఆన్ క్విన్లాన్.

గడచిన ఆరు నెలలనుంచి ఆ అమ్మాయి ఒక రకమైన మూర్ఖావస్థ (కోమా)లో ఉంది. ఆ మూర్ఖావస్థనుంచి బయటపడడం అసంభవమని డాక్టర్ల అభిప్రాయం.

ఈ ఏడాది ఏప్రిల్ 14 నాటి రాత్రి కారెన్ మరికొందరు స్నేహితులతో కలిసి న్యూజెర్సీ ప్రాంతాలలోని ఒక హోటలుకు వెళ్ళింది. అక్కడ ఆ రోజు ఎవరో స్నేహితుల పుట్టిన రోజు పార్టీ జరుగుతున్నది. కారెన్ అక్కడికి వెళ్ళేముందు ఏవో కొన్ని ట్రాన్క్విలైజర్ మాత్రలు వేసుకున్నదనీ, ఆ తర్వాత హోటలులో కొద్దిగా జిన్నా, టానిక్ (మరో పానీయం) తాగగానే కింద పడి పోయిందని ఒక స్నేహితుడు అన్నాడు. ఆ తర్వాత అతను ఆమె నోటిమీద నోరుపెట్టి కృత్రిమంగా శ్వాసింపజేయడానికి ప్రయత్నించాడు. అయినా పలితం లేకపోయింది. అక్కడినుంచి ఆమెను హాస్పిటలుకు తీసుకువెళ్ళారు. అవాళ పోయిన స్పృహ, మళ్ళీ తిరిగిరాలేదు.

కారెన్ ను న్యూజెర్సీలోని డెన్విల్లె లోని నెయింట్ క్లెర్ హాస్పిటలులో వైద్య పరికరాల సాయంతో జీవచ్ఛవంలా ఉంచారు. ఆమె కళ్ళు తెరుచుకునే ఉన్నా, వాటికి చూచే శక్తి లేదు. ఆమె శ్వాసనాళానికి కృత్రిమంగా శ్వాసింపజేసే పరికరాన్ని కలిపారు. ఆ పరికరం ఆమె ఊపిరి తిత్తులను పనిచేయిస్తున్నది. ఆమె గుండె కొట్టు

కుంటూనే ఉంది. అయితే ఆమె మెదడు మాత్రం బాగా దెబ్బతిన్నది. ఇక ఆ మెదడు బాగువడే అవకాశం లేదు. అంచేత ఆమె బతికి ఉన్నా - అలా ప్రజ్ఞలేక మంచాని కంటుకుని పడి ఉండడం తప్ప చెయ్యగలిగిందేమీ ఉండదు.

కారెన్ సమస్య వైద్య వ్యవస్థకే కాక న్యాయ వ్యవస్థకు కూడా ఒక సమస్య అయింది. ‘నయంకాని బబ్బుతో బాధపడుతూ, ఒంటిమీద స్పృహ లేకుండా ఉన్నవారు బతికి ఉన్నా మరణించిన వారికిందే లెక్కా? మరి అలాంటివారిని ఏవో పరికరాల సాయంతో అలా నిరుపయోగమైన బతుకు బతకనివ్వడం కంటే, శాంతియుతంగా చావనివ్వడం నయం కాదా?’ అన్న ప్రశ్నలు చెలరేగాయి. అయితే ఇలాటి రోగులను చంపడం చట్ట సమ్మతమా? - అన్నదే సమస్య.

కారెన్ తల్లిదండ్రులు రోమన్ కేథలిక్ క్రైస్తవులు. వాళ్ళు తమకుమార్తెను అలాయంత్రాల సాయంతో జీవచ్ఛవంగా ఉంచడం పట్ల బాధను వ్యక్తపరిచారు. అయితే ఇలాంటి సందర్భంలో నిర్ణయం తీసుకోగల బాధ్యత ఆ రోగికి తప్ప మరెవరికీ లేదని కొందరు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ‘కారెన్ ఇలా పడి ఉండడానికి ఇష్టపడదు’ అని ఆమె తల్లిదండ్రులు అన్నారు.

కారెన్ తల్లిదండ్రులు తమకుమార్తెను శాంతియుతంగా చావనివ్వాలని కోర్టుకెక్కారు. ఇక ఎలాంటి చికిత్సా ఆమెను మామూలు మనిషిని చెయ్యలేదని డాక్టర్లు చెప్పడమే ఇందుకు కారణం.

గతంలో ఇలాంటి సమస్యలు రాకపోలేదు. ఉదాహరణకు ఆమెరికాలో టార్పన్ స్ప్రింగ్స్

అనే చోట - ఎలైన్ ఎస్పోసిటో అనే స్త్రీ గడచిన 34 ఏళ్ళనుంచి ‘కోమా’లో ఉన్నది. అయితే ఆమెను కారెన్ లా ఏ కృత్రిమ విధానంతోనూ సజీవంగా ఉంచలేదు. ఆమె తల్లి ఆమెకు రాత్రిం బవళ్ళు సపర్యలు చేస్తున్నది.

నాలుగేళ్ళముందు న్యూజెర్సీలోనే డోలోరెస్ హెస్టన్ అన్న 22 ఏళ్ళ అమ్మాయి మోటారు ప్రమాదంలో స్మృతి కోల్పోయింది. ఆమెకు శత్రు చికిత్సలు చెయ్యడాన్ని ఆమె తల్లి వ్యతిరేకించింది. అయితే డాక్టర్లు కోర్టుకు వెళ్ళి ఆమెకు శత్రు చికిత్స చెయ్యడానికి అనుమతి తీసుకున్నారు. ఆ తర్వాత ఆమె బతికి బయటపడింది. కారెన్ విషయంలో అలాంటివి జరిగే అవకాశమేదీ లేదు.

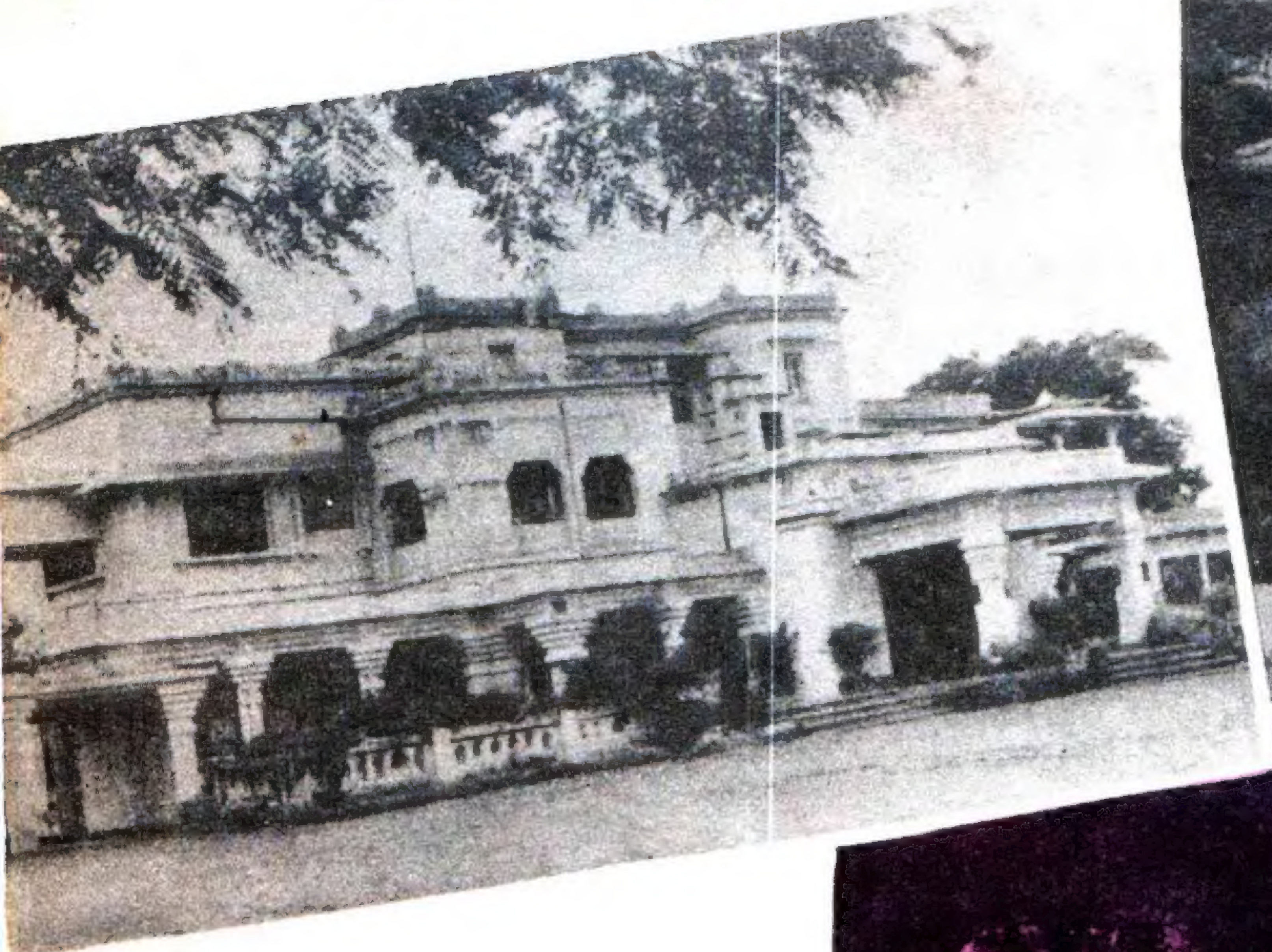
న్యూజెర్సీలోని యునైటెడ్ స్టేట్స్ సుపీరియర్ కోర్టులో ఈ కేసును విచారించిన జడ్జి రాబర్ట్ మూయిర్ - కారెన్ ను సజీవంగా ఉంచిన పరికరాలను తొలగించ కూడదనీ, ఆమెను అలాగే బతకనివ్వాలనీ తీర్పు ఇచ్చారు.

ఆ పరికరాలను తొలగిస్తే, అది ఆమెను హత్య చెయ్యడం కన్న మరేదీకాదని న్యూజెర్సీ ప్రభుత్వ న్యాయవాదులు వాదించారు. ఏడుమంది వైద్య నిపుణులు కారెన్ ఇక మామూలు మనిషయ్యే అవకాశమే లేదని సాక్ష్యం చెప్పారు.

ఆరోగ్యంగా ఆడుతూ పాడుతూ తిరుగుతూ గడిపిన కారెన్ ఇవాళ చిన్న మాంసం ముద్దలా హాస్పిటలు పక్కమీద పడి ఉంది. ఆమె బరువు సగానికి సగం తగ్గిపోయింది. ఆమె కేసు అంతర్జాతీయ ప్రచారం పొందింది. ఆమె మాత్రం ఏదీ తెలియని స్థితిలో - చావో బ్రతుకో తెలియని మరో ప్రపంచంలో ఉన్నది.

శాంతినికేతన్

విశ్వకవి రవీంద్రుని ఊహలో రూపు దిద్దుకున్న ఆదర్శ ప్రదేశం శాంతినికేతన్. ప్రకృతి సిద్ధంగానే చాలా ఆకర్షణీయమైన ప్రదేశం అది. కలకత్తాకు దాదాపు 160 కిలోమీటర్ల దూరాన ఉన్న బోల్పూర్ రైల్వే స్టేషను నుంచి 3 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది శాంతినికేతన్. అది నగర జీవితంలోని మోతలకూ, రోతలకూ దూరంగా ప్రశాంత వాతావరణంలో ఉన్నది.

దాదాపు 115 ఏళ్ళ క్రితం రవీంద్రనాథ ఠాగూరు తండ్రి అయిన మహర్షి దేవేంద్రనాథ ఠాగూరు - ఒక స్నేహితుడి యింటికి వెళుతూ ఈ ప్రాంతాన్ని చూశారు. అక్కడి ప్రశాంత ప్రకృతి ఆయనను ఆకర్షించింది. రవీంద్రుడు పుట్టిన ఏడాదే అక్కడ ఆయన కొంతభూమి కొన్నారు. ఆ చోటు ధ్యానానికి అనువుగా ఉంటుందనే అభిప్రాయంతో ఆయన అక్కడ ఒక యిల్లు కట్టారు. ఆయింటి పేరు - 'శాంతినికేతన్'. అలా ఆ ఇంటి పేరే ఆ పరిసరాల పేరుగా నిలిచిపోయింది. దేవేంద్రనాథుడు ఆ ప్రాంతాన్ని అందంగా తీర్చిదిద్ది - దాని ఆలనా పాలనా ఒక ధర్మకర్తల సంఘానికి అప్పగించారు.

రవీంద్రుడు తన చిన్ననాటి నుంచీ శాంతినికేతన్ పట్ల ఒకరకమైన ప్రేమ పెంచుకున్నారు. రవీంద్రుడికి ఆయన పెద్దకొడుకు రవీంద్రనాథుడి చదువు ఒక సమస్య అయింది. మామూలు బడులలో వాతావరణం ఆయనకు నచ్చలేదు. దాంతో తండ్రి అనుమతితో ఆయన శాంతినికేతన్ లో ఒక పాఠశాల స్థాపించారు. అలా 1901 లో ఐదుగురు విద్యార్థులతో, ఐదుమంది ఉపాధ్యాయులతో బ్రహ్మచర్య విద్యాలయం ప్రారంభమైంది. మొదట రవీంద్రుడు ఈ పాఠశాలను తపోవన గురుకులవాసాల పద్ధతులతో, కఠిన బ్రహ్మచర్య నియమాలు అమలు జరిపి నడపాలనుకున్నారు. అయితే కాలక్రమాన ఆ అభిప్రాయం అంతగా ఆదరణ పొందలేదు.

'ప్రకృతికి చేరువగా మనం' అనే లక్ష్యంతో శాంతినికేతన్ పనిచెయ్యాలని రవీంద్రుడి ఆశయం.

అందుకే అక్కడ చెట్ల నీడలలోనే తరగతులు జరిగేవి. ఆశ్రమ జీవితాన్ని గుర్తుకు తెచ్చేలా అక్కడి చెట్లక్రింద చేరి పాటలు పాడుతూ, నాట్యాలు చేస్తూ, లలిత కళలను ఆరాదిస్తూ - రకరకాల ఉత్సవాలు జరుపుతుండేవారు. శాంతినికేతన్ లో చదువుకుంటే మొదట్లో సర్టిఫికేట్లు, డిప్లొమాలు, డిగ్రీలు వంటివి ఇచ్చేవారు కారు. అయితే కాలక్రమాన ఆ సంస్థ విద్యాకార్యక్రమాలు ఎక్కువయ్యేసరికి - ఇవన్నీ ఇవ్వక తప్పలేదు.

రవీంద్రనాథ ఠాగూరు జీవితకాలంలో శాంతినికేతన్ అంతర్జాతీయ ప్రసిద్ధి గడించింది. ప్రపంచం నలుమూలల నుంచి ఎందరో అక్కడికి వచ్చి చదువుకోవడం, పాఠాలు చెప్పడం వంటివి చెయ్యసాగారు. ప్రపంచ ప్రజలందరూ కలిసి కట్టుగా వచ్చి ఐకమత్యంతో ఉండడానికి, ఒకరి నొకరు అర్థం చేసుకోవడానికి దోహదం చెయ్యాలనే ఉద్దేశంతో ఆయన శాంతినికేతన్ లో 'విశ్వ భారతి'ని నెలకొల్పారు. అక్కడ విద్యా సంబంధమైన పరిశోధనలు జరగాలని ఆయన ఆశించారు.

1951 నుంచి విశ్వభారతిని కేంద్ర ప్రభుత్వం నడుపుతున్నది. ఇప్పుడు అది అన్ని లలితకళలకు, ఉన్నతస్థాయి విద్యా బోధనకు చక్కని కేంద్రంగా పనిచేస్తున్నది.

శాంతినికేతన్ - ఇవాళ రవీంద్రనాథ ఠాగూరు

పాటు ఆరోగ్యసూత్రాలు, కుటీర పరిశ్రమలు, వ్యవసాయ విధానాలు వంటి వాటి గురించి కూడా బోధించడం ఒక విశేషం.

శాంతినికేతన్ చుట్టు పక్కల ఇటీవలి కాలంలో ఒక చిన్న పట్టణంవంటిది రూపు దిద్దుకుంటున్నది. అయితే దాని ప్రశాంతతకు ఎటువంటి ఆటంకం కలగలేదు.

ఒకప్పుడు ఎందుకూ పనికి రాదని వదలి పెట్టిన బీడుకు కొత్త అందాలు దిద్ది— సంఘంలో సంప్రదాయం పేరిట చలామణి అవుతున్న బాజుపట్టిన భావాలను ఎదిరించి రవీంద్రనాథ ఠాగూరు 'శాంతినికేతన్' సృష్టించారు. అందుకే ఈనాడు 'శాంతినికేతన్' ఆ మహాకవి కృషికి నిదర్శనంగా ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తున్నది. □

వర్ణచిత్రాలు : దిలీప్ బెహర్

వలుపు తెలుపు : బి. విశ్వవారం

స్వృతులను కళ్ళకు కట్టిస్తుంది. అక్కడి కట్టడాల గోడల మీద ప్రసిద్ధ చిత్రకారులు చిత్రించిన చిత్రాలు కనిపిస్తాయి. పురాతన పద్ధతిలో కనిపించే కట్టడాలు — ఒకప్పటి బెంగళీ సంప్రదాయాన్ని గుర్తుచేస్తాయి. అక్కడక్కడా వివిధ భంగిమలలో రూపొందించబడిన శిల్పాలు కళ్ళకు విందుచేస్తాయి.

శాంతినికేతన్ లో వివిధ విషయాలను బోధించడానికి అనువుగా ఉన్న పాఠభవన్, కళాభవన్, సంగీత భవన్, విద్యా భవన్, శిక్షాభవన్ వంటి కట్టడాలు ఉన్నాయి. ఈ భవనాలలో ఇవాళ దాదాపు వెయ్యి మంది విద్యార్థిని విద్యార్థులు చదువుతుంటున్నారు.

శాంతినికేతన్ కు మూడు కిలోమీటర్ల దూరాన ఉన్నది శ్రీనికేతన్. గ్రామీణ ప్రజలకు చదువు చెప్పే ఉద్దేశంతో ఠాగూరు ఇక్కడ ఒక విద్యా సంస్థను రూపొందించారు. అక్కడ చదువుతో

అమ్మల ఆత్మల ఒక రోజు పనిమీద బాగుకు వెళ్ళాను. వెళ్ళి వస్తుండగా మధ్యలోనే పెద్ద వర్షం పడ సాగింది. ఏం చెయ్యారో పాలుపోక, చటుక్కున ఓ యింటి ముందు వసారాలోకి వెళ్ళి నిలబడ్డాను. అప్పటికే నేను బాగా తడిసిపోయాను.

ఇంతలో రోవరినుంచి ఒక అమ్మాయి వచ్చింది. “అరేరే! మీరా మేడం! బాగా తడిసి పోయారే....రోవరికి రండి” అని పిలిచింది. ఆ అమ్మాయి మా కారేజిలో చదువుకుంటున్నది.

నేను పెద్దన్నా ఆ అమ్మాయి వినక, బలవంతాన రోవరికి తీసుకువెళ్ళింది.

అది చాలా చిన్న ఇల్లు. అయినా ఆ ఇల్లు చక్కగా, అందంగా ఉంది. ఆ ఇంటి హాలు గోడలకు తగిలించి ఉన్న కొత్త తరహా చిత్రాలు నన్ను ఆకర్షించాయి.

“ఏమ్మా! ఈ ద్రాయింగులు బావున్నాయి. వీటి ధర కూడా ఎక్కువగానే ఉంటుందేమో కదా! ఎక్కడ కొన్నారు?” అని అడిగాను ఆ అమ్మాయిని.

ఆ అమ్మాయి “ఇవి కొన్నవి కావండీ! నేను తయారుచేసినవి!” అన్నది.

నాకు ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. ‘నాకూ వచ్చాయి ఏళ్లు....ఎందుకు’ అనిపించింది. కాని నా ఉత్సాహం మాత్రం తగ్గలేదు. అవి ఎలా తయారు చెయ్యారో చెప్పమని అడిగాను. ఆ అమ్మాయి హుషారుగా చెప్పింది.

“ఈ చిత్రాలు గియ్యటానికి నేను టేబుల్ మాట్స్ (Table Mats) అనే చిన్న చిన్న బావలు వాడతానండీ! ఇవి కుటీర పరిశ్రమలో తయారైన వస్తువులు అమ్మే చోట్లలో దొరుకుతాయి. 10 అంగుళాల వెడల్పు, 22 అంగుళాల పొడవు ఉన్న ఈ బావల మీద బొమ్మలు గియ్యడం తేలిక!” అన్నది ఆమె.

“నాకు బొమ్మలు గియ్యడం చేతకాదు. మరి నేనేం చెయ్యాలి?” అని అడిగాను.

ఆ అమ్మాయి “అదేం పెద్ద ఇబ్బంది కాదండీ! మామూలుగా కేలండర్లలోనూ, పత్రి

కలలోనూ వచ్చే బొమ్మలను ట్రేన్ చేసుకొంటే సరిపోతుంది. అలా ట్రేన్ చేసిన కాగితం కింద కార్పన్ కాగితం ఉంచి బొమ్మ చాపమీద వదలా గియ్యాలి. అలా గీసుకున్నాక దానికి తగ్గ రంగులు పూస్తే సరిపోతుంది!” అన్నది.

“మరి నువ్వు ఇక్కడ ఈ బొమ్మలకు ఎన్నో రంగులు పూసినట్టున్నావు. ఇన్ని రంగులు కొని ఉపయోగించాలంటే ఇబ్బంది కదా?” అని ప్రశ్నించాను నేను.

నా ప్రశ్న విని ఆ అమ్మాయి చిరునవ్వు నవ్వింది. “అబ్బే! ఇన్ని రంగులు కొనక్కర లేదు మేడం! పాబ్లిక్ పెయింట్స్ అని విడిగా దొరుకుతాయి. ఈ రంగుల్లో వసుపు, నీలం, ఎరుపు, నలుపు, తెలుపు రంగులు కొంటే చాలు. వీటినే ఒకదానితో మరొకటి కలిపి రంగుల్లో లేదా తీసుకురావచ్చు!”

“అలాగా!” అన్నాను ఆశ్చర్యం పట్టలేక.

“అవునండీ! వసుపూ నీలిరంగూ కలిపే వచ్చగా మారుతుంది. నీలిరంగూ ఎరుపూ కలిపితే ఉదారంగు వస్తుంది. ఎరుపుతో వసుపు కలిపితే నారింజరంగు వస్తుంది. ముదురు రంగులు కావాలంటే—ఆదార వర్ణాలైన వసుపు, ఎరుపు, నీలం మూడిటితోనూ, తక్కిన కలగలిపిన రంగుల తోనూ నలుపు కలపాలి. లేత రంగులు కావాలంటే వాటితో తెలుపు కలపాలి.”

“నాకు రెండు అనుమానాలున్నాయి” అని అడ్డు తగిలాను ఆమెకు. “ఏమిటండీ?” అని అడిగింది ఆమె నెమ్మదిగా.

“ఈ రంగులు ఎలా వుయ్యాలి? పూస్తూ న్నప్పుడు చెయ్యి జారి రంగు ఒలికితే ఏం చెయ్యాలి?” అని నా సందేహాలు చెప్పాను.

“ఈ రంగులు మామూలుగా కుంచెతోనే వుయ్యాలి. అయితే రంగులను ముందుగా ‘మీడియం’తో కలుపుకుని ఉపయోగించాలి. ఈ మీడియం అనేది కూడా రంగుల పావులోనే దొరుకుతుంది. ఈ రంగు ఒలికితే భయమేమీ లేదండీ! ఒక తెల్లగుడ్డను నీళ్ళలో తడిసి తుడిస్తే చాలు. ఈ బొమ్మలకు రంగులు పూసేటప్పుడు మాత్రం చిన్న చిన్న జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి!” అన్నది ఆమె.

“ఏమిటవి?” అన్నాను నేను.

“ఈ బొమ్మలలో మనుష్యులు ఉంటే, శరీరం రంగుకు సరిపోయేలా ఎరుపు, వసుపు కొద్ది కొద్దిగా కలుపుకుని వాటికి తెలుపు కలుపుకోవాలి”.

“తర్వాత?”

“రంగు పూస్తున్నప్పుడు చాపలోని సందుల గుండా వెనక్కు జారిపోకుండా—ముందుగానే రంగులు కొద్దిగా తీసుకుని వుయ్యాలి.”

నేను ఆసక్తితో వింటున్నాను.

“బొమ్మకు రంగులు వుయ్యడం పూర్తయ్యాక, చాప మీదా కిందా సన్నని కర్ర చట్టాలు ఆమర్చినా బావుంటుంది. లేకుంటే అందంగా ఉండేలా సన్నని రూళ్ళ కర్రలు వంటివి ఏవైనా ఆమర్చవచ్చు. వాటిని చాపకు కలిపి కుట్టడమో, సన్నని మేకులతో కలిపి విగించడమో చెయ్యవచ్చు.”

“తర్వాత నువ్వు చేసినట్టు పట్టుకాడుతో వీటిని కట్టి వేలాడదీయనూవచ్చు! పదిమందీ మెచ్చుకొంటే విని ఆనందించనూవచ్చు!” అన్నాను నేను.

ఆ అమ్మాయి నిగ్గుపడింది. నేను ఆమె భుజంమీద చెయ్యివేసి తడుతూ, “బావుం దమ్మా! ఇంత చక్కని బొమ్మలు చెయ్యొచ్చని నాకు తెలిసింది. వర్షం రావడం కూడా మంచిదే అయింది. అయినా మరి నేను చేస్తే ఇవి ఎలా ఉంటాయో ఏమో? ఇవి చెయ్యడంలో నాకు సహాయం చేస్తావా?” అన్నాను.

అందుకు ఆ అమ్మాయి “ఇందులో నా గొప్ప ఏముంది మేడం! మొదట్లో నేనూ ఇవి గియ్యడానికి కాస్త ఇబ్బంది పడ్డాను. తర్వాత అలవాటయ్యాక సరిపోయింది. పెద్ద చాపలు ఉపయోగించి కూడా వీటిని చెయ్యడం వీలవుతుందని తెలుసుకున్నాను” అన్నది.

ఆ రోజు రాత్రి మా వారితో “ఏమండోయ్! నాకు చిన్న చిన్న చాపలు — టేబుల్ మాట్స్ అని అమ్ముతారట....అవి కావాలి!” అన్నాను.

“ఇంట్లో ఉన్న వక్కలూ వరుపులూ చాలావా?” అన్నారు ఆయన అనుమానంగా.

వారం రోజుల తర్వాత మా యింటి డ్రాయింగ్ గదిలో నేను వేలాడదీసిన ఆ “చాపల చిత్రాలు” చూడక ఆయన పొందిన సంతోషం అంతా ఇంకా కాదు!

—సరోజిని

దక్షిణ భారతీయ పంటకొలు

బంగళాదుంప కల్లెట్

ద్రిన్ని చెయ్యడానికి బంగళాదుంపలతో బాటు గోధుమ పిండి కూడా ముఖ్యంగా కావాలి. కండ బట్టిన బంగళాదుంపలు నాలుగైదు, గోధుమపిండి $\frac{1}{4}$ లీటరు, రెండు ఉల్లిపాయలు, పచ్చి మిరప కాయలు నాలుగు, ఒక కప్పు డాల్డా, చిన్న అల్లం ముక్క, కొద్దిగా ఉప్పు మొదట సిద్ధం చేసుకోవాలి.

ఇవన్నీ సిద్ధం చేసుకున్నాక గోధుమపిండికి ఉప్పు చేర్చి పిండి కలుపుకుని, దానికి నీళ్ళు కలిపి ముద్దలా చేసి పదిహేను నిమిషాలపాటు అలా నానబెట్టాలి. ఉల్లిపాయలు, అల్లం, పచ్చిమిరప కాయలూ అన్నిటినీ ముక్కలు ముక్కలుగా తరుక్కోవాలి; ఒక మూకుడులో కొద్దిగా డాల్డా వేసి, ఆ ముక్కలను వేయించి ఉంచుకోవాలి.

మరో పాత్రలో బంగళాదుంపలను వేసి ఉడికించాలి. బాగా ఉడికిన తర్వాత వాటిని తీసి వాటి మధ్య గడ్డల వంటివి లేకుండా చూచి పిసికి పెట్టుకోవాలి. అందులో వేయించిన ఉల్లిపాయ, అల్లం, మిరపకాయ ముక్కలను వేసి కలిపి పెట్టాలి.

నానబెట్టిన గోధుమపిండిని అప్పడాలలా ఒత్తి, ఒక్కోద్రాని మధ్య కొంత బంగళాదుంప మిశ్రమాన్ని ఉంచాలి. ఆ మిశ్రమాన్ని పూర్తిగా కప్పి, గారెలలా తట్టి పెనం మీద పెట్టి రెండు వైపులా ఎర్రగా కార్చి తియ్యాలి.

రవతో వడియాలు

ఈ వడియాలు చెయ్యడం చాలా తేలిక. ఇది చెయ్యడానికి 1 కిలో రవ, దాదాపు $1\frac{1}{2}$ లీటర్ల నీరు, పది పదిహేను పచ్చిమిరపకాయలు, రెండు టేబుల్ స్పూనుల ఉప్పు కావాలి.

మొదట ఒక పాత్రలో నీళ్ళుపోసి వెచ్చ బెట్టాలి. నీళ్ళు బాగా మరుగుతున్నప్పుడు అందులో రవను పోసి, బాగా ఉడికించాలి. అలా ఉడికిన ముద్దకు కావలసినంత ఉప్పు చేర్చాలి. అంతకు ముందే పచ్చిమిరపకాయలను ముద్దగా నూరుకుని, ఆ ముద్దను ఉడక పెట్టిన రవకు చేర్చాలి.

ఇలా తయారు చేసిన ముద్దను జంతుకలు పిందే అచ్చులో ఉంచి పొడవుగా ఒక గుడ్డమీద మామూలుగా వడియాలు పిందేటట్లే పిందాలి. ఆ తర్వాత వాటిని బాగా ఎండనివ్వాలి. ఎండి పోయిన వడియాలను దాచి ఉంచి అవసరమైనప్పుడల్లా వేయించుకోవచ్చు.

మదం తెరచే

“మదర్, మీరు మీ కార్యక్రమాల గురించి చెప్పనక్కరలేదు. నాకు వాటి గురించి తెలుసు. అందుకే నేనిక్కడికి వచ్చాను” మదర్ తెరెసా నెంకొల్పిన ఒక బాలంగృహానికి ప్రారంభోత్సవం చేస్తూ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ అన్న మాటలివి.

మదర్ తెరెసా నిస్వార్థసేవకూ, అపరమిత మైన ప్రేమకూ సజీవ సంకేతం. భారతదేశానికి వేలకొద్దీ మైళ్ళ దూరాన ఎక్కడో ఉన్న యుగోస్లేవియా నుంచి ఇక్కడికి వచ్చి, ఇక్కడి బాధితులకు వీడితులకు సేవ చెయ్యాలనే ఉహ మదర్ తెరెసాకు ఎలా కలిగింది? ఆమె సేవా చరిత్ర చాలా పెద్దది. ఆమె సేవకు ‘సొసైటీ ఆఫ్ మిషనరీస్ ఆఫ్ దారిటీ’ నిదర్శనం. 1950 అక్టోబరులో కలకత్తాలో స్థాపింపబడిన ఈ సొసైటీ ఇవాళ వివిధ దేశాలలో 28 కేంద్రాలను, భారత దేశంలో 81 కేంద్రాలను నడుపుతున్నారు. ఈ సంఘంవారి సేవ బహుముఖాలుగా విస్తరించింది. ఆలనా పాలనారేని అనాథ పిల్లలనూ, విస్వహాయులైన ప్రిలను, దిక్కులేని ముసలివారిని ఆదుకోవడం ద్వారా ఈ సంఘం గొప్ప సేవ చేస్తున్నది. ఈ సేవ వెనుక కరుణామయి మదర్ తెరెసా కనిపిస్తారు. ఇటీవల ‘వనిత’ కలకత్తాలో

మదర్ తెరెసాను ఇంటర్వ్యూ చేసింది. ఆ ఇంటర్వ్యూను ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము.

ప్రశ్న: “మదర్, మీరు యుగోస్లేవియా నుంచి ఎంతో దూరాన ఉన్న కలకత్తాకు వచ్చి ఇక్కడి బాధితులకూ, వీడితులకూ సేవ చెయ్యాలని ఎందుకు అనుకున్నారు?”

మదర్ తెరెసా: “నేను ఎంతో దూరమే వచ్చాను. అయితే ఇంత దూరమూ రావాలని భగవంతుడే విద్దయించాడు.

“అయితే మీరెందుకింత శ్రమపడాలి? మీరు ఏదైనా నిరుత్సాహానికి గురి అయి ఇలాంటి దారి ఎన్నుకొన్నారా?”

“అలాంటిదేమీ లేదు. మాయల్లు వ్యర్థం అవడగ్గ తీరులో ఉండేది. నేను యుగోస్లేవియాలోని పోస్టాల్లో 1910 ఆగస్టు 27 వాడు పుట్టాను. మాది ఆల్బేవియాకు చెందిన వ్యవసాయ కుటుంబం. మా కండ్రిగాడు స్ట్రాడుకీవరుగా పనిచేసేవారు. వా బాల్యం ఎంతో ఆనందంగా పోగింది.

“మరి మీరు ఈ సేవాపథాన్ని ఎలా ఎన్నుకున్నారో చెబుతారా?”

“జెహూడ్ బ్రదర్స్ వడిసే కావ్వెంటు ఒకదానికి వెదుకూ ఉండేదాన్ని. అప్పుట్లో వాకు 12 ఏళ్ళు.

ఆ కావ్వెంటుకి కలకత్తాలో ఉన్న క్రైస్తవ మిషనరీల మంచి వారి సేవా కార్యక్రమాల గురించిన ఉత్తరాలు వస్తూ ఉండేవి. ఆ ఉత్తరాలు నా మీద ఎంతో ప్రభావం కనబరిచాయి. ఆ ఉత్తరాలతో బాటు ఆరేళ్ళబాటు తియోలజీ (వేదాంత శాస్త్రం) చదువు కున్న అమభవం కూడా నన్ను మానవసేవకు పురికొల్పింది. అయితే బళ్ళో చదువుకునే రోజుల్లో నేనూ తక్కిన అమ్మాయిలలాగానే ఉండేదాన్ని. ఎవ్వరో ఒకప్పుడు పెళ్ళిచేసుకోవాలి అనుకొనేదాన్ని!”

“అయినా ఇప్పటి మీ కుటుంబం మీతోబాటు చదువుకున్న అమ్మాయిల కుటుంబాలలా సాధారణమైనదేమీ కాదుకదా....”

“అవును. వా కుటుంబం చాలా పెద్దది. ఇందులో బాధానర్పదస్థులు వేలాదిమంది ఉన్నారు. నేనూ అందరు అమ్మాయిలలా ఎవ్వరో పెళ్ళి చేసుకుని ఉండేదాప్పేమో కాని, కావ్వెంటులోని పాదర్ల ప్రభావం నన్ను మార్చివేసింది. వాళ్ళు చూపిన మార్గాన పోగిపోయి నేను 1928 లో డబ్లిన్‌లోని లోరేటో ఆల్బేర్ట్ బ్రైనింగ్ పొందాను. అక్కడే నేను మిషనరీగా పనిచెయ్యడానికి క్షణం పొందాను. ఆ తర్వాతి ఏడాది నేను కలకత్తా లోరేటో కావ్వెంటులో దీచరుగా ఉద్యోగంలో చేరాను. నాకు దీచరుగా పనిచెయ్యడం అంటే ఎంతో ఆనందం ఉండేది.”

“మరి మీరు ఆ ఆనందాన్ని విడనాడి సేవారంగంలోకి ఎలా వచ్చారు?”

“అది 1946. ఆ ఏడు సెప్టెంబర్ 10 వాడు నేను డార్జిలింగ్ వెదుకున్నాను. అప్పుడు - అప్పీ విడనాడి మురికి పేటలకు వెళ్ళి, ‘బీదలందరికన్నా ఎంతో బీదవానికి’ సేవ చెయ్యమని వాకు ఎవరో చెప్పివట్టయింది. అదే నా మార్గాన్ని విద్దయించింది. నా కార్యక్రమం కలకత్తా మురికిపేటలలో ప్రారంభించాను.”

“మీ సేవా కార్యక్రమం ఎలా ప్రారంభమయింది?”

“అసలు నా కార్యక్రమం 1948లో ప్రారంభమైంది. పోస్ అనుమతితో నేను నా సేవ ప్రారంభించాను. అప్పుడు నా దగ్గరున్న 5 రూపాయలతో రంగంలోకి దిగాను. నాకు చేతనైనది చదువు చెప్పడం. మురికివాడలో నేను చదువు చెప్పడం ప్రారంభించాక, ఎందరెందరో వచ్చి చదువుకోసాగారు.”

“మురికి వాడలలో వారికి చదువు ఒక్కటే ప్రధానావసరం కాదని మీ తర్వాత కృషి తెలియ జేస్తున్నది కదా?”

“మురికివాడల్లోనే ఉన్న ఆ పిల్లలకు చదువు ప్రాథమికమైన అవసరం కాదు. వాళ్ళకు తిండి, గుడ్డ, తలదాచుకోడానికి కాపా కల్పించాలి అని పించింది నాకు. ఆ ఉద్దేశంతోనే వీడిత ప్రజలకు సాయవడే గృహాన్ని స్థాపించడానికి పోవ్ అనుమతి కోరాను. నేను కోరగానే అనుమతి లభించింది. దాని ఫలితంగా 1950 లో ‘మిషనరీస్ ఆఫ్ చారిటీ’ స్థాపించబడింది. మొదట కలకత్తా వీధులలో అవాతలగా తిరుగుతున్న పిల్లలను తీసుకొచ్చి ఒకచోట చేర్చాము. హాస్పిటల్స్ వాళ్ళు కూడా కొందరు వసికందులను వంపసాగారు. అలా అవాళ నేనూ, మరికొందరు సిస్టర్లు కలసి ప్రారంభించిన బాలబాలికా సంక్షేమ కేంద్రం ఇవాళ 28 కేంద్రాలుగా విస్తరించింది. ప్రస్తుతం దాదాపు 2 వేల మంది పిల్లలు ఈ కేంద్రాలలో ఉన్నారు. ఇవాళిదాకా 10 వేల మంది పిల్లలను ఈ కేంద్రాలలో మేము సంరక్షించాము.”

“మీరు కుటుంబ వ్యాధి వీడితులకు కూడా సేవ చేస్తున్నారు కదా? అదెలా ప్రారంభించారు?”

“ఒకరోజు ఇదుమంది కుటుంబ వ్యాధిగ్రస్తులు నా దగ్గరికి వచ్చి ఆశ్రయం కోరారు. వాళ్ళ సంస్థితి చూసి నా కడుపు తరుక్కుపోయింది. వాళ్ళు మనలాంటి మమమలే కదా? వాళ్ళకు ఆశ్రయం కల్పించకుండా నిరాకరించడానికి మనకు హక్కు లేదనిపించింది. అలా కుటుంబ వ్యాధి వీడితులకోసం కేంద్రం ప్రారంభించాము.”

“అయితే ఇలాంటి వాళ్ళకు ఆశ్రయం కల్పించడమంటే ఇబ్బందితో కూడిన విషయమేమో?”

“కుటుంబరోగులతో ఇబ్బందేమీ లేదు. ఇబ్బందంతా వాళ్ళలో ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కలిగించడమే. వాళ్ళు కాము ఎందుకూ కారగామనే ఉద్దేశంతో ఆత్మ హత్యలు చేసుకుంటుంటారు. మా సంఘం ఇవాళ 68 కేంద్రాల ద్వారా 47 వేల మంది కుటుంబరోగులకు ఆశ్రయం కల్పించింది. వాళ్ళకు ఆత్మ విశ్వాసం కలిగించింది ఈ కేంద్రాలలోని కుటుంబరోగులు - ఎన్నో ఆరోగ్యకరమైన కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటున్నారు. వాళ్ళు ముద్రణశాలలలోనూ, వర్క్ షాపులలోనూ పనిచేస్తూ ఉపయోగకరమైన వస్తువులు చేస్తున్నారు.”

“మదర్, మీ తక్కిన కార్యక్రమాల గురించి చెబుతారా?”

“మా కార్యక్రమం ప్రధానంగా బాధితులకూ, వీడితులకూ సేవ చేయడమే. ఒకరోజు నేను దారి వక్కన ఒక స్త్రీని చూశాను. ఆమె బాగా జబ్బుపడి ఉంది. ఆమె దేహాన్ని ఈగలూ, దోమలూ, చీమలూ అన్నీ పీడించుకు తింటున్నాయి. ఆమె అలా ఒక హాస్పిటల్ వాకిట్లోనే పడిఉండడం నాకెంత బాధ కలిగించింది. ఆమెను అలాగే ఆ హాస్పిటల్ లోకి తీసుకెళ్ళాను. నా మాట కాదనక అక్కడివాళ్ళు ఆమెను చేర్చుకున్నారు. ఆమె చనిపోయింది. అయితే ఆమె మరణం నాకు కర్తవ్య బోధ చేసింది.”

“ఏమిటంటి అది?”

“మందులతో మాత్రమే జబ్బులు నయం కావని నేను తెలుసుకున్నాను. జబ్బుపడిన వాళ్ళకు కన్న తల్లులలా శ్రద్ధగా సేవ చేయగలవారు కావాలని నాకు అనిపించింది. అయితే నాకు నర్సింగ్ ఎలా చెయ్యాలి తెలియదు. అంతేక పాట్లాలోని అమెరికన్ సిస్టర్స్ మిషన్ లో నర్సింగ్ లో క్షణ పొందాను. నేను మురికి పేటలో బడి పెట్టినప్పుడే అడపాదడపా అక్కడి వాళ్ళకు వైద్యం చేసేదాన్ని. 1952లో వీడలకూ, రోగులకూ పనికివచ్చే కేంద్రానికి ప్రారంభోత్సవం చేశాము. కలకత్తా కార్పొరేషన్ వారు కాలిఫర్నియాలో కాలి ఆలయం దగ్గరున్న పాత ధర్మశాలను ఇచ్చి తోడ్పడ్డారు. అక్కడే ‘నిర్మల హృదయ’ పేరిట రేపామాపా చనిపోయేలా ఉండే నిరాశ్రయులకు ఒక వీడ కల్పించాము.”

“ఇప్పుడు ఈ కార్యక్రమం కూడా బాగా పెరిగిపోయి ఉంటుందేమో?”

“అవును. ప్రస్తుతం ఇలాంటి కేంద్రాలు 32 పనిచేస్తున్నాయి. దాదాపు రెండువేల మందికి ఆశ్రయం కలిగించాము.”

“మదర్, వీడతనం, ఏ ఆశ్రయమూ లేక కష్టపడుతూ ఉండడం తక్కిన దేశాలలోనూ ఉంటాయి కదా.... ముఖ్యంగా ఆసియా, ఆఫ్రికా - దేశాలెన్నిటిలోనో ఇలాంటి ఇబ్బందులు ఉన్నాయి కదా? అక్కడి వారి గురించి మీరు పట్టించుకోరా?”

“తప్పకుండా. మా సంఘం ఇవాళ భారత దేశంలో 34 నగరాలలో పట్టణాలలో వివిధ కేంద్రాల ద్వారా సేవ చేస్తున్నట్లే - ఆఫ్రికా,

అస్టేరియా, ఇంగ్లండ్, ఐర్లండ్, ఇటలీ, లాటిన్ అమెరికా, మధ్య ప్రాచ్య దేశాలు, త్రిలంక-ఇలా వివిధ దేశాలలో సేవ చేస్తున్నది.”

“మితోబాటు ఈ కృషిలో మరి ఎందరు పాల్గొంటున్నారంటి?”

“ఇవాళ నాతోబాటు 935 మంది సిస్టర్లు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొంటున్నారు. వీళ్ళలో చాలామంది మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు చెందినవారు. 1963లో - పురుష రోగులకు ఆడవాళ్ళు చెయ్యలేని సేవలను చెయ్యడానికి మిషనరీ బ్రదర్స్ ఆఫ్ చారిటీ విర్పడింది. అలా దేవుని పేరిట మా సోదరసోదరీమణు లందరం సేవ చేస్తున్నాము.”

“మీరు అమలుజరుపుతున్న కార్యక్రమానికి ఎంతో డబ్బు అవసరం కదా? మరి మీరు ఇంత పెద్ద వ్యవస్థను ఎలా నడుపుతున్నారు?”

“ఎన్నో విధాలు వస్తుంటాయి. ఎప్పుడైనా ఏ పనికైనా డబ్బు కావాలి అనుకోగానే ఎక్కడి నుంచో డబ్బు ఆ సమయానికి అందుతుంది. దేవుడే ఆ సహాయం చేస్తున్నాడని నా నమ్మకం.”

“మీరు బహుమతుల రూపంలో కూడా కొంత డబ్బు పొందారేమో కదంటి?”

“నా ఈ కార్యక్రమానికి బహుమతుల రూపంలో కూడా దన సహాయం అందింది. 1962లో నాకు ‘వర్మిక్లి’ బిరుదు ఇచ్చారు. ఆ ఏడాది నాకు మాగ్ సేసే అవార్డు ద్వారా దాదాపు 70 - 80 వేల రూపాయలు లభించాయి. ఆ డబ్బుతో కుటుంబ వ్యాధి కేంద్రం ఒకటి స్థాపించాము. అలాగే 1964లో పోప్ పాల్ VI నాకు బహుమతిగా యిచ్చిన కాదును అమ్మడం ద్వారా 4 లక్షల రూపాయలు వచ్చాయి. దాంతో మరో కుటుంబ వ్యాధి కేంద్రం స్థాపించాము. 1971లో పోప్ జాన్ కాంతి బహుమానం రూపంగా ఒక పెద్ద మొత్తం లభించింది. ఆ ఏడాది జోసెఫ్ కెనెడీ అవార్డు లభించింది. దాంతో వికలాంగులూ, మతిస్థిమితం లేనివారూ అయిన పిల్లలకోసం నిర్మలా కెనెడీ నిలయం ప్రారంభించాము. 1972లో టెంపుల్ టన్ అవార్డు ద్వారా కూడా ఈ కార్యక్రమానికి డబ్బు లభించింది.”

“ఈ మధ్యలో మీకు నెహ్రూ అవార్డు, ఎఫ్ ఏ వో వారి నెరెస్ మెడల్ వంటివి కూడా

[43 వ పేజీ చూడండి]

“వనిత మాటల కాలువు-6 రూ॥ 116 లు. బహుమతి!

1		2	గా	3	4	ము	
				5	చి		6
7	క	8	ల	ము			లు
						ము	
ము		10		11		12	న్న
	13			14	గు		
15			16	గ			17
		18		ము		19	టు

పేరు.....మీస్ కో గంట. విజయలక్ష్మి.....

చిరునామా.....రాష్ట్రం (ద్ర) నగరం - 3.....

.....గుడివాడ - P.O.....

.....క్రి. పా. బి. ల్లా, A.P. ....

— ని బంధనలు —
‘వనిత మాటల కాలువు’లో ప్రీతి మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో వున్న గళ్ళలోనే అక్షరాలు నింపి, దాని కింద వున్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి ‘వనిత మాటల కాలువు—6’ చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు—28 చిరునామాకు దీనిని పంపించుట నెలకొనగా చేరేలా పంపాలి. అకవర్లో ఇంకేవిదమైన వ్యాసాలు, ఉత్తరాలూ వుండ కూడదు! ఇదొక్కటే వుండాలి! ఒక్కొక్క కవర్లో ఒక్కొక్క ఎంట్రీయే వుండాలి. గళ్ళలో వేసే అక్షరాలు శుభ్రంగా, తెలిసేలా వుండాలి. కొట్టివేతలు, దిద్దుబాట్లు వుండకూడదు. దీని సమాధానం, ఫలితాలు 1976 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీగల సంచికలో ప్రచురింపబడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపిన వారికి రూ. 116 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనక వుండే, బహుమతి మొత్తం పంచబడుతుంది.

అధారాలు — అడ్డం

1. గందరగోళమే కావచ్చు గాని, సరిగ్గానే ఉంది!
5. పాతాళానికి పంపబడ్డాడు కాబట్టి ఆ చక్రవర్తి తిరగబడ్డాడు.
7. ‘జగదము’ అని అర్థం వచ్చే ఒక మాట నుంచి ఒక అక్షరం తీసేస్తే—అది రాస్తుంది!
9. వయసుకు తగ్గట్టు ఉండేనే; లేకపోతే కల వంపులు తేవచ్చు.
12. శరీరంలోని - ఒకటి.
13. ఇళ్ళలో విహారం చేస్తుంది.
14. ‘దర్బా’ గా కనిపించడానికి సహకరిస్తుంది.
15. నిగ్గు
18. కొందరు ప్రీతికిది ఎక్కువ.
19. జంతువులకు సంబంధించిన మాట.

అధారాలు — నిలువు

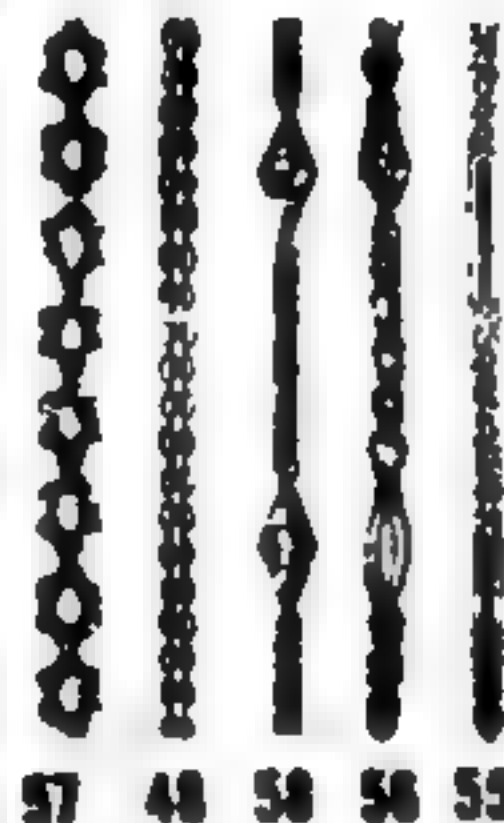
1. ఇది కూడా గందరగోళమేగాని, ఇదీ సరిగ్గానే ఉంది.
2. సవ్యంగా లేకపోతే, తప్పకుండా వారిస్తుంది.
3. వనితలకే కాదు - సంగీతానికి ఈ పేరుంటుంది.
4. సైన్యమే తిరుగుబాటు చేసిందే!
6. మోగడానికి ఉపయోగిస్తుంది.
8. ప్రీతి సహజ సంపద.
10. మార్గాలము.
11. పైకి లేవ గల శక్తిగలది.
13. తేల్చుకోవడం—
16. భర్తకు వ్యతిరేకం!
17. నీరుంటే వాగుంటుంది!

అలిమా

ఆకాశంలో ఎన్ని నక్షత్రాలు కనిపించినా దాని మధ్య ప్రకాశించే ఒక్క చంద్రురాలేలా 'అలిమా' ప్రపంచ ప్రజలను ఆకర్షిస్తున్నది.

కవరింగ్ నగలలో ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందినది 'అలిమా' ఒక్కటే! చక్కని మన్నిక! కళ్ళను ఆకర్షించే సరికొత్త డిజైన్లు!

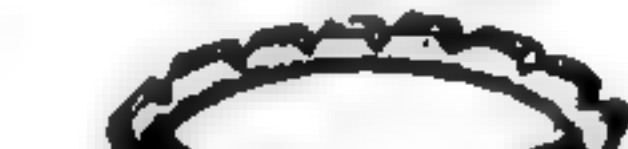
RS.35-50

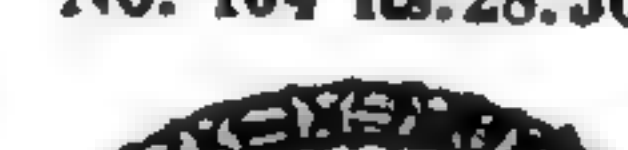
One Pair

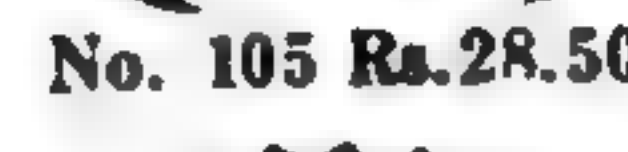
No. 103 Rs. 28.50

No. 104 Rs. 28.50

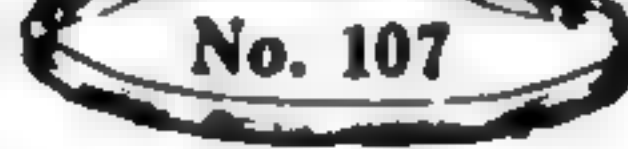
No. 105 Rs. 28.50

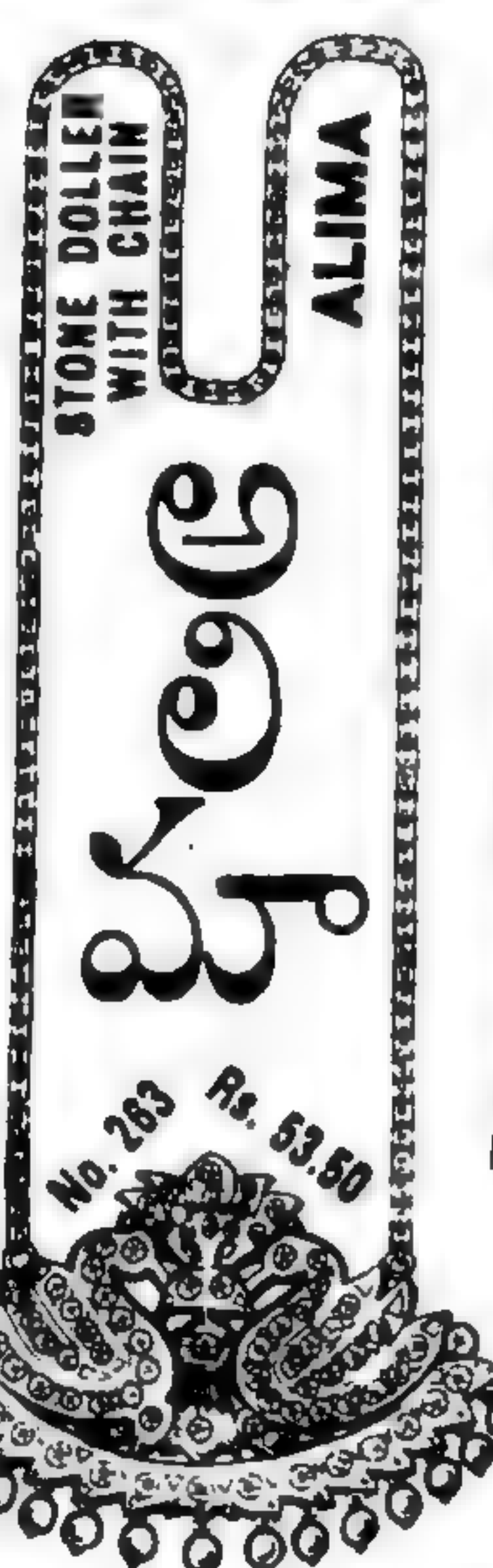
No. 106 Rs. 28.50

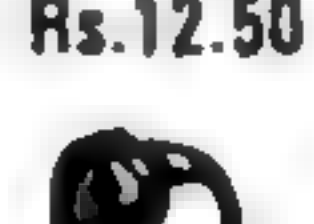
No. 107 Rs. 28.50

No. 192 Rs. 6.50

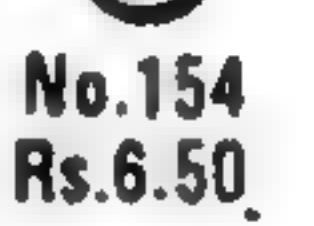
No. 215 Rs. 12.50

No. 212 Rs. 8.50

No. 154 Rs. 6.50

No. 155 Rs. 6.50

No. 66 Rs. 10.50

No. 143 Rs. 10.50

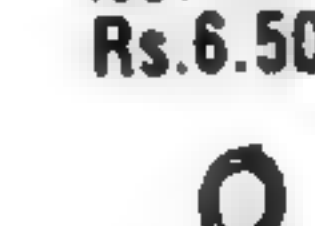
No. 172 Rs. 8.50

No. 138 Rs. 16.50

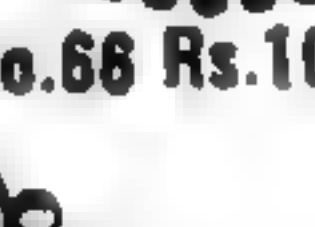
No. 191 Rs. 6.50

No. 193 Rs. 8.50

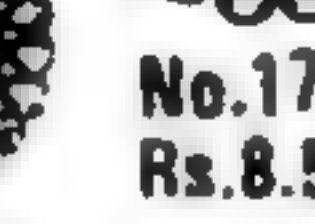
No. 139 Rs. 10.50

No. 148 Rs. 7.50

No. 21 Rs. 48.50

No. 20 Rs. 48.50

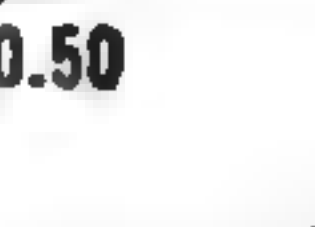
No. 119 Rs. 9.50

No. 122 Rs. 20.50

No. 67 Rs. 10.50

No. 124 Rs. 12.50

No. 129 Rs. 18.50

No. 218 Rs. 12.50

No. 220 Rs. 18.50

No. 124 Rs. 12.50

No. 124 Rs. 12.50

No. 124 Rs. 12.50

వి. పి. పార్సల్ ద్వారా నగలు తెప్పించుకోవాలనుకుంటే, ఆ నగల నెంబర్లను సూచిస్తూ వ్రాయండి. కొత్త కేటలాగ్ కావాలనుకునే వాళ్ళు 60 పై. స్టాంపు పంపండి.

అలిమా గోల్డ్ కవరింగ్ వర్క్స్

3 & 10, రుగనాథన్ బిల్డింగ్, త్యాగరాయ నగర్, మద్రాసు-600 017

ఫోన్: 442715 & 446881 (హిందూ రిజర్వేషన్ & బస్సెంట్లకు ప్రత్యేకం ఉన్న ఏజెంట్)

చూడండి :

ఈసారి మీకు మనం నిత్యం వంటల్లో ఉపయోగించే రెండు వస్తువుల గురించి చెబుతాను. మనం వీటిని ఉపయోగిస్తామే గాని, వాటి ఉపకారాలు అంతగా తెలియవు. అంచేత, అవి ఎందుకు ఉపయోగించాలి? అవి చేసే ఉపకారాలు ఏమిటి? అన్నవి తెలుసుకోడం కూడా ముఖ్యమే గదరా :

ఈ రెండు వస్తువులూ ఏమిటంటే - ఉప్పు, ఇంగువ. 'ఉప్పు' అంటే ఎవరికి తెలీదు? దాని అవసరం ఏమిటో ఎవరికి తెలీదు గనక? 'ఉప్పు లేని కూర' 'ఉప్పులేని పప్పు' అన్న సామెతలు వుండనే వున్నాయి. ఉప్పు లేకుండా, ఏ వంటకమూ లేదు - తీసి వంటకాలు తప్పితే. అయితే, 'ఉప్పు'లో ఓ తమాషా వుంది. వంటకాల్లో ఇది ఎక్కువైనా తినలేం; తక్కువైనా తినలేం. ఒక టుందిరెండి; తక్కువైతే ఇంకాస్త కలుపుకోవచ్చు. అదే ఎక్కువైతే? నోట పెట్టుకోలేం. అది - ఉప్పు చెప్పే మొదటి పాఠం. 'నన్ను ప్రతి దాంట్లోనూ వాడుకోండి; కాని తూచినట్టుగా వాడుకోండి. లేదా - అంతే!' అంటుంది ఉప్పు. ఏమైనా, ఉప్పు ఎక్కువగా తినడం - రుచి మాట ఎలా వున్నా - ఆరోగ్యానికి ముప్పు! ఉప్పు శరీరంలో ఎక్కువైతే అదో రకం జబ్బు కూడా వస్తుంది; చక్కెర ఎక్కువైతే వచ్చే చక్కెర వ్యాధిలా.

ఉప్పు చేసే మంచి ఏమిటి అంటే - పదార్థానికి రుచి కల్పిస్తుంది - ఆ పదార్థాన్ని జీర్ణమూ చేయిస్తుంది. వాతాన్ని తగ్గిస్తుంది; కవంలాంటిది వుంటే దాన్ని తగ్గిస్తుంది; కడుపులో మంట, అజీర్ణం వంటివి కలిగినప్పుడు, అన్నంలోని మొదటి ముద్దలో కాస్త ఉప్పు, నెయ్యి కలుపుకునితీంటే - ఆ రోగాలు తగ్గుతాయి. ఇలా ఉప్పుకి రోగాన్ని నయం చేసే గుణాలు కొన్ని వున్నాయి. ఎవరికైనా, ఎప్పుడైనా వాంతుల్లో రక్తం కూడా పడితే, నాలుగైదు చిటికెల ఉప్పు చప్పిళ్ళలో కలిపి తాగమంటారు. దాంతో, రక్తం పడిడం ఆగిపోతుంది; కడుపులో ఎప్పుడైనా ఇబ్బందిగా వుండి, 'వాంటి అయిపోతే బాగుండును' అని అనిపిస్తుందనుకోండి - అప్పుడు ఉప్పును వేడినీళ్ళలో కలిపి తాగితే, వాంటి అయిపోతుంది! తేలు కరిచినప్పుడు కూడా - ఉప్పు కలిపిన నీళ్ళు తాగితే, ఆ విషం తగ్గిపోతుంది.

కాలికి ముల్లు గుచ్చుకుని, రక్తం రావడం, ఆ చోటులో నొప్పి వుట్టడం జరిగినప్పుడు ఒక

ఇంకా వజీ

చిన్న వైద్యం వుంది. ఐదారుగడ్డలు ఉప్పు తీసుకుని, ఒక గుడ్డ పేలికలో పెట్టి, మూటలా కట్టండి. ఓ గరిచెలో మంచి నూనె వేసి, బాగా మరిగించండి. ఆ నూనెలో ఈ ఉప్పు మూటని ముంచితే, బుసుబుసా పొంగుతుంది. అలా వేడిగా వున్న ఆ ఉప్పు మూటతో, నొప్పిగా వున్న చోట అలా అలా వత్తుతూ వుంటే - ఆ నొప్పి 'హూష్ కాకీ' అన్నట్టు పారిపోతుంది!

పళ్ళ జబ్బులకి కూడా ఉప్పు మంచి మందు. అందుకనే, పళ్ళ జబ్బులు రాకుండా ఉప్పు కలిపిన నీళ్ళతో రాత్రి పడుకునే ముందు, నోటిని బాగా పుక్కిరించమంటారు. పన్నునొప్పి వుంటే, అక్కడ ఉప్పు గడ్డ పెట్టి నొక్కి ఉంచితే ఆ నొప్పి తగ్గుతుంది. అలాగే, పళ్ళ ఇగుళ్ళు వాచినా కూడా, ఉప్పు గడ్డను పెడతారు. ఆరోగ్యం విషయం ఇలా వుందా - ఉప్పుతో మామూలు సదుపాయాలా కొన్ని వున్నాయి. గుడ్డం మీద నిరా మరకలు పడ్డాయనుకోండి; అక్కడ ముందుగా ఉప్పుతోరుద్ది. ఆ తర్వాత సబ్బు నీటితో కడిగితే ఆ మరకలు పోతాయి. మన ఇళ్ళలో కంచుపాత్రలు వుంటాయి. అవి, నిత్యం తోముతూ వుండకపోతే - నల్లగా అయిపోతూ వుంటాయి. అప్పుడేం చెయ్యాలో తెలుసా? ఓ నిమ్మపండు ముక్క తీసుకుని, దాన్ని ఉప్పులో అద్ది, దాంతో ఆ గిన్నె మీదనో పాత్ర మీదనో రుద్దితే - ఆ మరకలు పోతాయి. పొయ్యిమీద పెట్టిన పాత్రలకు కూడా మసి బాగా అంటు కుంటూ వుంటుంది. ఎంత తోమినా, ఆ మసి వదలదు అనుకోండి. అప్పుడు, ఒక పెద్ద పాత్రలో నీళ్ళుపోసి, అందులో గుప్పెడు ఉప్పు వేసి, ఆ నీళ్ళలో మసిబారిన పాత్రల్ని పడేసి,

ఓ రాత్రంతా నానబెట్టండి. ఉదయానికి చాలా వరకూ మసి తగ్గిపోతుంది; ఇంకా వుందనుకోండి - మళ్ళీ అలాగే చేసి - తోమేస్తే మసి వదిలిపోతుంది! కొందరు ఇళ్ళల్లో పూల కుండలు పెడతారు. ఆ కుండల్లో నీళ్ళుపోసి పూల గుత్తులు అమరుస్తారు. ఆ నీళ్ళలో కాస్త ఉప్పు కూడా వేస్తే - మరికొన్ని రోజులపాటు ఆ గుత్తులు వాడిపోకుండా వుంటాయి. ఇలాగే ఇంకా ఎన్నో సదుపాయాలు కలగజేస్తుంది - ఉప్పు. మరి, నాకు తెలిసినవి ఇవి.

ఐదా - ఇక ఇంగువ. అయితే, ఇంగువ కొందరు తినరు. దాని వాసన పడకనో, రుచి పడకనో. కాని, ఇంగువతో వండిన వంటకాలు తినడం మంచిది మరి. ఎక్కువగా తింటే వేడి చేస్తుంది కాబట్టి, అప్పుడప్పుడు తింటూ వుండాలి. ఇంగువ ఆహారాన్ని జీర్ణం చేస్తుంది. వాతం వుంటే తగ్గిస్తుంది. కడుపులో బాధ, కడుపు ఉబ్బడం వంటి ఉదర రోగాలు రావు. ఇంగువను సాధారణంగా కూరలు, చారు పోపులలోనూ, మాగాయి, ఊరగాయల్లోనూ వాడతాము. ముఖ్యంగా 'ఇంగువ చారు' చాలా మంచిది. ఎందు భోజనాల్లో ఇంగువ చారు చేస్తారు. ఎందుకంటే - ఎందు కాస్త మీరి మీరినట్టు, అనిపించినా, చివర్లో ఈ చారు తాగేస్తే కడుపు బరువు వుండదు; తిన్నది నిదానంగా జీర్ణమైపోతుంది. ఇంగువ మందుగా కూడా పనికొస్తుంది. నీతాపంపు ఆకుల రసంలో ఇంగువను అరగదీసి, కురుపులకు రాస్తే, కురుపులు మానతాయి. తేలు కుడితే కూడా, ఇంగువను అరగదీసి కాటు మీద వేసి, పొగవేస్తే తేలు విషం తగ్గుతుంది. కొందరికి పుప్పిపళ్ళుంటాయి చూడండి - అవి అప్పుడప్పుడు బాధపెడుతూ వుంటాయి. అప్పుడు చిన్న ఇంగువ ముక్కను పుప్పిపన్ను దగ్గర పెడితే, ఆ బాధ తగ్గుతుంది. అయితే, ఇంగువల్లో కొన్ని రకాలున్నాయి. అవన్నీగాకుండా 'పాల ఇంగువ' అన్నదే చాలా మంచిది. కాస్త వెయ్యగానే గుప్పెడుని వాసన రావాలి. అదే మంచి ఇంగువ. ఇంగువలో కల్తీలు ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. ఎక్కువ 'వాసన'ను బట్టి, తెల్లగా వుండడాన్ని బట్టి 'మంచి ఇంగువ'గా గుర్తించాలి. మంచి ఇంగువ ఎప్పుడూ మంచి మేరే చేస్తుంది; అందుకేగా 'ఇష్టమైనది ఇంగువతో సమానం' అన్నారు మన పెద్దవాళ్ళు!

*

పాఠకులకు కౌత్సాహ్యం

కట్నం ఎందుకవ్వాలి?

“నేడు ప్రేమకున్న ముఖ్యమైన సమస్యలో అతి ముఖ్యమైన సమస్య-కట్నం. ఈ కట్నం అనేది ఎప్పట్నుంచి వచ్చిందో, ఎలా వచ్చిందో యెక్కువ శాతం మందికి తెలీదు. కాని, ఆదపిల్లను గన్న తల్లిదండ్రులను అతి దారుణంగా వీడిస్తూ హింసిస్తున్న విశాచం - ఈ కట్నం సమస్య. ఈ విశాచానికి గురై ఎంతోమంది ఎన్నో విధాలుగా బలి అవుతున్నారు. ఎన్నో వేలమంది యీ సమస్యతో కొట్టుమిట్టాడుతూ, పెళ్ళిళ్ళ చేసుకునే దారి లేక, చేసుకోకుండా బ్రతకలేక ఎన్నో దారుణాలకు పాల్పడుతున్నారు. మరెందరో తల్లితండ్రులు తమ (ఆద) పిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళ చేయలేక, కోరిన కట్నాలు యిచ్చుకోలేక, నలుగురి ముందూ తలెత్తుకోలేక ఎంతగానో నలిగిపోతున్నారు. ఆదపిల్లలు పుట్టడమే కాపంగా భావిస్తూ, నిలిపిస్తున్నారు. కట్నాలు యిచ్చుకోలేక పెళ్ళిళ్ళ మానుకుని, తమ బ్రతుకు తాము బ్రతికేందుకు వుద్యోగాలు చేసుకొనే ఆదపిల్లలకు సమాజం యిచ్చే గౌరవం ఏమిటి?....చెడిపోయినదానిగాను, ఒక అట బొమ్మగాను చూస్తున్నారు. ఏడిపిస్తున్నారు. ఎగతాళి చేస్తున్నారు. వేరెత్తి చూపిస్తున్నారు. వీటిని తట్టుకొని మన సమాజంలో బ్రతకటం సాధ్యమా? అసలీ కట్నం ఎందుకు? కట్నం లేకపోతే పెళ్ళి కాకూడదా? కట్నానికి, పెళ్ళికి యేమిటి సంబంధం? కట్నం యివ్వకపోతే భార్యభర్తలు కలిసి కాపురం చెయ్యలేరా? లేక అటువంటి కాపురాలు నిలబడవా? కట్నం అనేది ఆద పెళ్ళివారే ఎందుకిచ్చుకోవాలి? మగ పెళ్ళివారు ఎందు కిచ్చుకోకూడదు?.... మొదలైన ప్రశ్నలు....కట్నపు సమస్యలో యిరుక్కొని బాధపడే వారిలో తలెత్తటం సహజం. అయితే వీటన్నిటికీ సరైన సమాధానాలు కూన్యం! అడిగిన కట్నాలు యివ్వలేక కొందరు బాధపడుతూ వుంటే, కట్నాలు యివ్వటంలో మరికొందరు పోటీపడుతూ వుంటారు. ఎదుటివారు ఎంతో స్థిరమంతులని, అస్త్రీ అంతస్తు వున్నవారని, అటువంటివారి సంబంధం దొరకటమే మహాప్రసాదంగా భావించి, వారు కోరినదానికన్నా (తమ స్థాయి ఆలోచించకుండా) ఎక్కువే యిచ్చి జరిపిస్తారు ఘనంగా. అతనెవరో తన కొడుక్కి ఏదయివేయ తీసుకున్నాడని, తన కొడుక్కి లక్ష రూపాయలు తీసుకుంటాడు మరొకతను-పోటీపరంగా. చదివే చదువువల్ల ప్రయోజనం వున్నా లేకపోయినా, దిగ్గ్రీలు చదివించుకొని, అప్పటివరకు తమ కొడుకుల క్రింద అయిన ఖర్చునంతా కట్నం రూపంలో వసూలు చేస్తారు. సంబంధం మంచిదని, వచ్చిన సంబంధాన్ని వదులుకోకూడదని అడిగిన కట్నానికి వాప్పేసుకొని, ఇల్లూ వాకిలి కలిపి తాకట్టుపెట్టినా కట్నం దబ్బుకి సరిపోక తీరా పెళ్ళి వీటల మీద కట్నం అడిగినప్పుడు

యిచ్చుకోలేక, తాము నవ్వుల పాలవడమే కాక తమ పిల్లలకి భవిష్యత్తు లేకుండా చేస్తారు కొందరు. ఏ ఆదపిల్ల తండ్రి అయినా, అప్పో సప్పో చేసి అయినా లేక యిల్లూ వాకిలి తాకట్టుపెట్టయినా సరే పెళ్ళి చేసి భారాన్ని దింపుకోవాలని ప్రయత్నిస్తాడే తప్ప కట్నాన్ని మాత్రం వ్యతిరేకించలేక పోతున్నాడు! ఎందుకంటే తానూ ఒకప్పుడు కట్నం తీసుకున్నవాడే గమక! కట్నాలు తీసుకోకుండా పెళ్ళిచేసుకోదానికి ఎవరైనా ముందుకొస్తే, అటు వంటివారికి కులమతాలనే అడ్డు గోడలు వుంటాయి. లేదా కట్నం తీసుకోకపోతే పెళ్ళికొడుకు ఏదో చేతకానివాడని, ఏదో లోపం వున్నవాడని జమకట్టెయ్యటం జరుగుతుంది....“ పిల్ల అందంగా వుండి, గుణవతి అయి వుంటే చాలు. మాకు కట్నాలు అవసరంలేదు” అంటూనే సంస్కారాన్ని వెల్లడించి, లాంఛనాల పేరుతో యిల్లు మొత్తం గుల్ల చేసే వారు కూడా వున్నారు. ఈ దోరణులు ఎప్పుడు మారతాయి? సమాజానికి మంచిరోజులు ఎప్పుడు వస్తాయి? —అంటూ సత్యప్రియ (విశాఖపట్నం) ఒక లేఖ రాసి వంపారు. నిజమే! వరకట్నాల పేరిట-ఇలాంటివెన్నో జరుగుతున్నాయి. అయితే వీటికి ఒక నియమం, పద్ధతి కూడా కనిపించడంలేదు. ఈ విషయం మీద ఎన్నో తర్జనభర్జనలున్నాయి.

ఇదే ‘వనిత’ పాఠకులు పాల్గొనడానికి కొత్త శీర్షిక! కట్నాలు, లాంఛనాలు ఇవ్వడం ఎలా పోతుంది? దీనివల్ల ఏర్పడే నష్టాలు ఎలాంటివి? దీని నివారణ ఏమిటి? ఎందుకని ప్రతి ఆదపిల్లనుగన్న కుటుంబీకుడూ దీనికి తల వంచవలసి వస్తున్నది? ఈ విధానాన్ని అరికట్టాలంటే వనితాలోకం ఏం చెయ్యాలి? దీని విముక్తికి మార్గం ఏమిటి? —మొదలైన విషయాలను సాకల్యంగా చర్చిస్తూ ఈ శీర్షికలో పాల్గొనవలసిందిగా వనిత పాఠకులను కోరుతున్నాము.

వ్యాఖ్యలు రెండు తావ పైజా పేజీలకు మించకుండా వుండాలి □ పేజీకి ఒక వక్కవే పిరాట్ రాయాలి □ ప్రచురింపబడని వ్యాఖ్యలు తిప్పి వంపడానికి వీలుగా అద్రమ రావి వున్న కవరు జత చెయ్యాలి □ ఈ శీర్షికలో వనితలే పాల్గొవాలి □ జనవరి 15 వ తేదీ నంచీక మంచి ఈ శీర్షిక ప్రారంభమవుతుంది గవక, వ్యాఖ్యలు దిపెంబరు వెలాఖరులోగా మాకు చేరేలా వంపాలి □ ఈ చిన్న వియమాలను పాటిస్తూ పాఠకులు మాతో సహకరిస్తూ, ఈ శీర్షికలో పాల్గొనగలరని ఆశిస్తున్నాము.

ప్రచురింపబడే ప్రతి వ్యాసానికి పారితోషికం పంపగలము. [వ. వం]

సమరం సంది శాంతి

సావిత్రీ

‘అమ్మగారో, అమ్మగారో!’

పారివాడు కోడికంటే గట్టిగా కూసి, రెండిళ్ళనీ నిద్ర లేపాడు. సత్యవతి-మొగుడు చీరె పట్టుకుని లాగుతుంటే, ‘వేణుపాణి లేకుండా సరసాలాడుతూ కూచుంటే అయినట్లే’ అని చీరను మొగుడి చేతుల్లోంచి ఒక్కలాగు లాగి, తొందరగా చుట్టబెట్టుకుని, గిన్నె పట్టుకు వెళ్ళిందవలసికి.

వక్కింటి వరలక్ష్మికి నిద్రలో ఎవరో పిలిచి నట్టవూతుంటే ‘వూ వూ’ అంటూ దొర్లుతూ, మొగుడొక్క చరుపు నడుం మీద చరచగానే (కోపంతో కాదుస్మంద్) తుళ్ళిపడితే, పారివాడి మీద అష్టోత్తరం చదువుతూ నడిచింది.

పారివాడు తాపీగా గేదె నోటి ముందు గడ్డి పరకలు విప్పి, పదవేస్తున్నాడు. ‘నీ నోట్లో గడ్డి పెట్టా! వెదవా!’ అనుకుని, ‘ఇంకా అల్లేదు, చూల్లేదు....కొంప ముణిగి పోయినట్లు అరిచావేం?’ అంది వరలక్ష్మి ఒళ్ళు మంటతో, కాస్త కళ్ళ మంటతో.

‘ఏమంటారమ్మా! అయితే! గద్దెట్టకండా గేదె పారిత్రాడేటమ్మా!’ వాడు బొయ్యిమన్నాడు రేచుకుక్కలాగా.

‘అమ్మ నీ గొంతుక్కొయ్యా! ఇలమంతా దేవుడు నీ గొంతుకలోనే పెట్టినట్లున్నాడు’ అనుకుని, ‘ఇదిగో! తొందరగా పాలు తీసి కేకెయ్యి!’ అంది వరలక్ష్మి గిన్నె అక్కడ ఉంచుతూ.

సత్యవతి అట్నించి ‘నా కవలల బోల్లు పస్తున్నాయి. ముందిలా పోనిపో!’ అంది.

వరలక్ష్మి చురచుర చూసిందట.

‘ఎవరికి తేనేంటమ్మా! ఇద్దరి కిచ్చేదీ పాలే గందా!’ అన్నారు పారివాడు నవ్వుతూ.

‘నీ ఎత్తులు నా దగ్గరెయ్యకు, నీకు మనిషికో వద్దతి చూపించే బుద్ధి వుంది గనకనే అంటున్నాను!’

ఆ మాటతో వరలక్ష్మికి అగ్గి వెళ్ళి ఎక్కడంటుకోవాలో అక్కడ అంటుకుంది.

‘మాకే(విటమ్మా ఎక్కువ పోనేస్తున్నాడు?’

‘ఎక్కువ పోనేదని నే నన్ననా: వాడి బుద్ధి చెప్తున్నాను గాని....ఏవయ్యా మొన్నను ఆ వేళకి నీకు నీళ్ళెక్కణ్ణించి వచ్చేయి: దబ్బులు దబ్బుల్లా ఇచ్చేయ్యాల్సి....దబ్బుల్లో మేం ఏం కలుపుకున్నాం?’

‘మాకేం బంగారు పాలు పోనేస్తున్నా వటమ్మా, నువ్వు?’

పాలవాడు పాలుతీసిముందు సత్యవతి గిన్నెలో పోశాడు. వరలక్ష్మి గిన్నెలో పోస్తూంటే ‘నరిగ్గా కొరిచి పొయ్యి: మే: వేదో బంగారు పాలు పోయించేసుకుంటున్నామని ఎదుపు!’ అంటూ గిన్నె తీసుకుని, తలుపులు దళాల్ని వేసి ఇంట్లో వెళ్ళింది.

పొయ్యి వెలిగించి, పాలు మరగ బెడు తూంటే కుళాయి పడుతూన్న కబ్బం వినిపించింది. ‘వేగిరం వట్టుకోకపోతే అయితా అరగంబలో కట్టేస్తాడా చచ్చినాడు’ అంటూ లేచి, రెండుమిందెలు వట్టుకుని, మొగుడికి ‘ఇదిగో: మీరిలా వచ్చి పాలు చూడండి’ అని పురమాయించి వెళ్ళింది వరలక్ష్మి.

రెండు నాటాలకూ మధ్య ఒకటే కుళాయి వుంది. సత్యవతి మిందె అప్పటికే సగం నిండి పోయింది. ‘అహ: అప్పుడే తయారు ఇక్కడానూ!’ అనుకుని. ‘మీ మిందె నిండాక కాస్త వదలండి: మళ్ళా కట్టేస్తాడో: ఏ(విదో!’ అంది.

‘రెండు మిందెలేనా తీసుకోవండి: మా కివాళ అన్నలు నీళ్ళు లేవు.’

‘మాకొహటి వుండి చచ్చేయ: అద్దెంతా వాడికి పుట్ట మీద పెట్టినట్టు ఇచ్చేయ్యడ(వును: వదేపాట్లు వద్ద(వు: మరో కుళాయి వేయించ మంటే వినిపించుకోడు!’

సత్యవతి రెండో మిందె కుళాయికింద పెట్టింది.

‘నన్ను వట్టుకోవీందమ్మా: అవత రింకా వనుంది!’

‘ఆగండమ్మా: రెండు మిందెలేనా....నీళ్ళన్న లేవు.’

‘అలా అంటే ఎలా: ఓ మిందె వట్టుకున్నారు గదా?’

‘ఆగండి: అలా మీద పెట్టేయకండి.’

‘దావుందండీ మీ వరసా: ఉన్న నీళ్ళన్నీ మీరే వట్టుకుంటే మేమేం అవుతాం?’

‘అన్యాయంగా మాట్లాడకండి: ఉన్న నీళ్ళన్నీ నేనే వట్టేసుకుంటున్నానా?’

‘కాకపోతే: కుళాయి విప్పిందగ్గర్నొంచి....’

‘రెండు మిందె రైచ్చానో లేదో అలా విసుక్కు పోతారేమిటి?’

‘ఇప్పుడు రెండు....తర్వాత మరో రెండు.... ఆ తర్వాతింకో రెండు.’

‘అయితే అన్నీ నేనే మోసుకు....’

‘అనడం ఒక్కటే గదా నాకు మిగిలింది?’

ఇలా వరలక్ష్మి, సత్యవతి మాటా మాటా అనుకుంటూ ఉండగా పనిమనిషి బంగారమ్మ హఠాత్తుగా వచ్చేసి, బజేల్మని కేక పెట్టింది.

‘అమ్మా: అమ్మోయ!’

‘బంగారొచ్చి కూచుందప్పుడే నా నీక మీదికి: నీ పుట్టేం ముణిగిపోలేదు గాని .... ఉండవే: వస్తున్నా!’

‘ఎంత వేవమ్మా ఇట్లా అరివేది: సరే: మీరు నీళ్ళుట్టుకోండి: సత్యవతమ్మగారింట్లో తో(వేసి వస్తాను.’

‘ఆగవే: అక్కడంటుకుంటే ఒకంతటా ఊడివడవు!’ వరలక్ష్మి అక్కను వెళ్ళగక్కింది.

సత్యవతి బంగారిని కేకేసింది. ‘ఇక్కడ తో(వేసి పోదూ: నువ్వు నాకేదో తవ్వి తల కెత్తేస్తున్నట్టు అవిడ అలా గుంజుకుపోతుం దే(విటి?’

‘ఒవే: బంగారీ: ముందిలా వస్తావా రావా?’

‘వెళ్ళు: వెళ్ళు: మళ్ళా అరిచచ్చినా కానీ చుక్క పొయ్యను: తిండి దండగే నాకు!’ అంది సత్యవతి.

‘నాకే(విటి చేనేస్తున్నావే నువ్వు: నాకేం బట్టలు డూడిస్తున్నావా: నీళ్ళు వదుతున్నావా: బజారు పని చేస్తున్నావా?’

‘ఉత్తనే అవన్నీ చేవేదానికదేం వెర్రిదికాదు: నెత్తి మొత్తి పుచ్చుకుంటుంది.....’

నీళ్ళింట్లోకి చేరవేసి, బంగారికి అంట్లు వదేసి, దాన్ని వంపి, స్నానం చేసి, వండే సరికి వద యింది. తర్త గబగబ అన్నం తిని అసీసుకు వెళ్ళిపోయాడు. బావిగాడికి అన్నం పెట్టితమా తిని లేచింది వరలక్ష్మి. ఎండ అవతల మండిపోతుంది: నిద్ర పోదామని పాను వేస్తే అది తిరగనంది. పాటలు కూడా పెట్టుకుందుకు వీల్లేదు కాబోలని ఎర్రెట్రిసిటీ వాళ్ళని తిట్టుకుంది. ‘ఊబిలుమీద వత్రిక తీసి తిరగేసింది. ‘అయిపోయిందిగా: చదవడం: ఇచ్చేస్తే సరి’ వరండాలో మూడు చక్రాల వైకిలు తొక్కుతూన్న బావిగాణ్ణి ఏరిచి ‘ఈ పుస్తకం ఇచ్చేసి రామ్మా’ అంది. బావిగాడు వెళ్ళ బోతుంటే ‘ఒరే: ఇలా రా!’ అని ఏరిచింది.

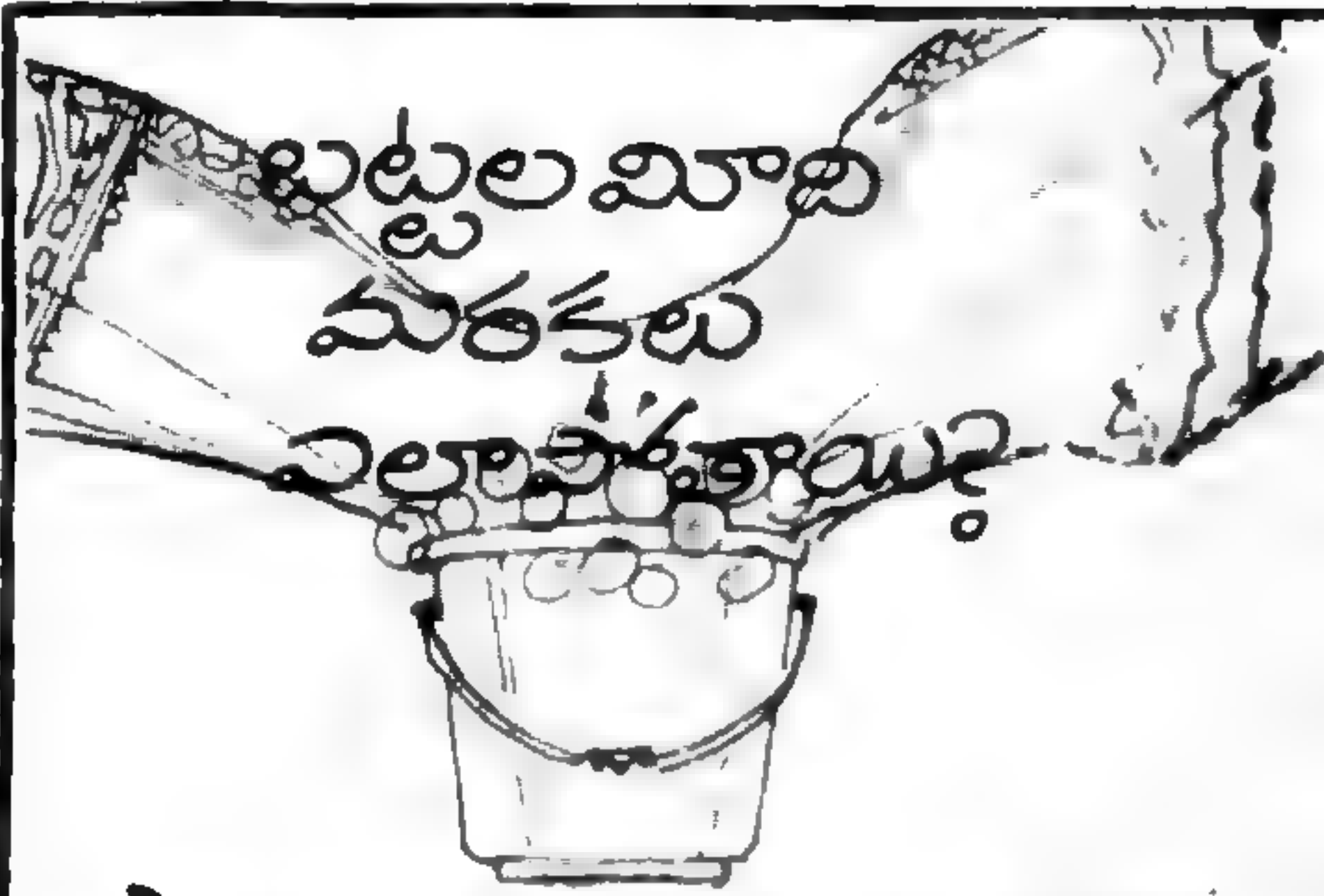

* తడిగా ఉన్న కాబీ ఫిల్టరులో కాబీ పొడి వేస్తే, డికాఫీన్ సరిగా దిగదు. ఫిల్టరులో పొడివేసే ముందు, ఫిల్టరును కాస్త వేడిచేసి, ఆ తర్వాత అందులో కాబీ పొడివేసి, నీరు పోస్తే డికాఫీన్ బాగా దిగుతుంది.

* కాబీ డికాఫీన్ ఎవరైతా మిగిలిపోతే, పార బొయ్యనవసరంలేదు. ఆ డికాఫీనులో రెండు చెమ్మల చక్కెరవేసి ఉంచి, మల్లాడు ఉపయోగిస్తే కాబీ బాగానే ఉంటుంది! కాకపోతే, కొద్దిగానే వేడి చెయ్యాలి గాని, మళ్ళీ మరిగించకూడదు.

సాధారణంగా మన ఆజాగ్రత్తవల్ల కొన్ని కొన్ని సమయాల్లో జాగ్రత్తగా వున్నప్పటికీ చీరలకు మరకలు అవుతూ వుంటాయి.

పట్టుచీరలకు మరకలు పడినట్లయితే, వాటి మెరుపు కూడా తగ్గిపోతుంది. వాటిని సరైన పద్ధతిలో తొలగించనట్లయితే బట్టలు చిరిగిపోయే అవకాశం కూడా వుంది. ముఖ్యంగా - మరక పడిన వెంటనే దానిని తొలగించటం మంచిది.

బట్ట చెడకుండా మరకలను తొలగించడానికి యీ క్రింది పద్ధతులు వుపయోగించవచ్చు.

నమ్రు మరక :

మరకపడిన భాగాన్ని మొదట నీరుబులో ముంచి ఆరవేసి, తరువాత సోప్ వాష్ రుద్దాలి.

కుప్ప మరక :

మరక పడిన భాగాన్ని నిమ్మకాయ రసంలో ముంచి, దానిపై వుప్పు చల్లి ఎండలో ఆర బెట్టాలి. కొద్దిసేపటి తరువాత సోపుతో వాష్ చేస్తే మరక పోతుంది.

గ్రీజు లేక ఆయిలు మరక :

వేడి నీటిని వుపయోగించి సోపుతో రుద్దితే, మరక పోతుంది. మరకపడి ఎక్కువ కాలం ఆయిపోతే బెంజెన్ వుపయోగించాలి. మరక అడుగున బ్లటింగ్ పేపరు (అద్దుడు కాగితం) వుంచి ఇశ్రీ చేసినా కూడా యీ మరకలు పోతాయి.

వెయింటు మరక :

మరక భాగా దళసరిగా పడితే నెమ్మదిగా కత్తితో తీసి వేసి ఆ భాగాన్ని టర్పెన్ టైన్ లో ముంచి ఆరిన తరువాత వాష్ చెయ్యాలి.

కాదు మరక :

మరకపడిన భాగాన్ని ఆల్కా ఆయిలులో కొంతసేపు నానబెట్టి వేడినీటిలో సోప్ వాష్ చేసి ఎండలో ఆరబెట్టాలి.

లిప్స్టిక్ మరక :

కార్బన్ టెట్రాక్లోరైడు అనే పదార్థంలో (బిజాల్లో ఆమ్మకారు) దూదిని ముంచి మరకపై నెమ్మదిగా రుద్ది సోప్ వాష్ చెయ్యాలి. సీరా మరక :

సీరా పడిన భాగాన్ని 'వినిగర్' లో నానవిచ్చి బాగుగా రుద్ది సోప్ వాష్ చేసుకోవాలి. మరో పద్ధతి : మరకపడిన భాగాన్ని చన్నీటిలో ముంచి పాలతో మరకపై బాగా రుద్ది, సోపు వాష్ చేసినా కూడా యీ మరకలు పోతాయి.

కాటుక మరక :

మరక పడిన భాగాన్ని మొదట కొబ్బరి నూనెలో ముంచి వెంటనే సోపు వాష్ చేసుకోవాలి.

బురద మరక :

వర్షాకాలంలో బయటకు వెళ్ళినపుడు బట్టల మీద బురద దాగులు పడుతూ వుంటాయి. దాగు పడిన భాగాన్ని నీటిలో ముంచి అప్పుడే కోసిన బంగారాదుంప ముక్కతో రుద్దితే దాగులు వెంటనే పోతాయి.

—అంగర క్రిదేవి

'ఈ వారంది చదివిందో! లేదో! చదివేనే ఉంటుంది! ఇంక చదవదా? పచ్చి మూత్రోజాలవుతూంటే.... ఇస్తే దావుణ్ణు! ఈనుపోయి దావడం లేదు!' వరలక్ష్మి బుర్ర గోక్కుంది. 'పది గంటల దాకా యుద్ధమయింది! ఈ పనిదీ, పాలూ, నీళ్ళూ కావు గాని.... నిష్కార్యం వస్తుంది! బాదిగాణ్ణి పంపుదునా! నేనే వెళ్ళి అడుగుదునా?' అని ఆలోచించి బాదిగాణ్ణి పంపింది.

సత్యవతి మొగుణ్ణి, చిన్నిగాణ్ణి అవీసుకి స్కూలుకి పంపించి, అన్నం తిని, సావర్లో పత్రిక వట్టుక్కుచుంది. చదివినదే! విసుగేసి వదేసింది. ఓసారలా తెల్సిన వాళ్ళింటికి వెళ్ళొద్దామా అంటే ఎండ మందిపోతోంది. ఈమధ్య వరలక్ష్మి దీచెక్కివులు కొట్టు మీంచి తెప్పించుకు చదువుతుంది. మొన్న ఇచ్చింది చాలా దావుంది సుమా! మరోటి అడగలి అనుకుంది.

ఇంతలో వరలక్ష్మి కొడుకు వచ్చేడు పత్రిక పట్టుకుని. పత్రికిచ్చి 'మా ఆమ్మ కొత్త పుస్తకం తెమ్మంది' అన్నాడు బాదిగాడు. సత్యవతి వికసించిన మొహంతో పత్రిక వాడి చేతికిచ్చి 'పద' అంది వాణ్ణి. వెళ్ళి - 'పత్రికడిగారా?' అడిగింది.

'అడిగానండీ' కొత్త పత్రికను అంత మొహంతో అందుకొంది వరలక్ష్మి.

'మొన్న మీరిచ్చిన దీచెక్కివు చాలా బాగుందండీ!' అంది సత్యవతి. వరలక్ష్మి సంతోషంగా 'నాకూ చాలా నచ్చిందండీ! మరోటుంది. చదువు తారా?' అడిగింది.

'ఆ.... ఇవ్వండి!'

దీచెక్కివు అట్ట మీది బొమ్మా పేరూ చూస్తూ సత్యవతి, వరలక్ష్మి ఏమైనా మాట్లాడుతుందేమో నని చూసింది. పత్రిక నీరియల్లో ముణిగిపో బోతూ సత్యవతేమన్నా కబుర్లు చెబుతుందేమో నని చూసింది వరలక్ష్మి.

'పోన్లే! చదువుకుంటూంది కాదోయ! సాయంత్రం మాట్లాడుకోవచ్చు' అనుకున్నా రిద్దరూ తక్కినవారి గురించి.

సాయంత్రం ఆరవుతోంటే దాదా మీదికి వచ్చింది సత్యవతి. 'అబ్బ! దీచెక్కి వెంట దావుంది! ఆ హంతకుడు! వాడి దారుణం కాల్యా! మనుషుల్ని చంపడం వాడికి నల్లల్ని నలిపినట్టుం దేవో! ఎంత సన్నెన్నూ!' అనుకుంది.

వంటగదిలో పని త్వరగా తెముచ్చుకుంటూంది వరలక్ష్మి. 'నీరియలు మాంచి రసకందాయ మైన వట్టులో ఉండగా టకిమని అపేళాడు పత్రిక వాడు! మళ్ళా వచ్చేవారం దాకా నిరీక్షించడమంటే ఎంత బాధ! సునందిని సుబ్బారావుని కల్చు కుంటుందో! లేదో! ఇది నినిమా తీస్తే ఇంకెంత దావుంటుందో! అనుకుంటూ మొహంకడుక్కుని, నీటుగా తయారై దాదా మీదికి పరుగెత్తింది.

హత్యలు - దారుణాలు - సన్నెన్ను - నీరియల్లో ప్రేమలు - ఎడబాట్లు - ప్రకృతి అందాలు - అక్కణ్ణించి నినిమా కబుర్లు - విమర్శలు - నవ్వులు - వరలక్ష్మి సత్యవతి ప్రపంచాన్ని మరిచిపోయి మాట్లాడుతున్నారు. చిట్టిగాడు బాది గాడితో ఆడుకుంటున్నారు.

అవీసు నించి వస్తోన్న రామారావు, సత్య మూర్తి తమ దాదా మీద శాంతియుత వాతావరణాన్ని చూసి 'తెల్లారితే మళ్ళీ ఎలా ఉంటుందో' నని ఆశ్చర్యంతో నవ్వుకున్నారు. *

రాజస్థానీ

నగలు

రాజస్థాన్ వీరనారీమణులకే కాక ఆకర్షణీయమైన నగలకు కూడా ప్రసిద్ధి కెక్కింది. అంచేత ఇక్కడి పాత తరహా నగలు ఈ నాటికీ కొత్తగానే కనిపిస్తాయి. కొత్త తరహా నగలు ఎన్ని రోజులయినా కొత్తగానే ఉంటాయి. అదీకాక ఈ రంగు రంగుల నగలు భలేమంచి ఆకర్షణ కలిగిస్తాయి!

ఈ
నగలు
ధరించి
ఇక్కడ కనిపిస్తున్న
'మోడల్'
కుమారి జోన్ పయిస్

వర్ణచిత్రాలు : ఎమ్. ఎమ్. గుప్తా

అలంకరణ

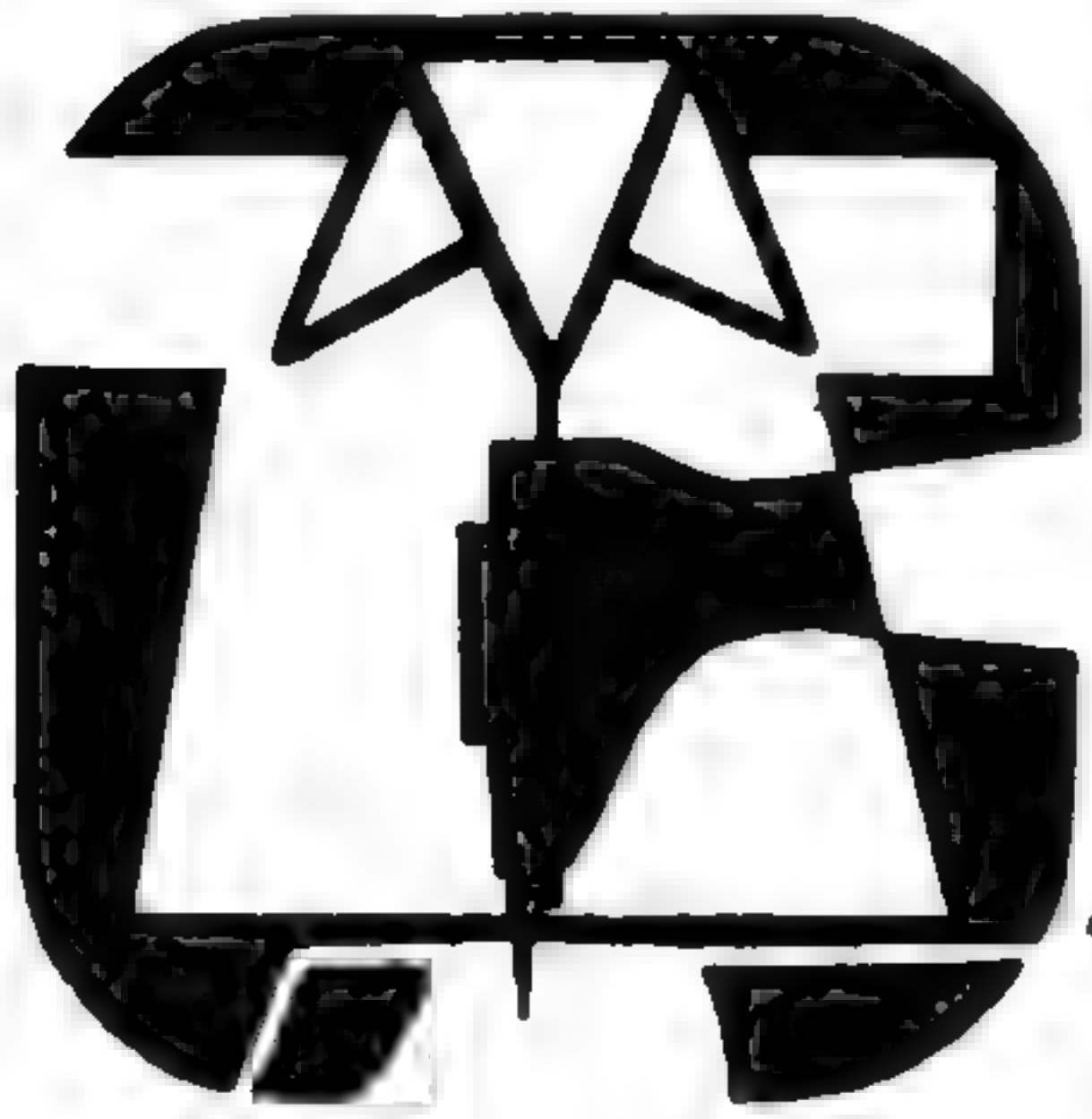
పక్క పేజీలో అమ్మాయి రెండు రాజస్థానీ నెక్లసులు ధరించి కనిపిస్తున్నది. మీది నెక్లసులో నల్లని ఎనామెల్ మీద తెల్లరాళ్ళు పొదిగి ఉన్నాయి. కింది నెక్లసులో బంగారు వదరాల మీద పూల డిజైన్లు ఉన్నాయి. దీనికి ముత్యాల అలంకరణలు ఉన్నాయి. ఈ నెక్లసుకు సరిపోయే జాకాలు, వంకీలాంటి నగ, పాపటబొట్టు, ఉంగరాలు ధరిస్తే ఎంతో బావుంటుంది :

ఈ పేజీలోని చిత్రాలలో కుడివైపు ఉన్న చిత్రంలో కనిపించే గాజులు తమాషాగా ఉన్నాయి. వీటిలో నోళ్ళు విప్పిన మొసళ్ళు, చిన్న ఏనుగులు — ఇలా తమాషా బొమ్మలున్నాయి. ఉంగరాలు కూడా వీటికి నప్పేలా ఉన్నాయి. చూపుడు వేలి ఉంగరానికి అందం చందం చూసు కోవడానికి వీలుగా అద్దం కూడా ఉండడం విశేషం:

ఇక ఎడమవక్క ఉన్న చిత్రంలో మధ్యన పచ్చరాయి తాపిన చక్కని నెక్లస్ కనిపిస్తుంది. ఇలాంటి నెక్లసును రాజస్థానీ రాకుమార్తెలు ధరించేవారట. ఈ చిత్రంలో కనిపించే పాపట బొట్టులో 'నవరత్నాలు' ఉన్నాయి.

కుట్టుపని: అభ్యాసం

వనిత - డి.పి. కుట్టుపని బడి

[కుట్టుమెషిన్లు తయారు చేసే ప్రసిద్ధ సంస్థ 'ఉషా' వారి సౌజన్యంతో]

విడవ పాఠం

కుట్టుపని - కొన్ని కుటుంబాలు

1. మిషన్ కుట్టును ముందుగా వేరే గుడ్డ మీద కట్టి చూడాలి. అవసరాన్నిబట్టి సవరణలు చేసుకోవచ్చు.

2. బట్టరకాన్నిబట్టి కుట్టు నైజ నిర్ణయించాలి. దళసరి గుడ్డలకంటే పలచటి గుడ్డలకు కుట్టు దగ్గరగా ఉండాలి.

3. కుట్టువలసిన భాగాలన్నీ ఎప్పుడూ ముందుగా టాక్ చెయ్యాలి. మిషన్మీద పిన్నులు అలాగే వుంచి కుట్టకందేం: - పిన్నులుండగా కుట్టారంటే - నూది విరుగుతుంది; గుడ్డ కూడదీసుకుపోతుంది.

4. మడత దగ్గర కుట్టేటప్పుడు గుడ్డను ముందుగా తిరగేసి ప్రెస్ చెయ్యండి. ఇందువల్ల చక్కటి పినిష్ ఇవ్వటానికి సులువుగా వుంటుంది.

5. నీములు కుట్టేటప్పుడు ఎప్పుడూ ఇన్-లేన్ నూ లేదా టర్నింగులనూ కుడివేపుకి, గుడ్డ ప్రధాన భాగాన్ని ఎడమవేపుకి ఉంచుకోవాలి.

6. దుస్తుకి బయటివేపు మిషన్ కుట్టు కనబడాలంటే, ఆ భాగానించే కుట్టు మొదలెట్టండి.

7. మిషన్ మీద గుడ్డనెప్పుడూ లాగకండి. ఈ పనికి పీడ్-డాగ్ ఉంది. ఇది తానంతటదే బట్టను ముందుకు తోస్తుంది. ఏ వేపుకి కావాలో కాస్త గైడ్ చేస్తే చాలు.

8. జాయంట్లను చివరికి మిషన్ మీద కుట్టే

టప్పుడు టాకింగ్ మీదే కాకుండా, కాస్త రోపరికి కుట్టండి.

9. చిన్న జాయంట్లను ఒక్కొక్కటిగా కుడుతూ, మాటిమాటికి దారాన్ని తెంపుతూ కూచంటే దారం దండగ, కాలమూ వృథా.

కనుక వేగంగా, భద్రంగా, పొడుపుగా పని జరగాలంటే ముందుగానే ముక్కలన్నింటినీ టాక్ చేసి ఉంచుకోవాలి. టాక్ చేసిన వెంటనే దారం తెంపకుండా, నీములను ఒకదాని తరవాత ఒకటి కుట్టాలి. ఈ కుట్టడం ఇక పూర్తి అవుతుందనగా మరొక గుడ్డ ముక్క మిషన్లోనించి పోనిస్తే, మళ్ళీ కుట్టుపనికి వీలుగా ఉంటుంది.

10. కుట్టుపని పూర్తికాగానే నూదిని పైకంటా ఎత్తి, ప్రెస్సర్-పుట్ ను కూడా పైకెత్తి, గుడ్డను కొన్ని అంగుళాల మేర వెనకవేపుగా బయటికి లాగండి. బట్టనించి 2 అంగుళాలు వదిలి దారాన్ని కత్తిరించండి. ట్రెడ్-గైడ్ వద్ద పై దారాన్ని పట్టి, టేకప్-లీవరును ఎత్తండి. ఇప్పుడు దారం నూది నుంచి తప్పించుకోలేదు.

11. నీము చివరలు తెరుచుకోకుండా, దారపు కొనలు రెండూ బట్టకు ఒకవేపు కుట్టుకి ఎదురుగా లాగి, ముడివేయాలి.

12. రెండు ముక్కలు జాయంటుగా అతికి నప్పుడు ఒక ముక్క గుడ్డ పొడవు లేదా వెడల్పు నుంచి, రెండవ ముక్క బయాస్ గుడ్డనించి కత్తిరింపబడినట్టయితే, బయాస్ ముక్క ఎప్పుడూ పైని ఉండేట్టు చూడండి. ఇందువల్ల పీడ్-డాగ్ నడిచినప్పుడు గుడ్డ సాగకుండా వుంటుంది.

13. జార్జెట్, లేస్, వలగుడ్డ మొదలైన పలచటి బట్టలకు నీములు కుట్టేముందు టిష్యూ పేపరు మీద బేస్ట్ చెయ్యాలి. నీములు కుట్టాక, కుట్టు తెగిపోకుండా, బట్టనుండి టిష్యూ పేపరును సులువుగా చించెయ్యవచ్చు. ఇలా చెయ్యకపోతే, ఈ రకం గుడ్డలు కొత్త విద్యార్థులకు ఒక సమస్య అయి కూచుంటాయి.

14. గుడ్డను కుచ్చెళ్ళుగా మడిచేటప్పుడు దళ సరినిబట్టి బట్ట పొడవు సరిచేయాలి. ఉదాహరణకి- గుడ్డ మందం ఎక్కువయినకొద్దీ కుట్టు పొడవు పెద్దదిగా ఉండాలన్నమాట. అలాగే, మందం తగ్గినకొద్దీ కుట్టు పొడవు తగ్గలి. కింది దారం బట్ట కిందివేపు నిలువుగా ఉండటానికిగాను, పై దారపు టెన్షన్ ను తగ్గించాలి. రెండు దారాల కొనలనూ బట్టకు ఒక చివర ముడివెయ్యండి. రెండవ కొననుంచి కింది దారాన్ని బయటికి లాగండి. కుచ్చెళ్ళు కుట్టటానికి మిషన్లో ఉపయోగించే దారం మంచి రకానిదై ఉండాలి.

కత్తిరింపు మొదలెట్టటానికి ముందు ఈ అంశాలను సరిచూచుకోండి :-

1. కాగితపు నమూనాను మీరు తీసిన కొలతకు సరిచూడండి. దాని ప్రకారం దుస్తుకు బట్ట సరిపోతుందో లేదో లెక్కకట్టండి.

2. బట్ట తీయదు అనే గ్యారంటీ ఉంటే తప్ప, గుడ్డను తడిపి మరీ కత్తిరించండి. బట్టను ముందు బాగా పరిశీలించాలి. గుడ్డ ఎక్కడైనా దెబ్బతిని ఉంటే వుల్లా వేపున అక్కడ సుద్ద

ముక్కతో మార్కు చేయండి. ఇక కత్తిరించేటప్పుడు మరిచిపోం.

3. బట్టయొక్క తిరగ మరుగులు (ఉల్టా-నీదలు) గమనించండి. నేత మీద నేత వచ్చివుంటే, అక్కడ ఉల్టావేపున సుద్దతో బాణం మార్కు గుర్తుపెట్టండి.

4. చారలు, గళ్ళ గుద్దలు-అవి ఆ చివరినించి ఈ చివరికి సమానంగా లేకపోతే, మూడవ సూత్రంలోలాగా గుర్తుపెట్టుకోండి.

5. ప్రత్యేకించి చెబితేనూ, బట్ట పొట్టిదై నప్పుడు, లేదా పాదై నప్పుడు తప్ప-గుద్దను ఎప్పుడూ జములుగానే కత్తిరించాలి. లేకపోతే, ఒకే బుజానికి రెండు చేతులు వస్తాయి. పెద్ద పెద్ద పువ్వుల దీక్షైస్తుగాని, చారలూ గళ్ళూగాని, అది వెర్వెట్ వంటిది అయితేనే-ఏ పొరకు ఆ పొర విడివిడిగా కత్తిరించాలి. పాటర్ను భాగలన్నీ బట్ట పైన పరచి, మార్కు చేసుకుని మరి కత్తిరించండి. ఒంటి పొరను కత్తిరించినప్పుడు కుడి ఎడమ భాగాలను ఎదురెదురుగా పరచి కత్తిరించాలి.

6. కత్తిరించేటప్పుడు బట్టను బల్లమీది నుంచి పైకెత్తకండి. కత్తెర యొక్క పెద్ద బ్లేడ్ ను బట్ట కిందికి ఒక అంచు దగ్గర పోనిచ్చి, ఎడమ చేతిలో నమూనాను గట్టిగా నొక్కి పట్టుకోండి. కత్తెరను పూర్తిగా పోనిచ్చి, బారు బారుగా కత్తిరిస్తే, బట్ట పోగులు రేగకుండా తిన్నగా కత్తిరి పడుతుంది.

7. ఊలు దుస్తులను పూర్తి చేయటానికి ముందుగా ఏట్టింగ్ దార్జులను కత్తిరించి ఉంచుకోవడం మంచిది.

8. పాటర్నులు తయారుచేసేటప్పుడూ, కత్తిరించే ముందు ఈ కింది విషయాలను సరిచూసుకోవటం ముఖ్యం :

(ఎ) బట్ట నిలువుపోగు యొక్క పోక.

(బి) దుస్తువేలాడే రెండు పక్కలా నొక్కులు, అనవాళ్ళు సరిగా పెట్టుకోవాలి.

(సి) ఒక్కొక్క భాగం పేరు, దాని మధ్య-ముందు-వెనుక భాగాల్ని సూచించే గుర్తులూ రాసి ఎడట ఉంచుకోవాలి.

(డి) కత్తిరింపుకి ముందుగా గుద్దని ఆ వేపు ఈవేపు సమకోణంలో కత్తిరించుకోవాలి.

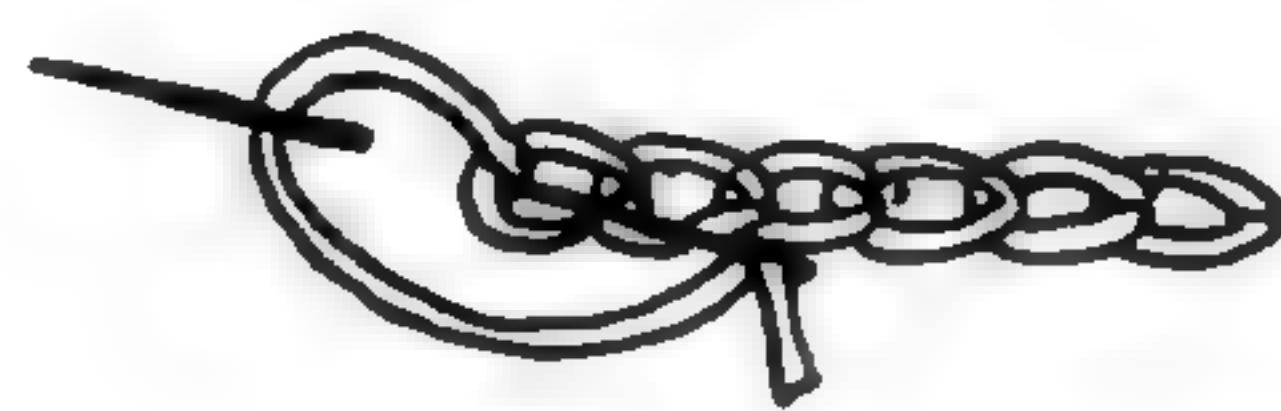
(ఇ) బట్టను పొడుగ్గాగాని అడ్డంగాగాని మడిచేటప్పుడు మడత పొడుగుతా రావాలా, వెడల్పుగా రావాలా అని నిర్ణయించుకోవాలి.

(ఎస్) గుద్ద అంచులు రెండూ వెర్వెడ్జ్ తో సమానంగా సమకోణంలో ఉండేలా చూచి తర్వాత కత్తిరింపు ప్రారంభించండి.

(జి) పొడుగుగానో వెడల్పుగానో గుద్దను మడిచేటప్పుడు, మడత అదే వేపుగా ఉండాలి.

(హెచ్) బయాన్ కత్తిరించేటప్పుడు బట్టను సాగదీయకూడదు. కట్టింగ్ గేజ్ సహాయంతో బట్టను పట్టి వుంచితే కత్తిరింపు తిన్నగా వస్తుంది.

(ఐ) బట్టికి ఉల్టా నీదా వేపులు స్పష్టంగా లేదా తెలుస్తూ వున్నప్పుడు రెండువేపులా కచ్చితంగా చూసి మరి కట్టాలి. అయితే రెండు ఎడమ

గొలుసు కట్టు

చేతులూ లేదా రెండు కుడి బాడిలు కత్తిరించకుండా చూసుకోవాలి.

(కె) గుద్దను కత్తిరించేటప్పుడు టేబిల్ చుట్టూ మీరే తిరగండి కాని, గుద్దను మట్టుకు తిప్పకండి. స్థానం తప్పగలదు.

(కె) పింకింగ్ ప్రియర్స్ తో నీములు కత్తిరించేటప్పుడు, మార్కు చేసిన లైనుకి బయటి వేపుకే కత్తిరించండి, లేకుంటే నీముకు అంబెన్సు లేదా ఇన్-లే తగ్గిపోతుంది.

(ఎల్) ప్రియర్స్ ను సరిగా పట్టుకోవటం తెలుసా? చిన్న రంధ్రంలో బొటన వేలా, పెద్ద రంధ్రంలో తక్కిన నాలుగువేళ్ళూ ఉంచి పట్టుకోవాలి.

సూచన : - కత్తిరింపు పనిలో హడావిడి పనికి

రాదు! నివాసం ప్రధానం. ఒకసారి తప్పుగా కత్తిరిస్తే, మరి దానిని సరిదిద్దడం మాత్రం వీలుకాదు. ఈ సంగతి మనసులో ఉంచుకోండి.

ఎనిమిదవ పాఠం

గుద్ద - కట్టు - దీక్షై - అలంకరణ

మౌనముగా గుద్దకు ఆకర్షణ కలిగించటానికి మహత్తర సాధనం ఎంబ్రాయిడరీ. తెల్లదారంతో గాని, రంగుల దారంతోగాని ఎంబ్రాయిడరీ చెయ్యవచ్చు. ఎంబ్రాయిడరీకి పనికివచ్చే అలంకారపు కట్టు కొన్ని చూడండి :

1. గొలుసు కట్టు : అన్నింటిలోకీ ఇది చాలా సులభమయిన కట్టు. దానిని గుద్ద నీదావేపు

అడ్డు పట్టు

నుంచి తియ్యండి, ఎడమ బొటనవేలితో మీ వేపుగా పట్టుకోండి. ఒక మెలికవేసి, సూదిని మళ్ళీ అదే రంధ్రం నుండి తియ్యండి. ఆ మెలికకు ముందు వేపుగా కొద్ది ఎడంలో సూదిని ఉంచి, మొదటి మెలికను చూసి వుంచేలా మరొక మెలిక వెయ్యండి. గొలుసు పూర్తి అయేదాకా ఇలానే కట్టుకుపోవాలి.

2. అడ్డు కట్టు : ఈ కట్టును ముందుగా చెక్కుల మీద సాధన చెయ్యండి. దిగువ ఎడమ మూల నుండే చదరం నుండి ప్రారంభించి, సూదిని కుడివేపు పై మూలవరకు పోనిచ్చి, కుడివైపే కిందికి లాగండి. ఒక క్రాస్ పూర్తి అవుతుంది. ఇలా తక్కిన చదరాల్లోనూ కట్టాలి. ఇందులో ఎన్నో రకాలున్నాయి; అయితే ఇది చాలా సులభమయిన పద్ధతి.

ప్రశ్నోత్తరం

నిత్యంగా చూస్తూన్న మీర నేత్రాలలో బహుముఖ యోచనా స్రవంతిని గమనించుతూ కార్యాయని నెమ్మదిగా కిటికీ చెంతకు వెళ్ళి నిలబడింది. కొద్ది ఊదాలు ఆగి, అక్కడే నిలబడి, మీర దెస చూడ కనే అన్నది: “నరహరి కోసం విరగబడ్డాన్న కల్పన, కస్తూరి వగైరా ప్రీతి గురించి నీ మనసు పాడైంది!”

పాము పడగలాగా మీర చివ్వున తలెత్తుతూ స్రవించింది. “మీకు కస్తూరి తెలుసా?” ఆ అడిగే తీరులోనే అనేక ప్రశ్నలు అదృశ్యంగా దోబూచులాడాయి.

“అఁ. నాకే కాదు; ఈ మహానగరంలో మూడు వంతుల మందికి తెల్పు!” అంటూన్న కార్యాయని కంఠంలో ఈసడింపు ధ్వనించింది.

“అంటే?”

“ఏమో! అటువంటి విషయాలు వివరంగా చెప్పగల శక్తి బహుళ; ఆ పరమాత్మునికి కూడా వుండదనుకుంటాను. కొందరు విద్యాబుద్ధులతో పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదిస్తారు; మరి కొందరు కళానేవతో రాజీంపు పొందుతారు. ఇటువంటి చీడ పురుగులు తమ రూప సంపద, శరీర సంపదలతో భ్యాతి పొందుతారు!”

విషయం బరువైనది కావటం వలన, మీర మితభాషిణి కావటం వలనా సంభాషణ పాగటం కష్టమే అయింది.

కార్యాయని కేశాలంకరణ పూర్తిచేసి, గృహ సంబంధమైన మిగిలిన పనులు నిర్వహించుకుని వచ్చేవరకూ మీర పుస్తకాలు చూస్తూ గడిపింది.

బోజనాలు చేస్తూన్నప్పుడు కార్యాయని హఠాత్తుగా అడిగింది: “నేను నరహరికి ఎటువంటి అక్కనో అడిగావు కావే?”

ఈ అనుకోని ప్రశ్నకు మీర తికమక పడింది. “ఎందుకడగారీ? ఈ ప్రపంచంలో ఒక ప్రాణికి మరొక ప్రాణికి నడుమ అనేక రాగబంధాలు; తరహా తరహాల అభిమానాలూ; మధ్యన మరొకరు పృచ్ఛ చేయల్సిన అవసరమేమిటి?”

ఆశ్చర్య విస్ఫూరిత నేత్రాలతో చూచింది కార్యాయని కొన్ని ఊదాలు. సంతృప్తితో కూడిన చిరునవ్వుతో మృదు స్వరాన అన్నది: “నీకా మాత్రం హృదయ పరిసక్వత వుంటే ఇక బాధే లేదు. నరహరిని నీవు చక్కగా అర్థంచేసుకోవడమే గాక మీరిరువురూ పాలూ తేనెలలా కలసి పోగలరు.”

“పాలూ తేనెలలా కలసిపోవడం—కేవలం మన మనసుల మీదనే కాదు; చుట్టూ వున్న పరిస్థితులపై కూడా ఆధారపడి వుంటుందనిపిస్తోందక్కా.”

ఈ సంబోధనకు మురిసిపోయింది కార్యాయని. “బాగుంది. నరహరికి అక్కనే! నీకూ అక్కనే!”

మీర నుండి చిరుహాసమే సమాధానమైంది.

“మా తమ్ముడూ, నరహరి, కాంతారావు గారూ ముగ్గురూ స్నేహితులు. మా తమ్ముడితో పాటే నరహరి నన్ను ‘అక్క అక్క’ అంటూ నాకు స్వంత తమ్ముడే అయిపోయాడు కొంత కాలానికి. మా అందరికంటే కాంతారావుగారు

బాగా పెద్ద. ఆయన కథలూ కవిత్వాలూ నన్ను కర్షించాయి. క్రమంగా ఆయన ఆరాధనలో పడి పోయాను. అయితే .... కుటుంబంలో ఎవ్వరికీ మా ప్రణయమూ, పరిణయమూ అంగీకారం కాలేదు.”

“ఎందుకనీ?”

“మా కులాలు వేర్వేరు....అందుకని....”

“.....”

“ఆశ్చర్యంగా వుందా మీరా?”

“లేదు. ఈ పృథ్విపై ఏది మాత్రం సాధ్యం కాదు?”

“ఔను. నరహరి మాత్రం నా హృదయాన్ని అర్థం చేసుకున్నాడు. కేవలం అతడి సహాయం తోనే నేను ఇంటి నుంచి పారిపోయి కాంతారావు గార్ని వివాహం చేసుకున్నాను!”

విచలితయైనది వింటూన్న మీర.

ఏమీ గమనించని కార్యాయని తన దోరణిలో చెప్పుకుపోతూన్నది: “ఇప్పటికీ రెండేళ్ళై ఇలా ఒంటరి సంసారం గడుపుతున్నాం. నరహరి మినహా మాకెవరూలేరు. అంతా మమ్మల్ని వదులు కున్నారు. నా తాలూకు బట్టలన్నీ మా అమ్మ తగలబెట్టేసి తిరోదకాలు వదిలిందని విన్నాను!”

“అఁ!”

21 22

నరహరి మారాను పెళ్ళి చేసుకోవడంతో ఆ ఇంట్లో చెరిగేగిన జ్వాలలు ఇంకా చల్లారలేదు. కండ్రి నరహరిని తీవ్రంగా నిందించడం, గొడుగు తమ చేసింది తప్పు కాదని వాదించడం జరిగాయి. మారాను - కాంతారావు, కార్యాయని దంపతులదే పరిచయం చేగాడు నరహరి.

ఆరెకప్రొడి
(కొడూరి)
కైసర్‌లాద్‌దేవి

“బాను. ఏదాది వరకూ ఆయనకు ఏ ఉద్యోగమూ, రాబడిలేకున్నా ఇలాగున్నామంటే అంతా నరహరి చలవే! కోటిలో ఒక్కడు నరహరి! అంతటి సహృదయుని అర్థాంగివి కావడం నీ అదృష్టం. ఇక - అతడి చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచమంతావా - అది నీకిప్పుడే అర్థంకాదు.”

అప్పటికి మౌనంగా విన్నా. అదే మాట కొన్ని రోజుల తర్వాత నరహరి నుండి విన్నప్పుడు మాత్రం మీరా వూరుకోలేదు.

ఒక కళాకారి విద్యార్థిని బృందం తమ పాంస్కృతికోత్సవాలకు నరహరిని ప్రధానఅతిథిగా ఆహ్వానింప వచ్చారు. వారు తాము వచ్చిన పనిని మరచి నరహరిని పయరకాల ప్రశ్నలువేస్తూ, ఏవో సలహాలిడుగుతూ, విపరీతంగా కిలకిలలాడుతూ కాలం విలువనే విస్మరించారు.

అంతా తన గదిలోనుండి మీర గమనించు తూన్నదని నరహరికి తెలుసు.

“ఏమండీ. చిత్రనిర్మాతా, రచయితా ఒక్కరే అయినందున మీ చిత్రాలు యితర చిత్రాలకంటే ఏమైనా ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్నాయా?” ఇంటర్వ్యూ రోరణిలో అడిగిందొక అమ్మాయి.

“చెప్పరేం. అదంతగా ప్రత్యేకతను చేకూర్చే విషయం కాదనుకుంటాను. అయినా, మా అభిప్రాయంకంటే ఈ విషయంలో మీ ప్రేక్షకుల అభిప్రాయానికే విలువ ఎక్కువ!”

“నరహరిగారూ!” చూడటానికి అందంగా, పొరుగ్గా వున్న ఒక అమ్మాయి అనవసరంగా అష్ట వంకరలూ తిరిగిపోతూ మాటలు ప్రారంభించింది: “క్రొత్త క్రొత్త వారికి అవకాశాలిచ్చే అత్యుదయ నిర్మాతలలో ఒకరు కదా మీరు! మా కళాశాలలో ఎందరో అందమైన యువకులున్నారు. మీ తదుపరి చిత్రాలకు వారితెండు కవకాళమీయకూడదు మరి!”

అందంగా నవ్వాడు నరహరి: “అందంలో పాటు నటనా, ఉత్సాహమూ వుంటేనే చిత్రాలలో రాణించగలరు. మీ వంటి అందమైన అమ్మాయిలంతా ‘నటిస్తాం’ అని దైర్యంగా ముందుకొస్తే, శక్తి మీరకు అవకాశాలివ్వాలనే నా ఉద్దేశ్యం!”

తన అందాన్ని అతడు గుర్తించినట్లుగా వున్న ఆ మాటలవల్ల ఉప్పెనగా వస్తూన్న సంతోషాన్ని మరగుపరచే యత్నంలో మరి అడగదలచుకున్న విషయాలను మరచిపోయిందా అమ్మాయి.

“మీదీ ఏ హీరోకూ తీసిపోని రూపం. మీరెందుకు నటించరండీ?” ఒక లావాటి నిల్ల అడిగింది.

“చెప్పానుకదా! సర్వనాటికీ నటనా చాతుర్యం కూడా లేదుకావాలి.”

అలా అలా ఓ గంట గడచిన ఏమ్మట వారిని వదిలించుకుని రోనికి వచ్చిన నరహరి, అలవోకగా కిటికీ చెంత నిలబడివున్న మీరను సమీపించుతూ, “విసుగొచ్చిందా?” అన్నాడు.

మీర ఇటు తిరిగి చూచిందేకాని మాట్లాడలేదు.

“ఈ వాతావరణమంతా నీకు క్రొత్త మీరా! ఆకళింపు కావటానికి కొంత కాలం పడుంది.”

“నాకేమీ క్రొత్త కాదు. అన్నీ నాకు తెల్పు.”

కచ్చితంగా వున్న ఆ మాటలకు ఆశ్చర్యపోతూ చూచాడు నరహరి. “ఏమిటి తెలుసు నీకు?”

“మీరు వున్న - మీ చుట్టూ వున్న - రోకాల గురించి!”

“అః!”

“ఓను. మీకంటే బాగా తెల్పు.”

“ఎలాగ?”

“ఉహా! క్రికి అందని రోకమూ, వాతావరణమూ అంటూ రేపు. నేను చదివిన మీ రచనలే తీసుకోండి - అవన్నీ మీకు పూర్తిగా తెలిసి-మీరు చూచి అనుభవించే వ్రాతారా! కేవలం ఉహా! అంతేగా!”

ఆశ్చర్యంతో ఆమె వైపే చూచిన నరహరి తన భావాన్ని భాషలోనికి మార్చేలోగా మీర అన్నది: “వివాహానికి ముందే మీ రచనల ద్వారా నేను మీ రోకాన్ని తెలుసుకున్నాను! ఇక్కడ నాకు తెలియనిదేమీ లేదు!”

“నీది ఆమోమమైన మేడ మీరా! ఇందుకు తోడుగా మంచి విద్య వుంటే ఎంతటిదానవయ్యుండేదానవో!” తన మనసున మెదిలిన ఈ భావాన్ని నరహరి వైకి వ్యక్తీకరింపక ముందే, క్రింద ఏదో అలజడి వినవచ్చి అటుగా వెళ్ళాడు.

జయలక్ష్మి కారు దైవరతో తగాదా పడ్డాన్నది.

“నేను బయటికి వెళ్ళాలంటే కారు తియ్య నంటావా? నీ తెన్ని గుండెలు? నీకు కూడా నేను రోకువగా వున్నానా?” విగ్గరగా అరుస్తూన్నది.

“నేను తియ్యనలేదమ్మా. చిన్నబాలు గారికి అవసరమేమో ఒక్కసారి కనుక్కు వస్తానన్నాను. అంతే!” దైవరు సవినయంగా విన్నవించు కుంటున్నాడు.

“అదే ఎందుకని?” శివమెత్తిపోతూ, కంఠ స్వరాన్ని ఇంకా పెంచింది. “ఏం ఈ యిల్లు చిన్నబాలుగారొక్కరిదే అనుకున్నావా? నా మాట అంత రెబ్బలేదా? నేనేమన్నా దారేపోయేదాన్నా?”

“ఆ మాట నేననలేదండీ.”

ఆ దృశ్యమూ, వివాదమూ అలా ఎంతవరకైనా సాగేనే-మధ్యలో నరహరి ప్రవేశించకపోతే.

“ఏయ్, ఇబురా,” అని దైవర్ని పిలిచాడు.

మాట్లాడకుండా రెండు నెలల జీతం అతడి చేతిలో వుంచి, “రేపటినుండి నీవు పనిలోనికి రానక్కర్లేదు” అన్నాడు.

నివ్వెరబోయి చూచాడు దైవరు. “నా తప్పే మున్నదయ్యగారూ?” దీనంగా అడిగాడు.

“రేపొకసారి ఆసీసుకు రా. స్టూడియో కారు

మీద పని యిప్పిస్తాను. ఇంటి వద్ద అట్టర్లేదులే.”

జరిగినదానికి చిన్నబుచ్చుకున్నట్లుగా కూర్చున్నాడు తిరిగి వచ్చిన నరహరి.

జయలక్ష్మి యింకా చేస్తూన్న రగడ చెవులను తాకుతూనే వున్నది.

“ఏం, అంతా తన పెత్తనమేనా? కారు తన ఒక్కడికేనా? తానూ తన పెళ్ళాం యూమ్మని తిరగటంలేదూ ఏకాద్లు? .... పుట్టిండ్లనుంచి లక్షలు లక్షలు రాసులు తెచ్చినట్లే అనుభవిస్తోంది దర్బాలు: ....”

శ్రవణ కఠోరమైన ఆ వాచాలతను వినలే నట్లుగా మీర మెల్లగా వై దాదా మీదకు నడిచింది.

కొద్ది నిమిషాల అనంతరం వచ్చి నిలబడిన నరహరి ఏదో దీర్ఘరోచనలో నున్నట్లు మీరతో మాట్లాడక నిలబడ్డాడు.

అతడే మాట్లాడగలడని ఎదురుచూచిన మీర, కడకు తానే అడిగింది. “మీరు దైవరైందుకు తీసేకారు?”

“అంతకంటే పరిష్కార మేమున్నది!”

“అతడు చేసిన తప్పేమిటి పాపం?”

“తప్పు ఏమీలేదు. కానీ యిటువంటివి జరిగాక అతడిక వినయంగా మాత్రం పనిచేయడు!”

“.... ....”

“ఆ న్న య్యలు మాట్లాడరు! నాన్న గారి రోరణి వేరు! ఇక నేను చేయగల పరిష్కారం చేశాను మరి! ఈ యింటికి యింతకంటే ఔన్నత్యం ఎప్పుడు వస్తుందో నాకు తెలియదు.”

క్రిందినుండి యింకా గొడవ వినవస్తూన్నది.

“ఇంతకూ యిదంతా నీ అసమర్థత!” జయ

లక్ష్మి అరుస్తూన్నదానికి సమాధానంగా “బాగుం దేవ్! నేనేం చేశానూ మధ్యనా?” అంటూన్న శేషగిరి అసమర్థపు మాటలు వినవస్తున్నాయి.

మధ్య మధ్య మంగమ్మా, వర్తనమ్మలు ఎగ దోస్తూన్న నెగడు కూడా వినిపిస్తూన్నది.

ఆ అస్థియ వాతావరణంలో ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకోవడం కూడా యిష్టం లేనట్లు నరహరి మీరాలు ఎవరి ఆలోచనలలో వారు మౌనంగా వుండిపోయారు.

మగత నిద్రలో నుండి హఠాత్తుగా మేలుకుని చూచాడు నరహరి. ఆలోచించుతూ కూర్చున్న తాను అలాగే సోఫాలో నిద్రపోయాడన్న మాట!

చిరు చలిగా వున్నది. పొలకడలి వంటి వెన్నె

లలో సుందరతమంగా చూపట్టుకున్నవి తరులతలు.

“ ఏదీ మీర ? ”

దాదా దిగి క్రిందికి వెళ్ళాడు.

క్రింద తివాచీపై తన వీణీయను తడేకంగా చూస్తూ గద్దం క్రింద చేతులుంచుకు కూర్చున్న మీర తర్త ఆడుగుల సవ్వడిని కూడా గమనించలేదు.

“ మీరా ! ” అతి మంద్రస్థాయిలో విచ్చించిన సంబోధనకు ఆమె ద్యావభంగం కలిగినట్లుగా చూచింది.

“ నీ సంగీతం మూలవడిని కదూ ఇక్కడ ? ” ఆ గళంలో బాధ సుడులు తిరిగింది.

మౌనంగా వీణను సవరించసాగింది మీరా.

“ నీ గాన మాధుర్యంలో వరవశిస్తూ, నీ ప్రేమ ప్రవాహంలో రీనమైపోవాలనుకున్న నా ఆశ అడియావే టతున్నది. ” స్వగతంలాగా అనుకున్నాడు.

మీర గ్రహించింది, అతడూ తనలాగే బాధ వద్దున్నాడని.

“ చాలా ప్రొద్దుపోయింది. నడవండి. ఆసలే అరిసి వస్తారు పగలంతా స్టూడియోలో. ”

తనను బలవంతంగా లేవదీస్తూ, తన వ్యధను విస్మరింపజేయ ప్రయత్నిస్తూన్న ఆమెను ఆరాదనగా చూచాడు.

“ మీరా ! నీవు నా పుణ్యంకొండీ లభించిన అదృష్ట దేవతవు. అందరు ప్రీయా వీలావుంటే ఎంత బాగుండేది ఈ ధరణి ! ”

23

“ ఈ రోజు మనను అక్క రోజునాలకు విరిచింది. ”

“ ఓహో ! ” వ్రాసుకుంటూన్న మీర తలెత్తకుండానే అన్నది.

“ త్వరగా తయారుకా. నాతోనే వద్దవుగాని. ”

“ ఇప్పుడే ? ”

“ అఁ. నిన్నుక్కడ వదలి నేను స్టూడియోకు వెళ్ళిపోతాను. మళ్ళీ అటునుంచే వచ్చేస్తాను. ”

“ ఓఁ. ”

“ అబ్బ ! ఏమిటోయ్ ఆ వ్రాత ! ఏదీ చూడనీ. ”

“ ఏం లేదు, బాబయ్యగారికి ఉత్తరం.... ” నరహరి చూడటం యిష్టంలేనట్లుగా వున్నది మీర రోరణి. ఉత్తరం దిండుక్రింద దాచేసి లేచింది

మీర డ్రాఫ్ట్ కోట్లకి మోసుకుంటూ వెళ్ళిపోయిన ఆ కారు నంబరు ఎంతో చెప్పగలరా మేడమ్ !

అది నేను గమనించలేదండీ ! కాని వెనక నీటూటో కూర్చున్నానని పసుపురంగు బొర్డర్ చుక్కలదుక్కలు ఆరంభ కలర్ చీర కట్టుకుంది !

తయారుకావటానికి.

నరహరిలో కుతూహలం పెరిగింది. వ్రాత బాగుండలేదనో, తప్పులున్నాయనో కొంతపేపు మీరను అటలు పట్టించాలని అన్వించిందతడికి.

కానీ ముత్యాలు పేర్చినట్లుగా వున్న ఆ దస్తూరి అతడికి ముచ్చట గొలిపింది.

“ పూజ్యులు బాబయ్యగారికి —

మీర వందన శతములు. ఇచ్చట మేమంతా కులాసా. నేను చాలా సుఖంగా వున్నాను. ఇంట ప్రతి ఒక్కరూ నన్నెంతో ప్రేమగా చూచుకుంటారు. ఇంటినిండా నౌకర్లు. నేనేమైనా పని చేయాలన్నా వీలుపడదు. అంత గారాబం మా ఆత్త గారికి నేనంటే. అమ్మకు చెప్పండి — నాగురించి ఏమీ బెంగ వలదనీ నేను చాలా సంతోషంగా వున్నాననీ. మీకు యింత దూరంగా వున్నాననే బాధ మినహా నాకే కష్టమూ లేదు. ఈ యింటి చుట్టూ వున్న పెద్ద పూతోటలో తిరుగుతూంటే మన ఆవరణలో పూలమొక్కలన్నీ గుర్తుకు వస్తాయి. మీరు ఒక్కరూ వాటి సంతక్షణకారత్రై ఎంత అవస్థవద్దున్నారోననే బాధగా వుంటుంది.

నాకు కులాసాగా వున్నారు. చాలా పనికొందర లలో వున్నారు. మిమ్మల్ని మరిమరి అడిగినట్లూ, నమస్కారాలనీ వ్రాయమన్నారు. అమ్మకూ మీకూ నమస్కారాలతో —

మీర. ”

మీర ముస్తాబై వచ్చేసరికి నరహరి చేతిలో

ఆమె వ్రాసిన ఉత్తరం నలుగురూన్నది. అతడి చూపులు చాలా గంభీరంగా వున్నాయి. గతుక్కుమన్నది మీర.

“ ఇంత చక్కటి అబద్ధాలు చెప్పటం ఎప్పుడు నేర్చుకున్నావ్ మీరా ? ”

మీరా తడబాటుతో తలనాల్చింది.

“ మృదువైన మనసులనూ, నిర్మల మైన మనుషులనూ అబద్ధాలతో మోసగించటం నీకు టిచిత్వంగా కనబడుతున్నదా ? ”

దెబ్బతిన్నట్లు చూచింది మీర. “ ఏమిటి ! ఏమిటి మీరంటూన్నది ? నే నెవ్వరికీ అబద్ధాలు.... ” మాట పూరింపలేకపోయింది.

“ ఏచ్చి మీరా ! ఎందుకంత ఖంగారు పడ్డావ్ ? ” అదరంగా చెంత జేర్చుకున్నాడు.

“ వారి సంతోషానికే అనుకో. కానీ.... ఇంతటి అబద్ధాలు చెప్పవచ్చా ? నీవు విజంగా సుఖంగా వున్నావా యిక్కడ ? ”

“ హమ్మయ్య ! ” గుండె తేలికైనట్లుగా ఊపిరి తీసుకున్నది.

“ ఎవ్వరికీ అక్కర్లేని నమ్మ. ఇంతగా పెంచి బాధ్యతలు నెరవేర్చిన వారి మనశ్శాంతి—నాకు ముఖ్యం కాదంటారా ? అయినా, నేను సుఖంగా వున్నమాట అబద్ధమా ? ”

ఆ నాడు మీరను తనకు ఒప్పగించి సాగ నంపుతూ ఆ వృద్ధదంపతులు అనుభవించిన ఆనందన, శోకమూ ఒక్కసారి నరహరి కనులలో మెదిలాయి.

* ఇద్దరి కోనం బియ్యం వానబెట్టినప్పుడు మామూలు నీళ్ళకు బదులు వేడినీళ్ళు పోస్తే ఇద్దరి మెత్తగా వస్తాయి.

* నన్నటి బట్టలో రెండు చెంచాల బియ్యం కట్టి ఉప్పు కాడిలో వుంచండి. అది తేమను బిల్చి ఉప్పును గడ్డకట్టుకుంటా చేస్తుంది.

“ఓను మీరా!” ఆమె శిరస్సును మూర్కొంటూ మంద్రస్వరాన అన్నాడు: “వారు సంతృప్తి చెందాలి. నీవు సుఖంగా వుండాలి.... నా మీరా సుఖంగా వుండాలి!”

కొన్ని నిమిషాలు గడిచిపోయాయి.

ఆ మధుర పారవశ్యంనుండి ముందుగా మీరయే తేరుకున్నది.

“నడవండి, వెళ్ళాం,” అన్నది చెదరిన ముంగురులు సవరించుకుంటూ.

“ఓను. నడు. ముందు బజారుకు. తర్వాత ఆక్కడకూ.”

“ఎందుకు?”

“చూస్తావుగా?”

“ఇంతకూ ఈ రోజు విశేషం ఏమిటి?”

“ఆక్కకు పెళ్ళి అయిన రోజు యిది.”

ప్రసిద్ధి చెందిన ఒక నగల దుకాణం ముందు ఆగింది కారు.

“చూడు మీరా. నీకేం నగలు కావాలో తీసుకో.”

“ఎందుకిప్పుడివన్నీ?”

ఆ నిర్లిప్తతకూ, అనాసక్తికి ఆశ్చర్యపోయాడు నరహరి. “ఇదేమిటి? స్త్రీలు నగలు చూచి ఎగిరి పడ్డారుకదా?”

మీర మాట్లాడక నిలబడిన రోరణిలో ఆమె నిర్లిప్తతే కన్నట్టింది.

“ఏం వద్దా?”

“ఏవో వున్నాయి కదా! ఆ మధ్యన కొన్నారు కదా!”

“ఈ రోజుల్లో చీర రంగుకు తగిన నగలు అలంకరించుకోవడం ఫ్యాషన్.” అన్నాడు ఆమె

కట్టిన ఆకు పచ్చ రంగు పట్టుచీర చూస్తూ.

“.....”

“సరే, నేనే సెంక్ట్ చేస్తానులే.”

పచ్చలూ, ముత్యాలూ పొదిగిన పతకం గొలుసు. అదే రంగుల్లో జుంకీలూ. ఉంగరం తీశాడు.

“రేచెప్ట్ డిజైన్స్....బాగున్నాయి. ఇప్పుడే పెట్టుకో.”

“ఇక్కడే?”

“అహ! ఇక్కడే.”

ఆసరే అద్వితీయమైన అందం. అందుకు తోడైన ఈ అదనపు అలంకరణతో అప్పరసవలె మెరిసిపోతున్న మీరాను ఆరాధనగా చూచాడు. దుకాణంలోని ఇతరులు కూడ ఆమెనే ప్రశంసా పూర్వకంగా చూడటం గమనించిన నరహరి మనసు గర్వంతో నాట్యమాడింది.

అయితే అందరి ప్రశంసలకు పాత్రురాలైన వ్యక్తి మాత్రం తన ప్రత్యేకతనూ, అధిక్యతనూ తాను ఏ మాత్రం గమనించనట్లే నిలబడిపోయింది.

“నీ స్థానంలో మరే ఆడపిల్ల వున్నా కనీసం నాలుగు నెట్లు నగలు ఎంచుకొని వుండేది!” సాగిపోతుండగా అన్నాడు నరహరి.

చిరుహాసమే జవాబైంది మీర నుండి.

“రకరకాల నగలతో అలంకరించుకోవాలని వుండదూ నీకు?”

“అలంకరించుకుంటూనే వున్నానుగా?”

“అది సరే, కాని చూడూ....అందరూ క్రొత్త డిజైన్స్ అనీ, రేచెప్ట్ ఫ్యాషన్స్ అనీ కొంటూంటారు; ఓ వంక మగివారు విసుక్కుంటున్నా సరే. మరి నా అంత నేను కొనుక్కోమన్నా నువ్వంత సంకోచిస్తున్నావేమిటి?”

“సంకోచం కాదు. భయం!” చటుక్కున తలెత్తి అతడి కనులలోనికి నూటిగా చూస్తూ అన్నది.

“భయమా?”

“ఓను. మహమ్మారిలా మనుషులను విడదీసే ఈ ఐక్యత్వాన్ని చూస్తే నాకు భయం! డబ్బు మనిషిని మనసులేని రాయిగా, విచక్షణ జ్ఞానం లేని పశువుగాచేసి వదులుతుంది.”

“మీరా!”

“ఓను!” ఆశ్చర్య పూర్వకమైన అతడి సంబోధనను సరకుజేయకనే మీర తన ధోరణిలో మాట్లాడుతున్నది. “నా తండ్రి లక్షలకు అధికారి. నా తల్లి జగదేక సుందరి! అయినా, నాకు సుఖ కాంతులు లభించినది మాత్రం బాబాయి గారింట! బాబాయిగారికి పెద్ద భవంతి లేదు; ఆర్పాటమైన ఆభరణాలూ, విలువైన వస్తు వాహనాలూలేవు. అయినా అది భూతల స్వర్గం! మనిషి మనుగడకు అతి ముఖ్యమైన మమత ఆక్కడ మందాకినియై ప్రవహిస్తుంటుంది.”

అలా అనర్గళంగా మాట్లాడుతూ, అంతలో ఏదో గుర్తుకు వచ్చినట్లుగా మాటలు ఆపేసింది మీర, అవాక్కుగా ఆశ్చర్యంగా తనను వింటున్న నరహరిని చూస్తూ.

“ఎన్నడూ అలవాటులేనిది - ఏమిటేమిదో మాట్లాడేశాను. ఏమనుకోరు కదూ?” ఆ బిడియంలో భయం కూడా దోబూచులాడింది.

అంతలో వాహనం గమ్యం జేరటంతో సంభాషణ ఆగిపోయింది.

“రావమ్మా మరదలా రా. ఇవ్వాలి విశేషం ఏమిదో తెలుసా?” గబగబా అనేస్తూ ఎనలేని సంతోషంతో ఎదురువచ్చింది కాత్యాయని.

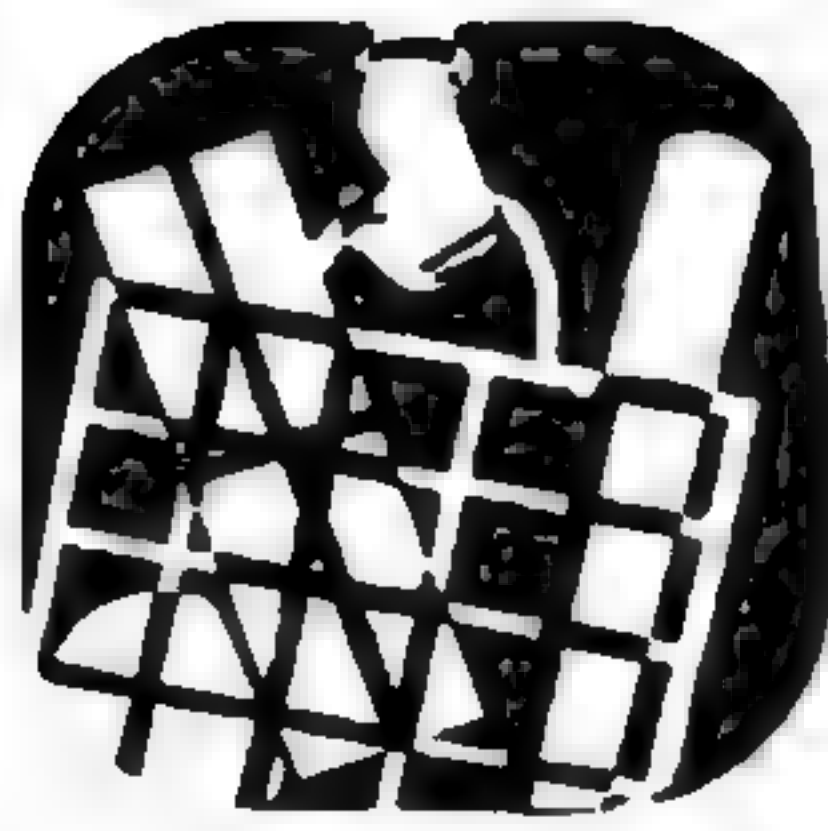
“ఆ ఆమ్మాయిని రోపల అడుగుపెట్టనిస్తావేలేదా? వీధిలోనే విశేషాలన్నీ?” కాంతారావు నవ్వుతూనే భార్యను మందలించాడు.

అంతా కూర్చున్నాక నరహరి మీరకేదో వైగ జేశాడు.

గ్రహించిన మీర, “అక్కా, ఇది మీకు నా మొదటి బహుమానం.” అంటూ చిన్న అట్ట పెట్టెను ఆమె చేతిలో వుంచింది. అందులో ముద్దు లొలుకుతున్న రేత నీలిరాయి వుంగరం వుంది.

కాత్యాయని ముఖంలో రంగులు త్వరత్వరగా మారిపోయాయి. [నశేషం.]

వివిధ భాషల్లో పప్పుబియ్యములు, పప్పులు

నిత్యం మనం వాడే కొన్ని ఆహారపదార్థాలను భారతదేశపు భాషల్లో ఏమంటారో తెలిపే పట్టిక ఇది. దీనివల్ల ఆయా ప్రాంతాల్లో వుంటున్న తెలుగు వారికి, ఆ ప్రాంతపు భాషలో వాటిని ఏమంటారో అర్థమవుతుంది. అంతే కాకుండా-ఈ 'పట్టిక' ను అలాగే వుంచుకుంటే, ఏ భాషలో ఏమంటారో తెలుసుకోవాలనుకున్నప్పుడు, ఉపయోగపడుతుంది.

తెలుగు	ఇంగ్లీషు	కాందీ	తమిళం	కన్నడం	మరాఠీ	బెంగాలీ	గుజరాతీ	మలయాళం
అలసందులు	కౌగ్రామ్	రోబియా	కారామణి	కడగణి	కురీత్	బర్పతి	చోళా	వయర్
అడవి చిక్కుడు	వీర్ట్ వీన్	బంగరీసీమ్	మోచై	అవరె	వార్ వద్ది	సూక్ నా నిమ్	వార్	మోచ్చకొట్టా
ఎందు బటాణి	రైడ్ వీన్	సూఖామటర్	పట్టాణి	బటాణికాకు	వటన	సూక్ నా మటర్	వటణ	పటానిపయరు ఉణంగియరు
వేపిన బటాణి	రోస్టెడ్ వీన్	భూనామటర్	వరుత్త పట్టాణి	హారిద బటాణి	వలాణె	భజా మటర్	వటణ	పటానిపయరు వరుత్తడు
కందిపప్పు	రెడ్ గ్రాం	అర్ హర్ కీదార్	తువరంపరుప్పు	తొగరిబేళె	తురీచీడాక్	అర్వర్ దార్	తుర్ దార్	తువర
పెసరపప్పు	గ్రీన్ గ్రాం	మూంగ్ కీదార్	పానిపరుప్పు	హెసరుబేళె	మూగడాక్	ముగు దార్	మగ్ దార్	చెరుపయరు
ముసిరిపప్పు	రెంటిర్	మసూర్ కీదార్	మైసూరు పరుప్పు	మసూరిబేళె	మసుర్ డాక్	మసురి దార్	మసుర్ దార్	మసురాపయరు
మినపపప్పు	బ్లాక్ గ్రాం	ఉడదీకీదార్	ఉకుత్తం పరుప్పు	ఉద్దినబేళె	ఉడిదడాక్	కరై దార్	అడదీదార్	ఉకున్ను
నెనగలు	బెంగర్ గ్రాంహర్	చన	ముకు కడరై	కడరై	హరఖరా	బూట్	చణె	కడల
పచ్చినెనగపప్పు	బెంగర్ గ్రాందార్	చనేకీదార్	కడరై పరుప్పు	కడరైబేళె	హరఖర్యాచీడాక్	బూట్ దార్	చణాకీదార్	కడల
ఉలవలు	హార్ప్ గ్రాం	కుర్చీ	కొక్కు	హారుళికాకు	కురీత్	కరీకరై	కుర్చీ	ముతిరా
పుట్నాలపప్పు కొమ్ము నెనగపప్పు	బెంగర్ గ్రాం రోస్టెడ్ దిహ్ వ్లాడ్	భూనేహాయే చనేకీదార్	పొట్టుకడరై	హారిదకడరై	పుటాణె	భజ బూట్	పుటానా	వరుత్తకడల
వేరునెనగ	గ్రౌండ్ నట్	మూంగ్ ఫలి	వేర్ కడరై	కడరైకాయి	భుయిమూగ్	చీనా బాదం	మగవళి	నిలక్కడల
బాదంపప్పు	అల్మండ్	బాదం	బాదం	బాదామి	బదం	బాదం	బదాం	బాదం
జీడిపప్పు	కేసూనట్	కాజా	ముందిరిపరుప్పు	గేరుబేళె	కాజా	కాజా బాదం	కాజా	కాషు అండి

ఈసారి మూడు ఉత్తరాది (పంజాబీ) వంటకాలు చేపి చూడండి. అవి - చెనా మసాలా : అలూచాట్ : నవరత్న కరీ. వీటికి ఏం ఏం కావాలి : ఎలా చెయ్యాలి :

చెనామసాలా

కౌవలసిన వస్తువులు : అర కిలో పెద్ద వైజా వెనగలు; కిలోన్నర ఉల్లి పాయలు; నూరు గ్రాముల టమాటోలు; నూరు గ్రాముల బంగాళదుంపలు; రెండు పెద్ద స్పూన్ల నిండా పెరుగు; మూడు పెద్ద స్పూన్ల నెయ్యి; నూరు గ్రాముల అల్లం; ఒక పెద్ద స్పూనుడు మసాలా పొడి (అన్నీ కలిపినవి) నాలుగైదు పచ్చి మిరపకాయలు; ఒక పెద్ద స్పూనుడు మామిడికాయ పొడి. (మామిడికాయలు బాగా ఎండబెట్టి, దాన్ని పొడిగా చేసినదన్న మాట. ఇది కొందరు ఇళ్ళలో నిలవగా వుంచుకుంటారు. లేకపోతే ఐజార్లో దొరుకుతుంది)

ఇవన్నీ సిద్ధం చేసుకున్న తర్వాత—

వెనగల్ని బాగా మెత్తగా ఉడికించండి. (వీలైతే 'ప్రెషర్ కుక్కర్'లో ఉడికించండి.) ఉల్లిపాయల్ని బాగా ముద్దగా నూరి ఉంచుకోండి. పెద్ద పాత్రలో నెయ్యి (లేదా వనస్పతి) వేసి, కాస్త మరగనిచ్చి అందులో ఉల్లిపాయల ముద్దవేసి, బాగా వేగనివ్వండి. చిన్న చిన్న ముక్కలుగా తరిగిన అల్లం, పచ్చిమిరపకాయ ముక్కలూ కూడా అందులోవేసి, అవి కూడా కలిపి వేగనివ్వండి. వేగిన తర్వాత, ఉడికిన వెనగలు, మసాలాపొడి, పెరుగు, మామిడికాయ పొడి—అందులో వేసేసి, 7, 8 నిమిషాల పాటు మూతపెట్టి ఉడికించండి. దింపేసిన తర్వాత, ఉడికించిన బంగాళదుంప ముక్కల్ని, టమాటో ముక్కల్ని (గుండ్రంగా తరిగినవి) కలపండి. ఈ వంటకాన్ని పూరీతోగాని, చపాతీతోగాని తినవచ్చును. ఉత్తరదేశంలో ముఖ్యంగా దీన్ని 'బటూరా'తో తింటారు. 'బటూరా' అంటే—మైదానిండితో కాకుండా, గోధుమ నిండితో చేసే పెద్ద వైజా పూరీ.

అలూచాట్

ఈ 'అలూచాట్'కు కావలసినవి : అర కిలో బంగాళా దుంపలు, మూడువందల గ్రాములు పెద్ద వైజా వెనగలు, యాలై గ్రాములు చాట్ మసాలా (చాట్ మసాలా అంటే కాస్త పుల్లగా వుంటుంది. గరమ్ మసాలా లాగే ఇదీ ఐజార్లో దొరుకుతుంది) కాస్త ఉప్పు; జీలకర్ర, ఒక పెద్ద స్పూనుడు నూనె. వీటితోపాటే రెండు రకాల చెట్టిలు కూడా తయారుచేసి వుంచుకోవాలి. చింతనందు, బెల్లం, కాస్త వుప్పు కలిపిన చెట్టి; అల్లం, ఉప్పు కలిపిన చెట్టి.

దీని విధానం ఏమిటి : —

ముందుగా బంగాళ దుంపల్ని వెనగల్ని కలిపి ఉడికించండి (వీలైతే ప్రెషర్ కుక్కర్లో). ఉడికిన తర్వాత బంగాళ దుంపలకు తొక్క తీసేసి, విలువుగా రెండు ముక్కలు చెయ్యండి. చేసిన తర్వాత, ఒక్కొక్క ముక్క మధ్యలోనూ కాస్త 'దొల్ల'గా చెయ్యండి. పాత్రలో నూనె వేసి వేడిచేసిన తర్వాత, అందులో జీలకర్రవేసి, వేయించండి. అది వేగుతూ వుండగానే ఉడికించిన వెనగల్ని, కొద్దిగా చాట్ మసాలానూ, కావలసినంత ఉప్పు వెయ్యండి. కాస్తేపు కలిపిన తర్వాత, దింపేసి, బంగాళదుంప ముక్క మధ్య భాగంలోని 'దొల్ల'లో—ఈ వెనగల్ని కూరండి. మిగిలిన చాట్ మసాలాను, ఆ ముక్కల మీద చల్లేయండి. అంతే : పైనచెప్పిన రెండు చెట్టిలతోనూ కలిపి, ఈ వంటకాన్ని తినడమే.

వంటలు: మూడు రకాల పంజాబీ వంటకాలు

నవరత్న కరీ

పేరులో వున్నట్లుగానే ఇది కాస్త 'ఐరీదైన' వంటకం (కూర). అయితే, ఏదైనా సందర్భం వచ్చినప్పుడు ఈ వంటకాన్ని తయారుచేస్తే, అతిథులు సంతోషిస్తారు; చేసిన వారికి తృప్తిగా వుంటుంది.

ఇది ఎలా చెయ్యాలంటే —

నూరేసి గ్రాముల చొప్పున దీన్నీ, కారట్లు, బంగాళ దుంపలు, పెద్దవైజా మిరపకాయలు ('సిమ్లా మిరప' అంటారు. పెద్దవైజా బంగాళ దుంపలంత వుంటాయి) కారీఫ్లవర్, జీడివప్పు, 'పనీర్' (అంటే విరగగొట్ట బడిన పాలు. దీంతోనే రసగుల్లా మొదలైనవి చేస్తారు) ఎండు ద్రాక్షపళ్ళు, పచ్చి బటానీలు—సిద్ధంచెయ్యండి. వాటితోపాటు రెండు టమాటో వళ్ళు, ఒక పెద్ద స్పూను నిండా నెయ్యి, ఒక కప్పునిండా పెరుగు, వేయించడానికి కావలసినంత నెయ్యిగాని, వనస్పతిగాని; కొద్దిగా ఉప్పు, చక్కెర, చమ్మీలా మెరిసే కాగితం, అనాస పండు ముక్కలు, వీలైతే చెర్రీ వళ్ళు లేదా నల్ల ద్రాక్షపళ్ళు—ఇవి కూడా సిద్ధం చేసుకోవాలి. ఇవన్నీ ఇలా వుంచుకున్న తర్వాత—

నాలుగైదు పాయలు వెల్లుల్లి; రెండు పచ్చిమిరపకాయలు, కాస్త అల్లం, నాలుగు ఎండు మిరపకాయలు, రెండు చిన్న స్పూన్ల నిండా ధనియాలు, ఒక చిన్న స్పూనుడు జీలకర్ర, ఒక చిన్న స్పూనుడు పొ—జీర (నల్ల జీలకర్ర) మూడు ఏలక్కాయలు కలిపి—ముద్దగా నూరాలి. దీన్నీ, కారెట్లు, బంగాళాదుంపలు ముక్కలుగా కోసి, బంగాళాదుంప ముక్కల్ని తప్ప తక్కినవాటిని ఉడికించండి. బంగాళదుంప ముక్కల్ని నేతిలో (లేదా వనస్పతి లేదా నూనె) వేయించండి. 'పనీర్'ను కూడా చిన్న ముక్కలుగా చేసి నేతిలో వేయించండి. 'సిమ్లా మిరప'ను పొడుగ్గా ముక్కలుగా కొయ్యండి. టమాటోలను ముద్దగా నూరండి. పెరుగును చిలకండి. దీనికి ముందుగా వెల్లుల్లి, మిరపకాయలు అన్నీ కలిపి నూరిన ముద్దను, నేతిలో వేసి కాస్తేపు వేయించండి. టమాటో ముద్ద, పెరుగు అందులో వేసి, ఇంకాస్తేపు వుంచండి. అప్పుడు ఉడికించిన ముక్కలు, 'పనీర్' ముక్కలు, బంగాళాదుంప ముక్కలు, జీడివప్పు, ఎండుద్రాక్ష మొదలైనవన్నీ అందులో వేసి—కాస్త ఉప్పు, కాస్త చక్కెర కూడా కలిపి, మరి కాస్తేపు ఉడికించండి. దింపేసిన తర్వాత, అనాస ముక్కలు, బెర్రీ (లేక ద్రాక్ష) చమ్మీ కాగితంతో 'అలంకరణ' చెయ్యడం, వడ్డించడం .... తిన్న తర్వాత, శ్రమకు తగ్గ ఫలితం కనిపించ కుండా వుంటుందా : —

అల్పాచార్య

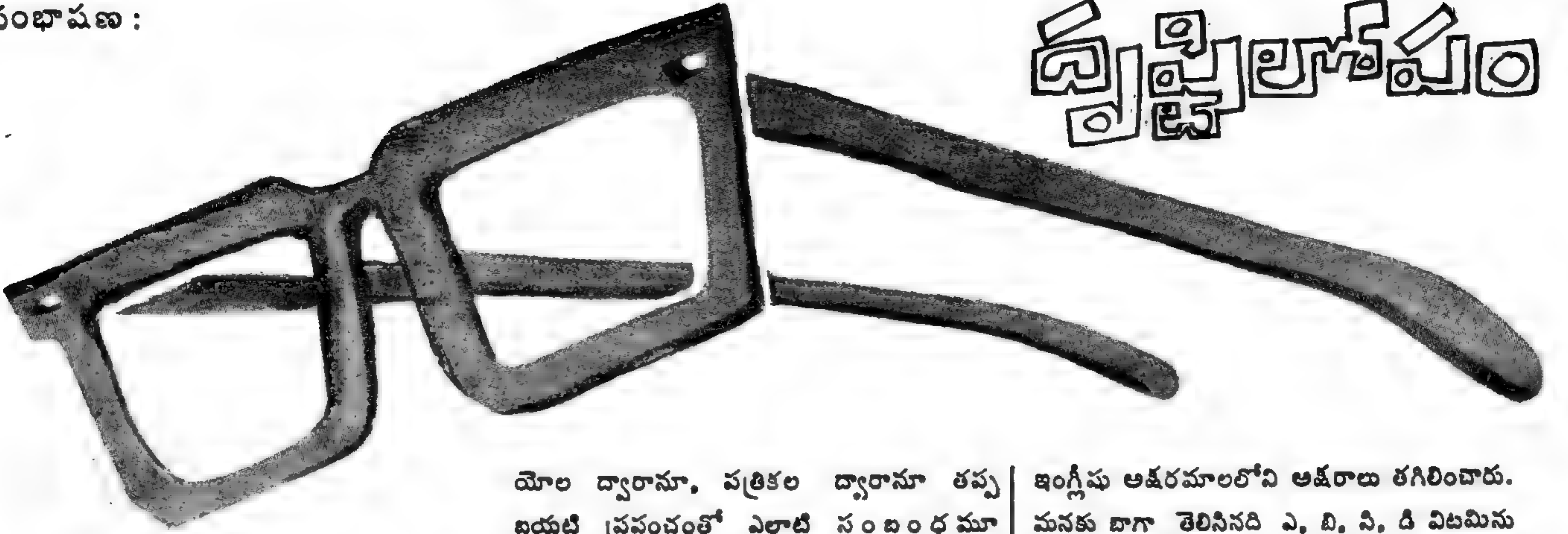

నవరత్న కరీ

చెనామసాలా

కమల : వచ్చావా. సుశీలా : రా. రా : ఇవాళ లేచింది లగాయతు ఎంత చిరాగ్గో ఉన్నానో చెప్ప లేను. నువ్వు రావడం ఎంతో మేలయింది. కూర్చో. ఇదుగో ఇవాళి పత్రిక. ఈరోపుగా నేను సురేశ్ ను బడికి పంపి వస్తాను.

సుశీల : నీ పని నువ్వు చూసుకో. నాక్కూడా ఇవాళ చేసే పనేమీ లేక ఈ పూట నీతో గడుపుదామని వచ్చాను.

కమల : భేష్ : .... సురేశ్. తాతయ్య కళ్ళు జోడు పట్టా. బాబూ .... తాంకయూ : స్కూల్లో బుద్ధిగా ఉండూ : .... పిల్ల వెదవలు లేకపోతే ఇల్లు బావురుమందోంది. కాదూ :

సుశీల : ఊ :

కమల : సుశీలా, పేపర్లో ఓ కబురు నీకు చూపించాలనుకున్నాను. ఏదీ, ఒక్కసారి ఇలా ఇయ్యి : (పేపరు తిప్పి) అః ఇదుగో : .... ఏటా ఈ దేశపు దక్షిణ, తూర్పు ప్రాంతాల్లో 14,000 మంది పిల్లలు ఎ విటమిను లోపం వల్ల గుడ్డి వాళ్ళయిపోతున్నారట. దేశంలో ఉండే నాలుగు కోట్లమంది గుడ్డివాళ్ళలో సగం మందికి ఆహార లోపం ఉన్నదట. ఇంతమంది గుడ్డి తనానికి నివారణ ఉంటుందని నాకు తెలీదు సుమా. గుడ్డి తనం అలా వచ్చేస్తుందనీ, దాన్ని గురించి చేసే దేమీ లేదనీ అనుకునేదాన్ని.

సుశీల : మనలాటి తెలీని వాళ్ళకి జ్ఞానోదయం కలిగించడానికి పత్రికలు ఇలాటి విషయాలు ప్రచురించటం చాలా మంచి సంగతి. ముఖ్యంగా బిడ్డల తల్లులు ఇంటి చాకిరీలో ముణిగి తేలుతూ, రేడి

యోల ద్వారానూ, పత్రికల ద్వారానూ తప్ప బయటి ప్రపంచంతో ఎలాటి సంబంధమూ లేకుండా ఉండిపోతారు.

కమల : అవును మరి : నాకిది కనువిప్పే. మా అమ్మమ్మ యాభయ్యోవడి చివరకాలం నుంచీ గుడ్డిదే, నీకు తెలుసుగా : నా పిల్లలు గుడ్డివాళ్ళు కాకుండా ఉండాలంటే ఏం చెయ్యాలంటావు :

సుశీల : ఒక్కసారి మన జాతీయ జెండా రంగులు గుర్తు తెచ్చుకో : ....

కమల : జాతీయ జెండా రంగులా : వాటికి కళ్ళు పోవడానికి ఏమిటి సంబంధం :

సుశీల : అదే తమాషా : రంగులంటే ఆందరికీ ఇష్టమే. అవి బాగా గుర్తుంటాయి కూడానూ. మాటలు ఇంకా బాగా రాని చంటి పాపలు కూడా రంగులు గుర్తిస్తారు. జాతీయ జెండా సహాయంతో పల్లెటూరి అడవాళ్ళకు ఆహార జ్ఞానం బోధించటానికి ఒక పథకం ఆలోచించాను.

కమల : ఏమిటాపథకం :

సుశీల : జాతీయ జెండాలో పసుపూ, తెలుపూ, ఆకుపచ్చ రంగులుంటాయి గదా : ఒక్కొక్క రంగూ కొన్ని కూరలకు సంతేతంగా ఉంటుంది. పసుపు రంగు గల పళ్ళలోనూ, కూరల్లోనూ ఎ విటమినుంటుంది. కళ్ళు పోకుండా నిరోధించేది ఇదే.

కమల : ఎ విటమిను కళ్ళపైతే, బి విటమిను చెవులకూ, సి విటమిను నోటికీ, చివరకు జడ్ విటమిను కాలివేళ్ళకూ అనుకోవాలా : అదేనా పంపిణీ :

సుశీల : కాదు, కాదు. అది అంత తేలికకాదు. ఇప్పటికీ కనిపెట్టినవి కొద్ది విటమినులే. వాటికి

ఇంగ్లీషు అక్షరమాలలోని అక్షరాలు తగిలించారు. మనకు బాగా తెలిసినది ఎ, బి, సి, డి విటమిను లను గురించి. ఎఫ్, కే విటమినులను గురించి ఇంకా అంత బాగా తెలీదు. హెచ్, ఐ, జె, ఎక్స్, వై, జడ్ విటమినులంటూ ఆసలు ఉంటే వాటిని కనిపెట్టడానికి శాస్త్రవేత్తలు చాలా ఏళ్ళు పని చెయ్యవలసి ఉంటుంది.

కమల : ఎ, బి, సి, డి విటమినులు గుడ్డి తనాన్ని నివారిస్తాయా :

సుశీల : అలా కాదు. కళ్ళకు సంబంధించినది ఎ విటమిను మాత్రమే.

కమల : అలా అయితే, దాన్ని గురించి ఇంకా చెప్పు. నా పిల్లలకు దృష్టి లోపం ఏమీ ఉండరాదు. నా చూపు బొత్తిగా చెడిపోయింది. నా కళ్ళకు ఎప్పుడూ జబ్బే.

సుశీల : అవును, కమలా : నువ్వు ఆ మాట గ్రహించటం చాలా మంచిదయింది. అయితే నీ మేలు కోరి నీకొక్క సంగతి చెబుతా. విను. దయచేసి ఇతర్ల కళ్ళ జోళ్ళు ఎన్నడూ పెట్టుకోకు.

కమల : (ఆశ్చర్యంతో) మానాన్నదే గదా :

సుశీల : ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, నీ కళ్ళు మరింత పాడవుతాయి. ఎవరి కళ్ళకు తగిన అద్దాలు వాళ్ళ జోళ్ళకు ఉంటాయి. మీ నాన్నగారికి పనికి వచ్చేది నీకు పనికి రాకపోవచ్చు.

కమల : నిజమే ననుకో. సురేశ్ నా కళ్ళ జోడుతో అడి, విరగ్గొట్టి నప్పట్నుంచి నేను నాన్న జోడే వాడుతున్నాను. నేను ఏమంత చదివేదాన్ని కాదు గదా : చదవటానికి నాకు పైమెక్కడ : అయినా, నువ్వు చెప్పావు గనక. వీలయినంత

అసంఖ్యాక పరితల కోరిక ప్రకారం—'వనిత'లో 'స్నేహపీఠం' పేరిట 'కలం స్నేహం' శీర్షికను ఆరంభిస్తున్నందుకు సంతోషిస్తున్నాము. ఒకే అభిరుచులు, అభిప్రాయాలూ గల వ్యక్తులు, పోస్ట్ ద్వారా స్నేహితులుగా మారడానికి ఈ శీర్షిక దోహదం చేస్తుంది. 'వనిత' పాఠకులు తమ అభిరుచులను, అలవాట్లనూ, వ్యాపకాలనూ పూర్తి చిరునామాతో రాసి, మాకు పంపితే, ఆ విషయాలు 'వనిత'లో వేస్తాము. ఎన్నో భావాలు, విషయాలు, ఒకరికొకరు తెలియజేసుకోడానికి, కొత్త స్నేహితులను సంపాదించి పెట్టడానికి ఈ శీర్షిక సహాయపడగలదు.

ఈ శీర్షికలో పాల్గొనదలచిన వనితలు వెంటనే తమ వివరాలను మాకు పంపగోరుతున్నాము. అవి కవర్లోనే పంపితే సౌకర్యంగా వుంటుంది. అలాగే ఆ కవరు పైన 'స్నేహ పీఠం శీర్షికకు' అని రాయడం కూడా మరిచిపోవద్దు. ఈ శీర్షిక కేవలం వనితలకేనన్న విషయం వేరుగా రాయవలసిన అవసరంలేదనుకుంటాము... [వ. నం]

త్వరలో నా కళ్ళు పరీక్ష చేయించుకుంటాను.... జెండా రంగుల్లో ఒకదాన్ని గురించే చెప్పావు. మిగిలిన రంగుల మాటేమిటి?

సుశీల: ఆకుపచ్చ రంగు ఆకుపచ్చ కూరలకూ, కాయలకూ సంకేతం. వాటిలో చాలా విటమినులూ, ఖనిజలవణాలూ ఉంటాయి. అందు చేత వాటిలో ఏ విటమిను హెచ్చు ప్రమాణంలో ఉండడమేగాక, బలమైన చిగుళ్ళకూ, ఎముకలకూ, దంతాలకూ, మంచి రక్తానికి, ముక్కు, గొంతు వ్యాధుల నివారణకూ తోడ్పడే ఇతర విలువైన పదార్థాలు కూడా ఉంటాయి. ఆకుపచ్చ రంగు ఎంతో హెచ్చుగా ఉంటే దీనిని ఆంధ్రా పోషక విలువ గలదిగా ఉంటుంది.

కమల: ఆకుపచ్చని ఆకులు తినే ఆవులు ఎంత ఆరోగ్యంగా ఉండాలి! ఆకులు పిల్లల కుక్కడా మంచివే అయి ఉండాలనుకుంటాను. తేలిక ఆకుపచ్చరంగు గల జెండా. గోరు చిక్కుడూ, పెద్ద చిక్కుడూ మొదలైన కూరల కంటే ఆకుకూరలు ఇంకా శ్రేష్ఠమేమో కూడానూ.

సుశీల: నిశ్చయంగా.

కమల: మరి బెంగుళూరు చిక్కుళ్ళూ, కాకతీ కాయలూ, బీరకాయలూ ఒక్కొక్కప్పుడు ఆకు పచ్చగానూ, ఒక్కొక్కప్పుడు తేలిక రంగులోనూ ఉంటాయి గదా?

సుశీల: నిజమే. ఆరోగ్యవంతమైన కూరలు ముదురు ఆకుపచ్చ రంగుగా ఉంటాయి. జబ్బు మొక్కల ఆకులు పాలిపోయి ఉంటాయి. వాటికి

కానే కూరగాయలు కూడా పాలిపోయే ఉంటాయి. నువ్వు గమనించలేదా, కమలా? కాబేటిపై ఆకులు ముదురు ఆకుపచ్చ రంగుగానూ, లో ఆకులు తెల్లగానూ ఉంటాయి. వేటికి పోషక శక్తి ఎక్కువంటావు?

కమల: ఆకుపచ్చగా ఉంటాయి గనక పైవాటి కేనేమో?

సుశీల: నిజం! జెండాలోని తెలుపు రంగు దియ్యానికి, ఆరటికాయలకూ, బంగాళా దుంపలకూ సంకేతం. ఇవి కడుపు నింపుతాయే గాని, వాటిలో మంచి విటమిను విలువలుండవు. అందు చేత భోజనంలో వాటికి ప్రాముఖ్యం ఇయ్యరాదు.

కమల: విషయం బోధపడిందనుకుంటాను. తమకు ఏ రంగు పదార్థాలు మంచివో పిల్లలకు జ్ఞాపకం చేస్తూండడానికి భోజనాల గదిలో జెండా పెడతామ. కాని ఈ కాలపు పిల్లలు మహా గడుసు పిందలు సుమా. మనని క్షణంలో బోల్తా కొట్టిం చెయ్య గలరు. ఆకుపచ్చ ఐస్ క్రీమా, లాల్ పాప్ లూ తీసుకు రాగలరు; పచ్చరంగులో కస్టర్డ్ చెయ్యమని చంపుకు తినగలరు; ఏం చెయ్యాలి?

సుశీల: నవ్వేసి ఉరుకో. స్వీట్స్ కని ఈసారి దబ్బులదిగితే పళ్ళు కొనిపెట్టు.

కమల: ఒక్క సంగతి నాకు అంతు చిక్కకుండా ఉంది: కంటి దృష్టి సరిగా ఉండటానికి పనికి వచ్చే ఆహారాలను గురించి చెప్పావు. కాని పిల్లల కళ్ళు ఆరోగ్యంగా లేకపోతే, ఆ సంగతి ఎలా తెలుసుకోవడం?

సుశీల: తినే ఆహారంలో ఏ విటమిను లోపించినప్పుడు కనుగుడ్డు మీది పొర చెమ్మగానూ, నునుపుగానూ ఉండడానికి బదులు ఎండి పోయి, ముడతలు వడుతుంది. కనుగుడ్డు వెలుపలి కొనవద్ద తెల్లగుడ్డు మీద నల్లగుడ్డు సమీపంగా జేగురు రంగు మచ్చ కనిపిస్తుంది. ఇది ముదిరితే మచ్చ త్రికోణం లాగా ఉండి, తెల్లని మెత్తని పొడిలాగా కనబడుతుంది. ఇది ప్రమాదకర స్థితి. వెంటనే బిడ్డకు చికిత్స జరగకపోతే కన్నంతా వడిలిపోయి గుడ్డితనం రావచ్చు.

కమల: ఆ స్థితిలో ఏం చెయ్యాలి?

సుశీల: కడుపులోకి, రక్తంలోకి పుష్కలంగా ఏ విటమిను ఎక్కించాలి. తరవాత బిడ్డకు రోజూ కాదలివరాయిల్ గాని, షార్కోలివరాయిల్ గాని ఇస్తూ, బిడ్డ ఆహారంలో విశేషంగా ఏ విటమిను ఉండే పదార్థాలు, రాచ ఉసిరీ, నారింజా, మామిడి పండ్లూ, బొప్పాయి పండ్లూ, పెద్ద గుమ్మరీ, కారట్ లాటివి, ఉండేట్లు చూడాలి. కారట్ లో కన్న కారట్ ఆకుల్లో ఏ విటమిను ఎక్కువ ఉంటుంది. మాంసాహారులు గొర్రె కార్ణం వీలయినంత తరచుగా తినాలి.

కమల: ఇప్పటినుంచే నా పిల్లలకు కాదలివరాయిల్ ఇయ్యమంటావా ఏమిటి?

సుశీల: తప్పకుండా. అంత కంటే మంచి రోగ నిరోధకం ఉండదు. ఏనాడైనా చికిత్సకన్న నిరోధం మేలు కదా!

—సుశీలా జయకరన్

అక'మంజు' కథ

- విమలా రామం

ఎన్నో రోజుల తర్వాత మంజుల పెళ్ళిలో కలిశారు వసుంధర, అనసూయ.

చిన్ననాటి ముచ్చట్లన్నీ చెప్పుకున్నారు మళ్ళీ. కాలేజీనాటి కబుర్లన్నీ తలపోసుకున్నారు తిరిగి. తామిద్దరూ మరి కొన్నాళ్ళు కలిసుండాలని, "....మా కోసమేనా ఐదురోజుల పెళ్ళి చేసుకోవే మంజూ!" అంది అనసూయ.

"ఏదో కాస్తం చెప్పినట్టుంది. ఒక్క రోజు పెళ్ళి ఒక్క గంటలోని కుదించాల్సిన కాలమిది! మనం కలిసుండాలని మంజూ వాళ్ళ నాన్నగార్ని టాక్సు వేస్తామా ఏం?" అని నవ్వింది వసుంధర.

"పోనీ, వసూ నీ దగ్గరకి వచ్చి పది రోజులుంటుంది. ఆ తర్వాత నువ్వెళ్ళి దాస్తగ్గరుండ కూడదే!" అని మంజుల సంహా చెప్పింది.

"అలాగే! కాని మావారికి నేనంటే కొంచెం ప్రేమెక్కువ....మళ్ళీ ఇంటికి వెడితే రానివ్వరు." అంది అనసూయ నవ్వుతూ.

"సరే, నాతో పాటు వచ్చేయ్!"

"నేనిలా అర్థంతరంగా రావటం మీవారికి అభ్యంతరం లేదుగా!"

"పోనీ, వచ్చి ఆ అభ్యంతరం లేమిటో చూడు...." అని అనసూయ బుగ్గలో పొడిచింది వసుంధర.

ఇలా అనుకోకుండా వసుంధర ఇంటికి అనసూయ రావటం జరిగింది.

శ్రీనివాస్ అంత సరదా మనిషిని ఊహించ లేదేమో అతని మాటలు విని ఎంతో అబ్బుర పడింది అనసూయ. ఇంట్లో ఉన్నంత వేపూ వసుంధరని ఆట పట్టిస్తున్నట్లే కనిపించేవారు. కనిపించకుండా ఆమెకు ప్రతి పనిలోను సాయం చేస్తూనే ఉండేవారు. వాళ్ళ దాంపత్యం ఎంత 'రైప్టీ'గా ఉంది-అనుకుంది అనసూయ. స్నేహితురాలి అదృష్టానికి అంతరాంతరాలలో అనసూయ పడకుండా ఉండలేకపోయింది.

ఆమె వాళ్ళింటికి వచ్చిన మూడోనాడు మధ్యాహ్నం-వాళ్ళు వాకిట్లో కబుర్లు చెప్పుకుంటుండగా - ఎవరో పెద్దమనిషి వచ్చాడు.

"ఈ పేకెట్ అయ్యగారు వచ్చాక ఇవ్వం దమ్మా!" అన్నాడు.

"ఏమిటండీ ఇది!" అంది వసుంధర.

అతను ముఖమంతా నవ్వు పులుముకొని, 'అదేనమ్మా! కంచిపట్టు....తమరు ముచ్చట పడుతున్నారంటేను - అహ!....అయ్యగారు చెప్పి తేను....మొన్ననే కంచినుంచి వస్తూ తెచ్చాను. మీకు బాగా ఉంటుంది. అయ్యగార్లో చెప్పండి - రేపు సాయంత్రం వస్తానని....." అని వసుంధర నోరు విప్పేలోగా వెళ్ళిపోయాడు.

వసుంధర జేవురించిన ముఖం చూసి తెల్ల బోయింది అనసూయ.

"ఎవరే అతను?"

"కంట్రాక్టరు నరసింహం అని మనుషుల్ని కొనే మనిషి!"

"మనుషుల్ని కొనటం ఏమిటి? చిత్రంగా మాట్లాడుతున్నావ్!"

వసుంధర తిక్క తిప్పుకొని నవ్వింది. "అలాంటి వాళ్ళ గురించి తెచ్చుకొని ప్రయోజనం ఏలేదు. మనస్సు పాడవుతుందంటే! ఇప్పుడా గొడవ లెందుక్కాని. మన ప్రెండ్ గురించి చెప్పు."

"అలాగే కాని ముందా చేతిలో ఉన్న పాకెట్ విప్పి చీరెలా ఉందో చూడకూడదూ!"

"మన కోసం కానప్పుడు చూడడం కూడా ఎందుకు? దండుగ."

"ఏమో - నీ కోసం మీ వారు తెప్పించుందచ్చుగా! చూస్తే పోయిందేముంది?"

"ఉహూ! ఆయన చేత్తో ఆయనిచ్చింది తప్ప మరోటి ముట్టుకోవడం నాకిష్టముండదు. నా కోసం తెచ్చిందయితే మరి కానేవట్లో ఆయనెలాగా వస్తారు. అప్పుడే చూద్దాం...."

"అబ్బ, ఎదురుగా చీర ఉందని తెలికాక కళ్ళతో చూడకుండా ఎలా ఉండాలనిపిస్తుందే నీకు?"

"అది మన కోసమే కాదో తెలియనప్పుడు ఆ మాత్రం నిగ్రహం ఉంచుకోవటం మంచిది."

“ఇంత చాదస్తమేమిటే : కొద్దోకి వెడతాం. కొనుక్కొనే దొకటే అయినా పదింటి మీద, చెయ్యి వేస్తాం. అలాగని విరం చెడ్డమంటావా :

ఇంక స్నేహితురాలితో వాదించటం భావ్యమని పించలేదు వసుంధరకి. “సరే, చూద్దాం!” అని నవ్వింది. పేకెట్ నలిగిపోకుండా తనే జాగ్రత్తగా విప్పింది. లోపల సుతిమెత్తగా ఒదిగి వున్న చీర మదతను విడదీసింది.

గులాబిరంగు పట్టు చీర - కెంపు రంగు మీద జరీ దిద్దిన వెడల్పాటి అంచు - సుతారంగా అక్కడక్కడ అంటించినట్టున్న జరీ పువ్వులు - కన్నులవిందు చేసుకోకుండా ఉండలేకపోయింది వసుంధర.

“అబ్బ, ఎంత బావుండే! నీ ఒంటికి చక్కగా నవ్వుతుంది. ఏదీ, చూడనీ....”

వసుంధర చెయ్యి అడ్డు పెట్టేలోగా చీర మదత విప్పి ఆమె ఒంటిమీద వేసి ఎంతో ముచ్చటపడింది అనసూయ. “ఆ పెద్ద మనిషి నిజం చెప్పాడు సుమా : నీకిది నిజంగా ఎంతో బాగుంది....”

ఏదో అనబోయి చటుక్కున ఆగిపోయింది వసుంధర.

ఆమె ముఖానాలు గుర్తించని అనసూయ “ఎంతుంటుందంటావ్ ?” అంది.

“ఏమో : మనది కానప్పుడు ఎంతుంటే మాత్రం మనకెందుకు ?” అంది వసుంధర మళ్ళీ పేకెట్ జాగ్రత్తగా కట్టేస్తూ.

“నీ కజుర్ల కేరే : సాయంత్రం శ్రీవారు వచ్చి ఇది నీకే తెప్పించా నీరజాషీ అంటే ఎగిరి గంతేనీ కట్టుకుంటావ్ : అప్పుడు నేను చూడక పోయేనా !”

వసుంధర నవ్వి ఊరుకుంది.

ఆ సాయంత్రం శ్రీనివాస్ వచ్చాక అనసూయ ఎదురుగానే చీర సంగతి చెప్పింది వసుంధర.

అతని ముఖం ఎందుకు ఎర్రబడిందో అర్థం కాలేదు అనసూయకు.

“నేను తెమ్మనలేదు. తనే తెచ్చాడు.”

“దీన్నేం చేయమంటారు ?”

“నీకేం చేయాలనిపిస్తే అది చెయ్యి. మళ్ళీ అతను వస్తే నేను చేయగలిగిందేం లేదని

చెప్పు. తను చెప్పదల్చుకునేదేమన్నా ఉంటే అసీసుకి వచ్చి చెప్పమను.”

ఆ తర్వాత ప్రస్తావన మార్చేశాడు శ్రీనివాస్.

ఆ భార్య భర్తల సంభాషణ ఏమిటో అర్థం కాలేదు అనసూయకు. మర్నాడు మధ్యాహ్నం మళ్ళీ ఆ పెద్దమనిషి వచ్చేవరకు ఆమె సందేహం అలాగే ఉండిపోయింది :

“అమ్మగారూ : చీర ఎలా వుందంటే ?” అంటూ ఆకర్షణంతో నోరు తెరచుకొని నవ్వుతూ అడిగాడు నరసింహం.

“బాగుందంటే. ఖరీదెంత ?” అని అడిగింది వసుంధర.

“అబ్బే, మనలో మనకి ఖరీదు రెండుకంటే. తమకు నచ్చింది కదా : అదే నాకు కావల్సింది.”

వసుంధర ముఖం మీద నవ్వు మాయలేదు. “చీర నచ్చినా పుచ్చుకొనే పద్ధతి నచ్చారీకదాంటే. అందుకనే ధర సంగతడిగాను.”

“అబ్బేబ్బే, మరోలా అనుకోకండి. మీ కోస మనే తెచ్చాను. అంతగా అడుగుతున్నారు కనుక చెవులాను. నాల్గవందలు.”

“అయితే, అందాకా ఇదుందంటే. తక్కిన రెండొందలు వారు వచ్చే నెల్లో ఇస్తారు.” అంటూ రెండు వంద నోట్లు అతని ముందు పెట్టింది వసుంధర.

అతను నిర్భాంతపోయాడు. “అదేంటమ్మ గారూ !”

“తెచ్చి పెట్టినందుకు ఏం ఇవ్వలేకపోయినా - కొన్న ధరయినా ఇచ్చేద్దామని. అంతా ఒక్కసారి కాకపోయినా రెండు విడతల్లో తీర్చేద్దామని.”

నరసింహం ముఖం వెలవెలాపోయింది. “నేను తెచ్చింది అందుక్కడమ్మగారూ !”

“ఎందుకు తెచ్చారో నాకు తెల్పారెండి. వారి కిలాంటివి నచ్చవు. మరింతెప్పుడూ ఇంత శ్రమ తీసుకోకండి.”

మాడిన ముఖం మీద మందహాసం పులుము కుంటూ అన్నాడతను : “పోనీ, తమరు చెప్ప కూడదామ్మా : కొంచెం చూసీ చూడనట్టుంటే....”

వసుంధర ముఖం కందిపోయింది. “అబ్బ, ఆడవాళ్ళంటే ఎంత చురుకైనంటే మీకు : ఆయన మాట కాదని మీ మాట ఆయన దగ్గరకి చేర వేయటానికి మీరు పెట్టుకున్న కూలి మనిషినను

కున్నారా ? ఇంతెప్పుడూ పరువు మర్యాదలతో బ్రతుకుతున్న ఆడవాళ్ళని బజారు మనుషులుగా లెక్కవేయకండి. మీ పనులేమయినా ఉంటే ఆయనతో దైర్యంగా అసీసులోనే చెప్పుకోండి. దయ ఉంచి ఇంతెప్పుడూ ఇలా ఇంటికి వచ్చి ఇరుకున పెట్టకండి....” అంటూ డబ్బు వెనక్కి తీసుకొని చీర పేకెట్టు అతని ముందు పడేసింది వసుంధర :

‘ఇంక వెడతారా .... తలుపేసుకుంటాను’ అన్నట్టు ఓ అడుగు ముందుకు వేసింది.

అప్పటికే చెట్టంత మనిషి నిట్టలా ముడుచుకు పోయి, నోట మాట రాక నీళ్ళు కా రి పో తూ ఆ పేకెట్టు తీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు నరసింహం.

వసుంధర వచ్చి వెన్ను తట్టేవరకూ కొయ్య బొమ్మలా అక్కడే నిలబడిపోయింది అనసూయ.

“అదేమిటే అనూ : నువ్వలాగయిపోయావ్ !” అంది నవ్వుతూన్న వసుంధర.

“అబ్బ, ఎంత షాక్ తినిపించావే !”

“నీకా, అతనికా ?”

“ఇద్దరికీను. మంచి నీళ్ళదగటానికయినా నోరు రాకుండా అదే పోత పోయాడా మనిషి. కొంచెం నాకయినా ఇయ్యి.”

“పాపం. అతని మీద నీకెంత జాలి !”

“నువ్వు, నీ శ్రీవారూ మడి కట్టు క్కూర్పు న్నంత మాత్రాన జరిగేపనులు ఆగిపోతున్నాయా ?”

“కొందరాపని చేస్తున్నారు కదాని మనమూ ఆ పనే చెయ్యాలంటావా ?”

“కాదు. ఎంతో అదే పని చేస్తున్నప్పుడు - కొందరే ఇలా ఉండి సాధించేదేముంది ?”

“నువ్వా చీర నా ఒంటి మీద పెట్టినందుకే ఇప్పటికీ నాకు కంపర మెత్తినట్లుగా ఉంది. ఇంక కట్టుకుని భరించగలనా ? అదేం లేదని ఆత్మవంచన చేసుకుంటే - ఎలాంటి పనులయినా చేయవచ్చు. కాని, నాకంత దైర్యం లేదు.... నాకు వద్దు కూడా :”

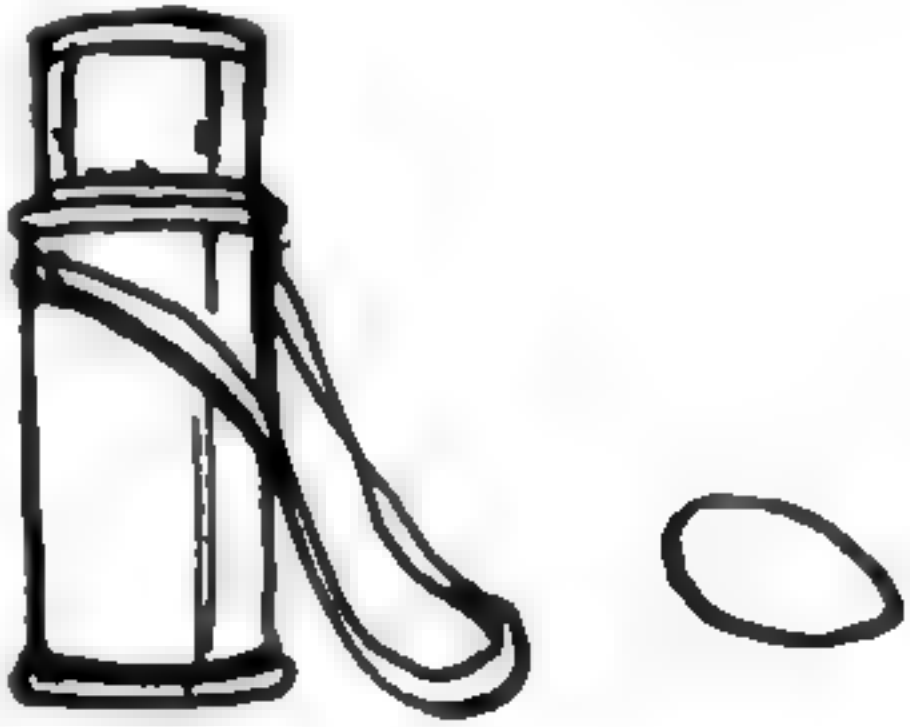
“నిన్నెవ్వరూ మెచ్చుకొని మెడలో హారాలు వేయరు” అంది అనసూయ పరిహాసంగా.

“ఎవరో మెచ్చుకోవాలని మనమీ పని చేయటం లేదు ! మనకది ‘మంచి’ అని తోచింది కనుక చేస్తున్నాం. అదే మనకు తృప్తి. తృప్తిని మించిన సుఖం మరోదేముంది ?”

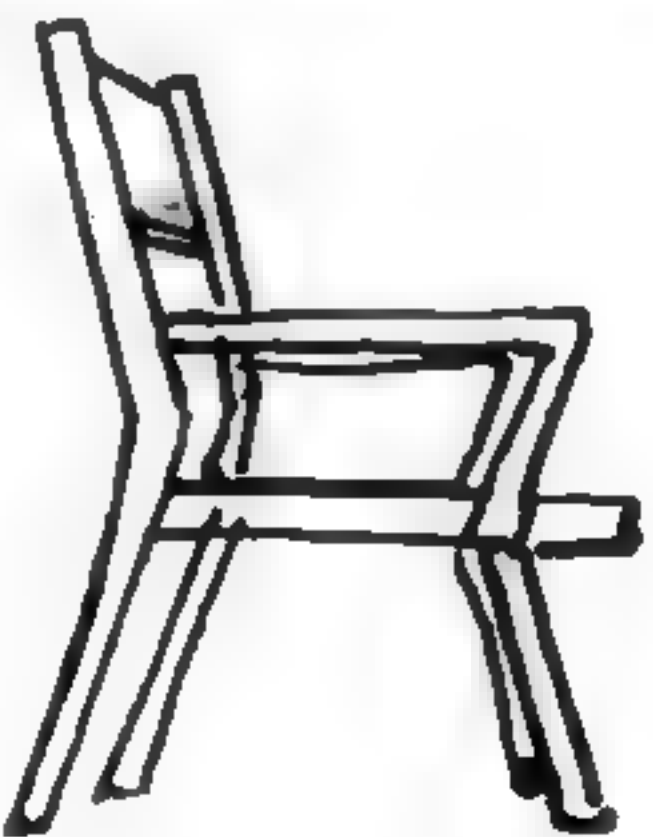

“అది పైకి చెప్పుకొనే మాట. కాని సరిపెట్టు కోవటం—సమాధాన పడడం నిజంగా జరిగేది.”

“నువ్వేం పేరు పెట్టినా నా కొక్కచే! ఆయన అత్యాభిమానాలమ్మకొని అవి నీతికి లొంగిపోయి బనారస్ నిల్కలు, బంగారు గజాలు తెచ్చి అందిస్తే అది నాకానందం కాదు. ఆయన కష్టపడి సంపాదించిన దాంట్లో సాదా వాయిలు చీరయినా నాకు మహద్భాగ్యమే! డైనింగ్ టేబులు దగ్గర కూర్చుని వంటావిడ చేసిపెట్టిన జీడిపప్పు పాయసమో—రసగుల్లాయో తినలేక పోవచ్చు. నాచేత్తో నేను చేసిన బియ్యపు పరమాన్నమే—ఆయనకు తినిపిస్తూ నేను తింటుంటే ఎక్కడలేని సంతోషమూ నాగుండెల్లో నిండుతుంది. అసలన్ని దరిద్రాల్లోను మొదటిది అసం తృప్తి. ఉన్నవాళ్ళతో మన స్థితిని పోల్చుకున్న

* సాధారణంగా వాడుకలో ఫ్లాస్క్ రోపల మరకలు ఏర్పడి అవి ఎలా కడిగివా పోకుండా అలాగే నిల్చివుంటాయి. అటువంటి వస్తువు కోడిగుడ్డు సొనమ బాగా చిరిక్కితే అందులో కొంత బాగాన్ని నీటిలో కలిపి ఫ్లాస్క్లో పోయ్యాలి. ఆ తరువాత ఫ్లాస్క్ మూత బిగించి బాగా షేక్ చేయ్యాలి. ఇలా ఒకటి రెండుసార్లు చేస్తే ఫ్లాస్క్ రోపలి బాగం శుభ్రమవటమే కాక కాంతివంతంగా కూడా వుంటుంది.

* ఫర్నిచర్ మీది మరకలు తొలగించాలంటే ముందు స్పిరిట్ను మరకలున్నచోట బాగుగా రాసి తరువాత పొడి గుడ్డతో తుడిస్తే మరకలు పోవడమే కాకుండా ఫర్నిచర్ కూడా కొత్తదానిలా మెరుస్తుంది.

ప్పుడే మనకన్ని బాధలూ ఎదురవుతాయి. ఎంత ఉన్నా ఇంకా ఏదో ఒకటి కావాలనిపిస్తూనే ఉంటుంది. దానికో పరిమితి అంటూలేదు. అవధంబూ ఉండదు. అదే లేని వాళ్ళను ఒక్కసారి పరికించి చూస్తే—మన పరిస్థితి ఎంతో మెరుగనిపిస్తుంది—మనకప్పుడే తృప్తి ఇచ్చే సుఖం తెల్పి వస్తుంది. అదెక్కడోలేదు — మన చేతుల్లోనే ఉంది. మన మనస్సుల్లోనే ఉంది:”

అనసూయ కిక్ మాటలు దొరకలేదు: స్నేహితురాలి వైపు నింతగా చూస్తూంది పోయింది.

*

మరో రెండు రోజులు సరదాగా గడిచి పోయాయి.

“అబ్బో, అప్పుడే నేనొచ్చి వారం అయింది. ఇంక వెళ్ళిపోతానే!” అంది అనసూయ.

“ఏమంత తొందర? తిన్నగా వెళ్ళేది పుట్టింటి కేగా! మరో రెండు రోజులుండి అన్నీ చూసి వెళ్ళు. ఊళ్ళో ఎగ్జిబిషన్ పెట్టారు కూడా!” అంది వసుంధర.

వాళ్ళు ఆ కబుర్లలో ఉండగానే ఇంటి ముందో జీపు ఆగింది. అది దిగి వస్తున్న అవిడను చూసి నిర్భయంతోపోయింది అనసూయ: ఆమె ఆశ్చర్యపోయింది—అవిడ అందం మిరిమిట్లు గొలిపిందని కాదు. ఆమె తెల్లబోయింది — అవిడ ముట్టుకుంటే మాసిపోయేంత నాజుగా ఉందని కాదు. ఆమె అబ్బురపడింది — అవిడ అతి చక్కగా అలంకరించుకుందనీ కాదు. ఆమె చిత్తరువై పోయింది — అవిడ ఒంటి మీద తళతళలాడుతున్న గులాబి రంగు పట్టు చీరను చూసి: ఆమె కనురెప్ప వేయలేకపోయింది — అవిడ సమీపించు మీద జరి అద్దిన కెంపు రంగు చూసి చీర నిండా అతి చక్కగా మెరుస్తున్న జరి పూలనీ చూసి:

రెన్నాళ్ళ క్రితం వసుంధర ఒంటి మీద తన చేతుల మధ్య—ముచ్చటగా మెత్తగా మనిలింది—అచ్చం అటువంటి చీరే!

“మా అమ్మాయి పుట్టిన రోజీవేళ! మీరు తప్పకుండా రావాలి వసుంధరా!”

అవిడ గొంతు విని వాస్తవంలోకి వచ్చింది అనసూయ. తన క్కూడా బొట్టు పెడుతున్న అవిడను చూడక నోట్లో మాట దాచుకోలేక

* వచ్చి మిరపకాయలు ఎక్కువకాలం నిల్వ వుండాలంటే ముచ్చికలు తీసేయండి.

* బిస్కెట్ల డబ్బాలో బ్లాటింగ్ పేపరు వుంచితే, బిస్కెట్లు కరకరలాడుతూ కాజాగా వుంటాయి.

* ఇంట్లో స్పేర్గా వున్న సూదులు, మేకులు, స్కూలు బూట్ పాలిష్ బోరి టిప్పర్ వేసి వుంచినట్లయితే తువ్వ వట్టివు.

పంపినవారు : అంగర శ్రీదేవి.

పోయింది. “....ఈ చీర చాలా బాగుందండి! ఎక్కడ కొన్నారు?”

అవిడ టక్కున జవాబిచ్చింది. “మా వారా మధ్య మద్రాస్కొల్లెండి. వస్తూ పట్టుకు వచ్చారు. వారికిలాంటి చీరలంటే మహా యిష్టం!”

“ఓహో! నెలక్షను చాలా బాగుందండి! ఖరీదెంత?”

“అబ్బే, ఎంతోనా? ఆరువందల పాతిక....” అతిశయంగా ఒకసారి తన చీర వైపు—వాళ్ళ వైపు మార్చి మార్చి చూసి అవిడ హైహీల్లు మా టక టకలాడించుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది!

“....ఎవరావిడ?” అంది అనసూయ కుకూ హరింగా.

“ఇంకా గుర్తుపట్టలే!....మావారి పై అసీ సరు భార్య!” అంది వసుంధర.... *

‘మనోవ్యాధికి మందుంది’

డాక్టర్ పద్మాని

పెళ్ళిపెళ్ళి

మనోవ్యాధి నిర్ధారణ

‘మనోవ్యాధికి మందుంది’ పేరిట గతంలో డాక్టర్ పద్మానిని వివరించిన ఒక ‘యథార్థగాథ’ చదివారు. ఇది ఆమె ‘రికార్డ్స్’లోని మరొక కథ:

అతను పుడుక్కోటలో పెద్ద ధనవంతుడు. అంచేత డబ్బుతో కొనుక్కోగల వాటిన్నీటిని కొనుక్కొని జల్పాగా కాలం వెళ్ళబుచ్చేవాడు అతను.

ఏదో కుర్రతనంచేత అలా ఉన్నా మంచి ఆమ్మాయిని తెచ్చి ముడి పెట్టేస్తే కొడుకు చక్క బడతాడని అతని తల్లిదండ్రులు అనుకొన్నారు. అలా అనుకున్నదే తదవుగా అందచందాలు, సద్గుణగణాలు ఉన్న ఆమ్మాయి కోసం వేట ప్రారంభించారు. ఆ వేటలో వారికి ‘కల్పకం’

లభించింది. కల్పకం పేరుకు తగ్గట్టు కల్పవృక్షం లాంటిదే అనిపించింది జల్పారాయుడి తల్లి దండ్రులకు.

ఆ ఆమ్మాయి అందగత్తె. ఆమె అందానికి అణకువ కూడా తోడయింది. ఆమెను చూచి చూడగానే జల్పారాయుడు పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నాడు. పెళ్ళి జరిగింది. కల్పకం అత్తవారింటికి వచ్చింది.

*

పెళ్ళయిన కొత్తలో సంవత్సరాలు అందమైన ఊరగాయలు దొర్లిపోయాయి. ‘స్వర్గమంటే ఇదే

నేమో’ అనుకుంది కల్పకం. ఆమె భర్త ఆమెను విడిచి ఊరం ఉండేవాడు కాదు. భార్యను కనుక్కోకుండా ఏ పని చెయ్యననేవాడు. ఆమె సరసన లేకుంటే ఎక్కడికి వెళ్ళేవాడు కాదు. ఆమెతోబాటు ప్రతి శుక్రవారమూ గుడికి వెళ్ళే వాడు; ఆమెతోబాటు తానూ భక్తిగా దేవుళ్ళకు నమస్కారాలు పెట్టుకునేవాడు.

“కోడలు వచ్చినవేళ మంచిది. కొడుకు బాగు పడ్డాడు” అని జల్పారాయుడి తల్లిదండ్రులు అనుకున్నారు.

తన భర్త గురించి ఎన్నెన్నో పుకార్లు విన్న కల్పకం అతని ప్రవర్తన చూచి ‘ఎంత మంచి వాడు నా భర్త! ఈయన గురించి లోకం ఎంత అసహ్యంగా మాట్లాడుతున్నది?’ అనుకొన్నది చాలాసార్లు. దాంతో ఆమెకు భర్త అంటే ఎంతో భక్తి కుదిరింది. ‘అధునిక పతివ్రత’ అనిపించుకో దగ్గ విధంగా అతనికి అన్నీ అమర్చిపెట్టేది.

*

ఇలా ఉండగా కల్పకం గర్భవతి అయింది. ఆమె పుట్టింటికి వెళ్ళి అందమైన ఆడపిల్లను కన్నది. జల్పారాయుడు సంతోషించాడు. అతని తల్లి దండ్రులూ, కల్పకం తల్లిదండ్రులూ మనవరాలిని చూసి మురిసిపోయారు.

కల్పకం లేకుండా తను ఒంటరిగా ఉండడం కష్టంగా ఉందన్నాడు ఆమె భర్త. పాపాయికి ఐదో నెల రాగానే కల్పకాన్ని సంపుటామన్నారు ఆమె తల్లిదండ్రులు.

*

అయిదోనెల నిండి ఆరవనెల వచ్చింది. కల్పకం పాపాయి నెత్తుకొని అత్తవారింటికి వచ్చింది. ఆమె మళ్ళీ భర్తతో సుఖంగా జీవించాలనే కోరిక లతో వచ్చింది. కాని ఆమె కోరికలు కోరికలుగా మాత్రమే నిలిచిపోయాయి.

ఆమె భర్త మళ్ళీ జల్పారాయుడి అవతారం ఎత్తాడు. కల్పకం పుట్టింట ఉన్న అవకాశాన్ని అతని పాత స్నేహితులు సరిగా ఉపయోగించు కున్నారు. పాత రోజులు గుర్తొచ్చి అతను మళ్ళీ పాతదారి తొక్కాడు.

ఇవన్నీ తెలికాక కల్చకం ఊరుకోలేక పోయింది. భర్తకు నయన చెప్పి చూసింది. కన్నీటితో ప్రాదేయపడింది. బతిమాలింది. బెదిరించి చూసింది. అయితే ఆమె ప్రయత్నాలేవీ ఫలించలేదు. ఆమె భర్త తాను మారలేనన్నాడు. “నువ్వు ఇందులో జోక్యం కలిగించుకుంటే ఊరుకోను” అని గట్టిగా చెప్పేశాడు.

“మీరేనా అంత పట్టుదలగలవారు? నేనూ చెబుతున్నా వినండి....ఇక ముందు లోకుల కంటికి మాత్రమే మనం భార్య భర్తలం. ఇక త్రికరణ శుద్ధిగా మీరు నా భర్తకాదు. నేను మీ భార్యను కాను!” అన్నది కల్చకం.

*

ఆ రోజునుంచీ కల్చకం జీవితం మారిపోయింది. ఆమె పూజ గదిలో కూచుని ఎడతెగక పూజలు చేస్తూ కూర్చునేది. సాయంకాలమయితే ఏ గుడికో వెళ్ళి గంటల తరబడి అక్కడే ఉండిపోయేది. అలా ఆమె ఒక విదమైన భాదాత్యు స్థితిలో ప్రార్థనలు చేస్తూ ఉండేది.

కల్చకం చేస్తున్న ఈ పూజలను ఆమె భర్త పట్టించుకోలేదు. భార్య తనను మార్చడానికే పూజలు చేస్తున్నదని అతను అనుకున్నాడు.

కల్చకం అనుకున్నదేమో తెలియదుగాని ఆమెకు ఒక విపరీతమైన అనుభవం కలగ సాగింది. ఆమెకది అర్థంకాలేదు. అలా అని ఎవరికీ చెప్పకోడానికి వీలుకాని ఇబ్బందిలో పడింది ఆమె.

*

ఏ గుడికి వెళ్ళినా, ఏ దేవుడికి మొక్కినా ఆమెకు అక్కడ ఆయా దేవుళ్ళ స్థానంలో భర్తే కనిపించేవాడు. ఆమెకు ఆ దేవుళ్ళతో తాను సంబంధం కలిగి ఉన్నట్టు అనిపించసాగింది. ఇది నానాటికీ విపరీతమైంది.

ఎవరికైనా చెబితే ఏమనుకుంటారో అనే భయంతో కల్చకం రోరోపరే క్రుంగి కృశించ సాగింది. ఈ ఆవేదన ఆమెను ఒక రకమైన ఉన్నాద స్థితికి తీసుకుపోయింది.

ఆ స్థితిలో ఆమె డాక్టర్ పద్మానిని దగ్గరికి వచ్చింది. డాక్టర్ కూడా ప్రీయే అయినా, తన సమస్య విని ఏమంటారో అనే బెరుకు కల్చకాన్ని

వీడించింది. ఎంతోసేపు తటపటాయించి చివరకు తన కథ చెప్పింది కల్చకం.

*

డాక్టర్ పద్మానిని అంతా విని “ఇందులో తప్పే ముందమ్మా?” అని కల్చకాన్ని ఓదార్చారు.

“పురాణ యుగంలో గోదాదేవి కృష్ణుణ్ణి తన భర్తగా భావించలేదా? మీరా సంగతి ఏమిటి?” అని ఆమె కల్చకానికి ధైర్యం కలిగించే ప్రయత్నం చేశారు.

“జ్ఞాన, భక్తి మార్గాలు అని భగవంతుణ్ణి చేరడానికి ఎన్నో మార్గాలున్నాయి. వాటిలో ఇది కూడా ఒకటే” అని ఆమె కల్చకం ఆలోచనల్లో తప్పేమీ లేదని తెలియజేప్పేవారు.

అయినా కల్చకం ఆ మాటలు విని ఒప్పు కొనేదికాదు. “గోదాదేవి, మీరా కృష్ణుణ్ణి భర్తగా వరించారు. నా విషయం అలా కాదే! నేను చూసే దేవుళ్ళందరి రూపాలూ నాకు భర్తలా కనిపించడమూ, నాకు ఆ రూపాలతో సంబంధం ఉన్నట్టు కనిపించడమూ నీచంగా ఉన్నాయి కదా!” అని ఆమె ఏడుస్తూ చెబుతూ ఉండేది.

“నీ భర్త మీ పెళ్ళయిన కొత్తలో నిన్ను ప్రేమగా చూసుకున్నందువల్ల నీకు అతని మీద ఎంతో భక్తి కుదిరింది. భర్తలో నువ్వు భగవంతుణ్ణి చూశావు. ఆ తర్వాత అతను మారిపోయాక నువ్వు అతనికి దూరమయ్యావు. అయినా పాతరోజుల అనుభవాలను నీవు దూరం చేసుకోలేకపోయావు. చేపేదేమీ లేక నీవు పూజలు ప్రారంభించావు. నీ మనసులోని కోరికలను వెల్లడి చేసుకోవడానికి నీకు దేవుడి సన్నిధితప్ప మరో దారిలేకపోయింది. భర్తను భగవంతుడిగా ఆరాదించిన నీకు — అందు వల్లే భగవంతుడు కూడా భర్త రూపంలో కనిపించసాగాడు. నీ రోలోపల అణగి ఉన్న ఆశలు కల్చనలో కొత్తరూపాలు పొందాయి. అందువల్లే నీకు అలాంటి అనుభూతులు కలిగాయి” అని మెల్లమెల్లగా డాక్టర్ పద్మానిని కల్చకానికి విడమరించి చెప్పారు.

కాలక్రమాన కల్చకం మళ్ళీ మామూలు స్థితికి చేరుకుంది. ఆమె ప్రేమ ఆమె భర్తను కూడా మార్చివేసింది. కల్చకం జీవితంలో మళ్ళీ వసంతం వెల్లివిరిసింది.

*

లభించాయికదండీ? వీటి గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?”

“ఇవన్నీ భగవంతుడు ఇప్పించినవని నా అభిప్రాయం. నేను నిమిత్తమాత్రురాలిని. వాకు ఈ బహుమానాలా ఇవీ రావడం వల్ల వదిమిందికీ ఏ మాత్రం సాయం జరిగివా వాకు సంతోషంగా ఉంటుంది. ఈ దేశస్థులు, విదేశీయులూ కూడా ఈ కార్యక్రమాలు సక్రమంగా వెరవేరడానికి ఎంతో సాయ పడుతున్నారు.”

“గడచిన 25 ఏళ్ళనుంచీ చేసిన పనే మళ్ళీ మళ్ళీ చెయ్యడం మీకు విసుగు కలిగించలేదా? రోజూ కుష్టు రోగులకు స్నానాలు చేయిస్తూ, వారి గాయాలకు కట్టు కడుతూ ఉండడం — వికలాంగులకు శుశ్రూషలు చేస్తూ ఉండడం మీకు ఇంకా ఆసక్తికరంగానే ఉందా?”

“ఎన్ని ఏళ్ళు గడచినా వాకు గానీ, నాతోబాటు ఈ పని చేస్తున్న సోదరీమణులకు గానీ విషమరాదు. ఎందుకంటే ఈ బాధిత ప్రజలకు సేవ చెయ్యడం ద్వారా మేము భగవంతుడికే సేవ చేస్తున్నామని మా నమ్మకం. కనుక ఈ సేవ చెయ్యడం మా అదృష్టం అనుకుంటామే గానీ, భారం అని అనుకోము!”

“మరి మీతోబాటు పనిచేస్తున్న యువతులు కూడా ఈ పనులలో ఆసక్తికరంగా పాల్గొంటున్నారా?”

“అ! వారు మానవ సేవకు తమ జీవితాలను అంకితం చేసుకున్నవారు. ఇక్కడ మా అందరి కర్తవ్యమూ ఒకటే. అది మానవులకు సేవ చెయ్యడం ద్వారా భగవంతుని సేవ చెయ్యడం. ఇది ఎరికోరి ఎన్నుకున్న మార్గం కనుక, ఇక్కడి సిస్టర్ల ఆసక్తికి కొరతేమీ లేదు. అదీకాక మేము కుల మతాలతో నిమిత్తం లేకుండా సేవచేస్తాము. ఇక్కడ అందరమూ నీలి అంచు ముతక చీరలు కడతాము. అందరమూ మామూలు భోజనాలే చేస్తాము. మా గృహాలలో, కేంద్రాలలో ఉన్న బీదవారికోసం మేము యాచనకు వెరుకుంటాము.”

మదర్ తెరెసాతో మాట్లాడుతున్నంతసేపూ ఒక వ్యక్తితో మాట్లాడుతున్నట్టుగా గాక, ఒక శక్తితో మాట్లాడుతున్నట్టు అనిపిస్తుంది. ప్రపంచంలో అందరినీ మించిన ధైర్యం తల్లి. మదర్ తెరెసా అలాంటి తల్లులకే ఆదర్శమైన తల్లి. □

వైద్య సలహాలు

నిర్వహణ : డాక్టర్ ఆర్. సత్యభామారెడ్డి యమ్. డి., డి. జి. ఓ.

ఎన్. లక్ష్మి, హైదరాబాదు

నాకు ఇరవై ఏళ్ళు. నా పళ్ళు - పైవి నాలుగు కొంచెం ఎత్తుగా ఉన్నాయి. పళ్ళకు వైరు పెట్టించు కుంటే కళ్ళకు సంబంధించిన జబ్బులు రావడానికి అవకాశం ఉన్నదా? ఈ వయసులో పళ్ళకు వైరు పెట్టించుకోవచ్చునా?

మీరు పళ్ళకు వైరు పెట్టించుకోవచ్చును. మామూలుగా ఇటువంటి సమస్య ఉన్న వారిని చిన్నప్పటి నుండి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళి పళ్ళకు వైరు పెట్టించేస్తే, ఇంకా మంచిది. ఇందువల్ల కళ్ళకు ఎలాంటి జబ్బు వచ్చే ప్రమాదం లేదు.

కె. రత్నకుమారి, మచిలీపట్నం

మా వారికి 3 సంవత్సరాలుగా నిద్ర మాత్రలు (మాంద్రెక్స్) అలవాటయ్యాయి. పగలు, రాత్రి కూడా వాటిని మ్రింగుతూ ఉంటారు. మేము ఏ విధంగానూ ఆ అలవాటు మాన్పించలేక పోతున్నాము. ఇది చాలా ప్రమాదమని అంటున్నారు. ఇది మానిపించేందుకు ఏమైనా సలహా ఇవ్వగలరా?

నిద్ర మాత్రలు, క్రాగుడు, డ్రగ్స్ మొదలైన అలవాట్లను ఇంట్లో చెప్పి మానిపించడం కష్టం. మీరు మీ వారిని హాస్పిటల్లో చేర్పించి, 'పైకియాట్రిస్టు' పర్యవేక్షణలో చికిత్స జరిపించడం మంచిది.

కుమారి కె. పి, మందమర్రె

నా వయసు 17 సంవత్సరాలు. నుమారు ఒక సంవత్సరం నుండి ప్రతిరోజు తెలుపవుతుంది. తల, పాదాలు, అరిచేతులూ ఎప్పుడూ వేడిగా ఉంటాయి. సిగ్గుచేత నా పరిస్థితిని మా అమ్మ గారికి కూడా తెలియనివ్వకుండా జాగ్రత్త పడుతూ

వుంటాను. దయచేసి నా సమస్య ఎలా పరిష్కార మవుతుందో చెప్పగలరా?

మీకు పెళ్ళి అయినదీ-లేనిదీ రాయలేదు. మీరు అనివాహితులైతే, బలహీనత వల్ల కానీ, క్షయవ్యాధి కారణంగా కానీ అలా జరిగే అవకాశాలున్నాయి. మీకు పెళ్ళి ఉంటే మీ 'సెర్విక్స్'లో వుండు ఉండడం వల్ల కూడా అలా జరుగుతుంది. అందువల్ల వెంటనే మీరు వైద్య వరీక్ష జరిపించుకోవడం శ్రేయస్కరం. సుగుణ, కర్నూలు

అక్టోబరు 15 వ తేదీ 'వనిత'లో వక్షజాలు పెరగడానికి కొన్ని రకాల మాత్రలను మీరు పేర్కొన్నారు. వాటిని బాలింతరాలు (మా బాబుకు 3 వ నెల) కూడా వాడవచ్చా?

వాడకూడదు. మీరు మీ బిడ్డకు పాలివ్వడం మానివే తర్వాత-ఆ మాత్రలను వాడవచ్చును.

కుమారి ఎమ్. కమల, కాకినాడ

నా వయసు 17 సంవత్సరాలు. నాకు జ్ఞాపకశక్తి ఉండదు. నేను ఎంత బాగా చదివినా, అంతా మరిచిపోతున్నాను. ఒకసారి తలనొప్పి కూడా వస్తుంది. చదవాలని ఉంటుంది. చదివినంత నేపూ బాగానే ఉంటుంది. ఆ తర్వాత మాత్రం మరిచిపోతున్నాను? నేను ఏం చేయాలంటారు? ఇటువంటి మతిమరుపు సాధారణంగా కొందరికి ఉంటుంది. ప్రత్యేకించి ఇందుకు వైద్యం ఏమీ లేదు. మీ దేహ స్వస్థత బాగా ఉండేలా చూసుకోండి. తలనొప్పి కూడా వస్తుందన్నారు-మీ కళ్ళను వరీక్ష చేయించుకోవడం మంచిది.

ఆర్. కుమారి, గుంటూరు

నేను మొదటి సారి గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు 'ప్రి - నేటర్' కాఫూర్స్ వాడాను. మా బాబుకు

3 వ నెల వచ్చేసరికే పాలు సరిపోలేదు. ఇప్పుడు నాకు మూడవ మాసం. మళ్ళీ 'ప్రి - నేటర్' కాఫూర్స్ - ఉపయోగించవచ్చునంటారా? పాలు సరిపోవడానికి వాటితోపాటు ఇంకేమైనా మందులు వాడవచ్చా?

ఇప్పుడు మీరు 'ప్రి-నేటర్' కాఫూర్స్ వాడవచ్చు. ప్రసవానంతరం-పాలు సమృద్ధిగా ఉండడానికిగాను మీరు డాక్టరును సంప్రదిస్తే మందులు రాసి ఇస్తారు. వాటిని ఉపయోగించండి.

శ్రీమతి జి. ఎస్. డి. కాకినాడ

నా వక్షజాల మీద, గుండె మీద చిన్నప్పటి నుండి వెంట్రుకలున్నాయి. వీటివలన నష్టమేమైనా వుందా? నష్టమైతే వాటిని తీసేయడానికి ఏదైనా మార్గం చెబుతారా?

అవి ఉండడం వల్ల మీకేలాంటి ఇబ్బందీ రాదు. వాటిని తీసేయడం ప్రారంభిస్తే, అవి ఎక్కువగా వచ్చే ప్రమాదం కూడా ఉంది. అంచేత మీరు ఏమీ చేయనవసరం లేదు.

కుమారి పి. కె. కె, చిత్రాడ

నేను రజస్వలనై మూడేళ్ళయింది. నా వయసు 14 సంవత్సరాలు. నేను ఇరవై ఐదు రోజులకే బహిష్టు అవుతాను. మొదటి రోజున కడుపు నొప్పి. నడుం నొప్పి - ఉంటుంది. 'డిస్చార్జ్' ఎక్కువగా అవుతుంది. నా కొక తరుణోపాయం చెప్పండి.

మీ వయసులో ఉన్న చాలామంది అమ్మాయిలకు అలాగే ఉంటుంది. మీరు కంగారుపడవలసిన అవసరం లేదు. ఒకవేళ కడుపునొప్పి-భరించ రానిదిగా ఉంటే మాత్రం, 'గైనకాలజిస్టు' ను సంప్రదించండి.

శ్రీమతి ఎమ్. ఎస్. ఏలూరు

నాకు బహిష్టు రావడానికి అయిదారు రోజులు ముందుగా వజ్రజాలు బరువెక్కి, చాలా నొప్పిగా ఉంటుంది. బహిష్టు అయిన తర్వాత తగ్గిపోతుంది. ఇది ఎందువల్ల? ఇలా జరగకుండా ఉండడానికి నేనేం చెయ్యాలో దయచేసి సలహా చెప్పరా?

దీన్ని Pre-Menstrual Tension అంటారు. మీకు బహిష్టు రావడానికి అయిదారు రోజులు ముందుగానే అంటే మీకు నొప్పి ప్రారంభం అవుతున్నప్పుడు - 'లాసిక్స్' (Lasix) అనే మాత్రలు-రోజుకొకటి చొప్పున వారం రోజులు వాడండి. మాత్ర ప్రతిరోజు ఉదయం వేసుకోవాలి. అలా ప్రతి వెలా-కొన్నాళ్ళ పాటు ఆ మాత్రలను ఉపయోగించండి. అలాగే ప్రతిసారి బహిష్టు రావడానికి పదిహేనురోజులు-ముందుగా-విటమిన్ 'ఎ' మాత్రలు-రోజుకొకటి చొప్పున - ప్రతి రోజు వేసుకోండి. కొన్నాళ్ళకు మీ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది.

పి. భారతి, ఏలూరు

ప్రజలు భయపడే వ్యాధుల్లో క్షయ, కేన్సర్ చాలా ముఖ్యమైనవి. ఇవి వచ్చే ముందు కనిపించే సూచనలు, రావడానికి కారణాలు, రాకుండా ఉండడానికి తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు తెలియ జేయగలరు.

ఇటువంటి ప్రశ్నలకు-వ్యాసాల ద్వారానే అన్ని విషయాలు వివరించడం సాధ్యం. ఇనా క్లుప్తంగా వివరించాలంటే-శీతమైన న్యూమోనియా, దగ్గు, బరువు తగ్గిపోవడం వంటి కారణాలను బట్టి-రోగిని వైద్య పరీక్ష చేయడం, ముఖ్యంగా 'ఎక్స్-రే' తీయడం ద్వారా క్షయవ్యాధి ఉన్నదీ, లేనిదీ నిర్ణయించడం సాధ్యమౌతుంది. బి. సి. జి. వాక్సివేషన్ ఈ వ్యాధి రాకుండా ఉండడానికి దోహదం చేస్తుంది. ఇక 'కేన్సర్' గురించి చెప్పాలంటే-అది శరీరంలో ఏ భాగంలో ఉన్నదీ వైద్య పరీక్ష జరిపిన తర్వాతే తెలుస్తుంది. ఏదైనా ప్రణం-ముఖ్యంగా నోట్లోను, నాలికమీద, పెదాలమీద ఉన్నది ఎప్పటికీ మానక పోయినా, దేహంలో ఎక్కడైనా మొలిమి లేక ఉలిపిరికాయ వంటిది లేచి, అది వివరీతంగా పెరగడం ప్రారంభించినా, గొంతు బొంగురుపోవడం, దగ్గు, గొంతు లోపల వివరీతమైన నొప్పి, సరిగ్గా ఏవీ మ్రింగలేకపోవడం వంటివి జరిగితే-ఒకసారి బాగా వైద్య పరీక్ష జరిపించుకోవడం మంచిది. ఐతే - ఇలాంటి సూచనలు కనిపించగానే అది

'కేన్సర్' అని భయపడి, కంగారుపడిపోకూడదు. కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో ఈ లక్షణాలు 'కేన్సర్'కు సంబంధం లేకుండా కూడా ఉండవచ్చును. ఏమైనా-పరీక్ష జరిపించుకోవడం అవసరం. ఈ రోజుల్లో స్త్రీలకు 'బ్రెస్ట్ కేన్సర్', 'గర్భసంచి కేన్సర్' వచ్చిన కేసులు ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. అంచేత స్త్రీలు-తమ వజ్రజాల్లో ఏమైనా 'కంటి' వంటిది ఉన్నట్లు అనిపిస్తే, వెంటనే డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్లి పరీక్ష చేయించుకోవడం అవసరం. అలాగే 30-35 సంవత్సరాలు వయసుగల వారు, నలుగురికి పైగా బిడ్డలు గల స్త్రీలు, తప్పనిసరిగా 'గర్భ సంచి'ని పరీక్ష చేయించుకోవడం ముఖ్యం. డాక్టర్లు 'Pap Smear' అన్న పరీక్ష చేసి 'కేన్సర్' ఉన్నదీ - లేక వచ్చే ప్రమాదం ఉన్నదీ-లేనిదీ వెంటనే తెలుసుకుంటారు. అలా ప్రారంభ దశ లోనే 'కేన్సర్' ఉన్నట్లు రుజువైతే, వెంటనే చికిత్స ప్రారంభించడం ద్వారా మంచి ఫలితాలు లభిస్తాయి.

కుమారి కె. వి. ఎల్, నెల్లూరు

నాకు మూడు సంవత్సరాల వయసులో - అగ్ని ప్రమాదంవల్ల ఒళ్ళుకాలింది. నన్ను ఒక సంవత్సరం పాటు ఆస్పత్రిలో ఉంచి, వైద్య చికిత్స చేశారు. నా ఒళ్ళు బాగై నప్పటికీ, కాలిన భాగ మంతా చర్మం తెల్లగా ఉంది. దయచేసి ఆ తెల్లని భాగం - మామూలు చర్మపు రంగులోకి వచ్చేలా ఏమైనా మందులుంటే చెబుతారా?

అటువంటి మందులేవీ లేవు. ఆ తెలుపు రంగు మార్చడం సాధ్యం కాదు.

కుమారి పి. ఎస్. ఎల్. చిత్రాద

నా వయసు 14 సంవత్సరాలు. నేను పుష్ప వతిని ఒక సంవత్సరం అయింది. ఆ తర్వాత రెండవసారి ఒక సంవత్సరం కాలానికి అయ్యాను. ఇలా జరగడానికి కారణమేమిటో తెలియలేదు. నేను చాలా లావుగా ఉంటాను. లావుకు, దీనికి ఏమైనా సంబంధం ఉంటుందంటారా?

కొందరికి ఆ విధంగా అవుతుంది. అంచేత ఆందోళన పడవక్కరలేదు. 16 సంవత్సరాల తర్వాత అది మామూలైపోతుంది. లావు కావడానికి, దీనికి ఏమీ సంబంధం లేదు. లావు తగ్గాలంటే ఇదివరలో ఒకరిద్దరు పతితలకు సూచించినట్లుగా ఆహార నియమాలను పాటిస్తూ, తరచుగా వ్యాయామం చేస్తుండండి.

వనిత మాటల కొలువు - 4

సరైన సమాధానం

1	క	న	క		2	వి	శా	12	లా	క్రి
3	ర	ధ	ము		4	కే		5	వా	
	త			6	వే	ష	ము		13	తా
5	లా	ము	14	స		ము		6	క	వి
	మ		డి			7	చీ	మ		
8	ల	15	త		16	నే			నీ	
9	క	ర	17	వా	ల	18	ము		య	
10	ము	లు	కు		డి		11	ము	ప్తి	

పై సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానాలు పంపినవారు నలుగురు. వారు :

పి. కిరణ్మయి రామారావు
(శ్రీశైలం డామ్ వెస్ట్)

విలేశ్వరపు రాజరాజేశ్వరి
(మంగళగిరి)

ఎస్. ఎస్. మణి
(నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్ట్)

కాశీనాథుని దుర్గ
(హైదరాబాదు)

బహుమతి మొత్తం 116 రూ. లను ఈ నలుగురికీ సమానంగా పంచి అందజేస్తున్నాము.

విద్యార్థినులకు ప్రత్యేకం

కాలేజీ, హైస్కూళ్ళలో చదివే విద్యార్థినులకు ప్రత్యేకంగా ఒకటి రెండు పేజీలు 'వనిత' లో కేటాయించి, వారి రచనలను, కార్యక్రమాలను ప్రచురించగలమని లోగడ ప్రకటించాము. ఉత్సాహ వంతులైన విద్యార్థినుల రచనలు అందుతున్నవి. ఈ కీర్తికను జనవరి (76) ఒకటవ తేదీ సంచిక నుంచి ప్రారంభించదలుచుకున్నామని విద్యార్థినులకు తెలియజేసుకుంటూ తమ రచనలు, ఛాయాచిత్రాలు మొదలైనవాటిని వెంట వెంటనే పంపుతూ పుండ పలసిందిగా కోరుతున్నాము. [వ. సం]

ఆంధ్రయబోధిని

ఈ పుస్తకము పిన్నలకు, పెద్దలకు ఆంగ్లములో అక్షరాభ్యాసము రానివారు కూడా మా ఆంగ్లయబోధిని సహాయంతో అందరు 60 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును. వెల రు. 10.

తమిళ-తెలుగు స్వబోధిని

ఈ పుస్తకము తమిళ భాషరానివారు 35 దినములలో తమిళ భాషను సులభముగా నేర్చుకొనవచ్చును. ఇందులో గ్రామరు, Essays, Letter Writing వున్నవి. వెల రు. 3.

హిందీ-తెలుగు స్వబోధిని

హిందీ భాషను అతి సులభముగా 30 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును. వెల రు. 4.

పై వాటికి పోస్టేజి అదనము

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో

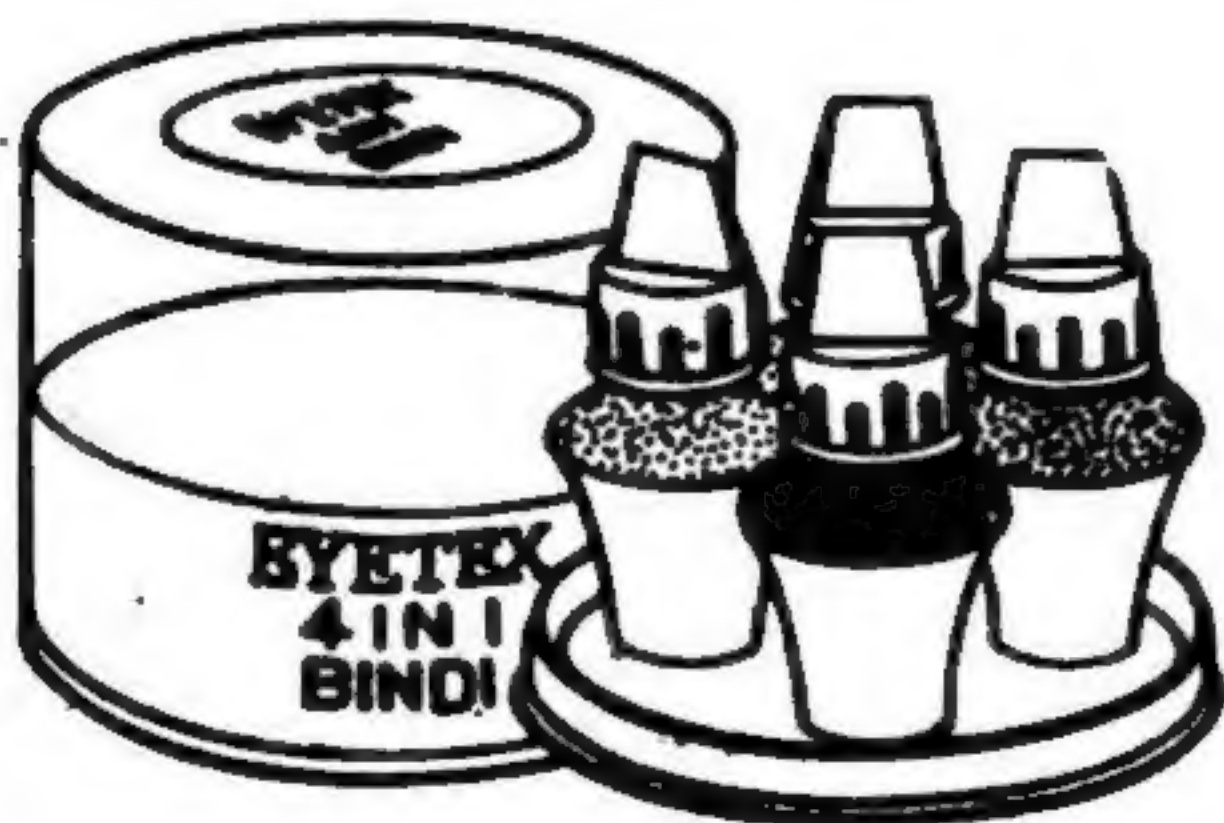
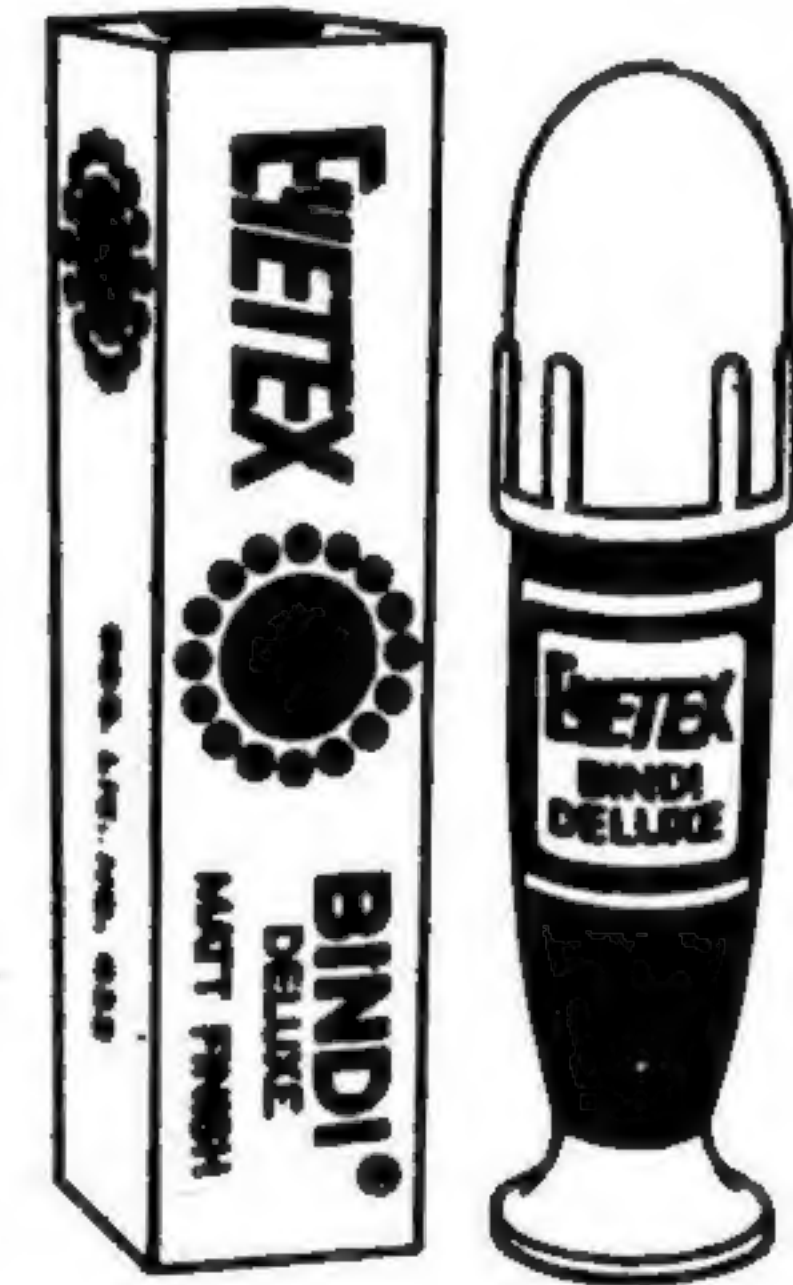
విద్యావిషయక ప్రచారకులు

6, నుంకురామ చెట్టి వీధి, మద్రాసు - 600 001 ఫోన్, 29868

V

బిటెక్స్
సౌందర్య సాధనములు

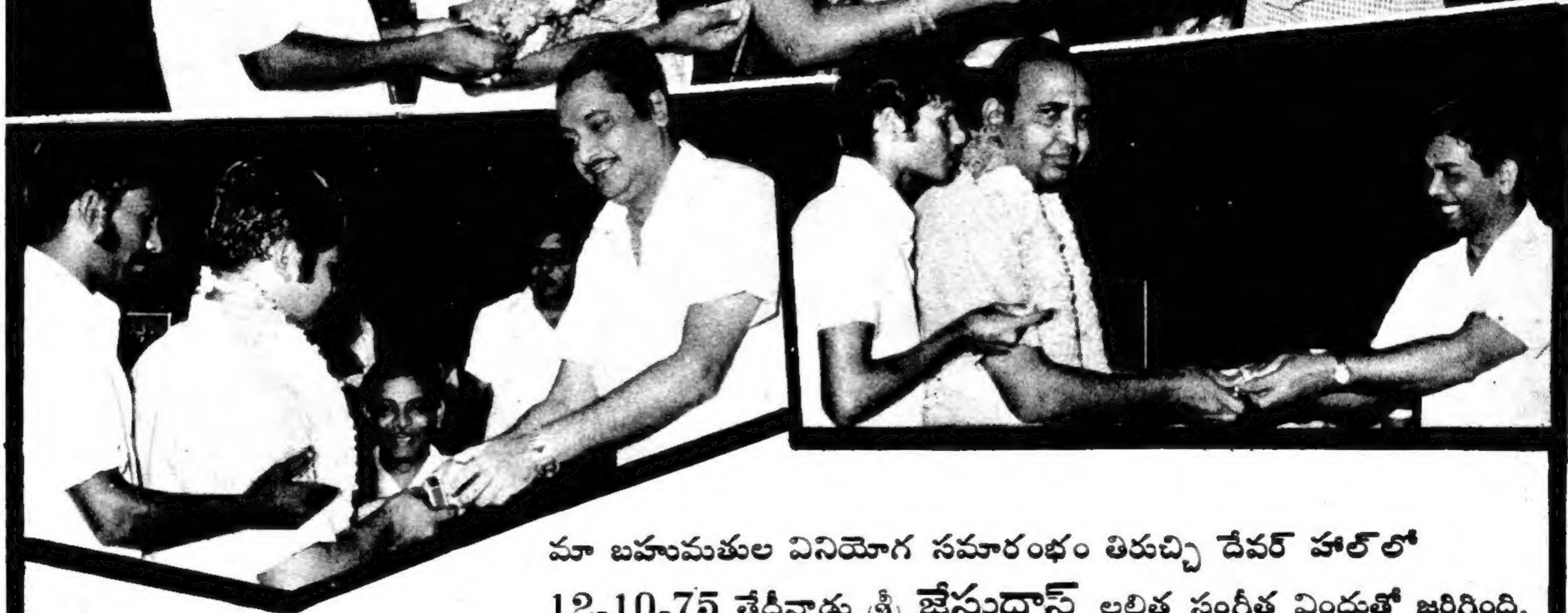
ARAVIND LABORATORIES MADRAS-600 033

మెడిమిక్స్

ఉచిత బంగారు సగల బహుమతి
వినియోగ సమారంభం

మా బహుమతుల వినియోగ సమారంభం తిరుచ్చి డేవర్ హాల్ లో
12-10-75 తేదీనాడు శ్రీ జేసుదాస్ లలిత సంగీత విందుతో జరిగింది.
తర్వాత కలెక్టర్ శ్రీ ఎం. వైద్యలింగం ఆధ్వర్యాన
కలెక్టర్ శ్రీ కె. బాలచందర్ B.Sc. డాక్టర్ శ్రీ బాలకృష్ణన్
మున్నగువారు గెలుపొందినవారికి బహుమతులను వినియోగించారు.

ఈ ప్రకాశిక 31-1-76 వరకు
పొడిగింపబడినది. నేడే మెడిమిక్స్
సబ్బు కొని బహుమతిని పొందండి.

CHOLAYIL PHARMACEUTICALS
1, Palayakara Street, Madras - 600023.

You'll love their
naturalness
under the new fashion

NAIDU HALL

Bras designed for fit, support and comfort

Manufacturers of Ladies foundation garments

నాయుడు హాల్

ట్రేనింగ్, స్ట్రీట్ మ్యూజిక్ కలెక్షన్స్ బ్రాస్

29, పండ్ల బజార్, మద్రాసు-600017

29 Pandy Bazaar Madras 600 017 Phone 442882